Nr. 99 (2937) – 1,00 EUR Otrdiena, 2020. gada 15. decembris

NEATKARĪGĀS TUKUMA ZIŅAS

ISSN 1407-8252

LAIKRAKSTS TUKUMA, KANDAVAS, ENGURES UN JAUNPILS NOVADIEM WWW.NTZ.LV

Autovadītāj – neaizmirsti pulksteņiti!

Iespēja atstāt automašīnu uz pusstundu, stundu vai divām – tieši šādas papildzīmes kopā ar stāvvietas apzīmējumu Tukumā tiek izvietotas arvien biežāk. Tāpēc pieaug arī to autovadītāju skaits, kas, neievērojot norādes, izdara pārkāpumu. Piemēram, Pils iela, kā arī vairāku veikalu stāvlaukumi nu ir kļuvuši par lielo pārbaudījumu vietu ne vienam vien autovadītājam, kas pieradis nolikt mašīnu ielas malā un aizdoties darīšanās uz visu dienu, pat neiedomājoties, ka auto šajā vietā drīkst atstāt tikai uz divām stundām. Izbrīns par sodu, protams, daudziem ir liels, taču arguments, ka vēl nesen bijusi cita kārtība, ja runājam par Ceļu satiksmes noteikumiem, nestrādā.

▶ 2. lpp

FOTO – Agris Jansons

TAMREX

Zem savu jumta esam apkopojuši labāko no visas pasaules: SNICKERS WORKWEAR, COFRA, WOOLPOWER un NOKIAN, piemēram tikai dažus. Arī mūsu pašu TAMREX ūmaļi, ugunsdzēšanas aparāti, dūmu sensori, pirmās palīdzības komplekti, kā arī saules- un aizsargbrilles.

TAMREX veikals TUKUMĀ jau atvērts!

Par godu TAMREX veikala TUKUMĀ atvēršanai, visām precēm

20% ATLAIDE!

TAMREX Mēža iela 40

Apmeklējiet jauno veikalu **Tukumā, Mēža iela 40** un izbaudiet veikala atvēršanas cenas!

JAUNS

TAMREX SIA www.tamrex.lv

Jaunais veikals Tukums Mēža iela 40

RĪGA Maskavas iela 328, Apuzes iela 34, Brīvības gatve 403 • MADONA Saules iela 59 • JĒLGAVA Aviācijas iela 88 • JĒKABPILS Rīgas iela 218 • LIEPĀJA Cukura iela 27
SALDUS Dzirnavu iela 8 • VENTSPILS Embotes iela 32 • VALMIERA Stacijas iela 3a • RĒZEKNE Latgales iela 22/24 • VALGA/VALKA, IGAUNIJA Vabaduse 39

REDAKCIJAS SLIEJA

Brīvība inficēt un nogalināt citus?!

KOTA FJODOROVA

Manu pazīstamo vel atceras gan Baltijas ceļā, gan sadošanos roka pie jūras, gan Ķoniņkāle laiku, kad argumēnu sevas valsts neatkarību. Tolaik valdīja liela vienotība, visi bija gatavi viens otram palīdzēt, ka vien varēdami. Pašlaik valsts ir ārkārtas situācija, tada tā ir daudzviet Eiropa un pasaule. Diemžēl vienādās, pieņemot zināmos demokrātiskajos situācijā medicīnas aprūpe un kopejas spēcīgās, pieņemu arī ekonomiskajās un, izmantojot situāciju, ari kāre izādīties.

Tā izteikusi komentārī par Prezidenta Egila Levita uzrunu. Kas bija nesaprotams, kas pārprotams, kas uzskārināms? Skaidri un saprotami ja nievērošim elementārus un mūsu valsts galdjumā izpropjūm visu līberālās mākslas ierobežošanas metodes, daudzi no mums Zieemassvētkus var ari nesagaidīt... Un dzīvodams mūžs šogad tie pušēšam nebos tie gaišākie svētki. Prezidents paņēma pārāki. Sava tiesu pārmetumu saņemsu ari veselības ministre Ilze Vinkele un premjers Krišjānis Kariņš. Manupēt, laiā zīņa ļoti nekorekti un mulīgāg bija bijušās veselības ministres Čakšas izteikumi, ka, viņa gan labāk noorganizēta gulbas vietas skumsies... Ja nebūtu tik nopietna situācija, varētu teikt, ka – smiekldīgā Čakšas kundze jau sevi pasādīja, pieņemam, ar e-veselību...

Es negribēju teikt, ka ti valdība pēdagi visas lēmumus ir pieņēmusi pārdomāti un nekļūdīgā, bet šajos dīvaiņos pārbaudījumos apstākļos, manupēt, ta stiedā gana labi. Ja, ir kļūdas, bet visnāvē nav aizdomu par apzinātu ničiņu kādu grupejumu vai politiska spēka labā... Un vel, ja no kas saņēdi papildu gūtņās, tad tas ir iepriekšējo valdību nepaveikts – nesakārtoto nodokļu sistēma, zemais atalgojums zināmiecīgas ieņēmes, un ne tikai ārstiem. Ja cilvēks strādā, tad minimālajai algai vajadzētu būt tādai, lai ar to var dzīvot cilvēka cienīgu dzīvi, lai apmaksātajām, medmāsām, sanitāriem nav jāsteidzas vairākos darbos, ka nezākta infekcija pārāet no vienas aprūpes ieņēdes uz citu... Kārā zīņā ārkārtas situācija, kad apdrošināts cilvēks dzīvības, operācijas politēšem nevajadzētu izmantot politisko sēkšanu kārināšanai, ja ir daudz svarīgāki un nopietnāki darbi dāsiem. Tādēļ šādu ničiņu tik smagas un visaptveošas krizes apstākļos nekādi citādi ka par zemiešu nesoņsuksu.

Bet psaāks visam sestdienas pasākums Daugavmalā. Visu cieņa politiķiem. Es jūs ceņu, ka tāc nonākdrnot tā pasākuma iniciātors un vīpi saņemu atbildošo sodu. Tāpat ceņu, ka daļa pākotāju bija ieradušies tīcīām savas mulīgās un ocīgpratīes dēļ, kā to varēja spriest pēc tā, ka izteicās «TV pensionāmu» uzņēmāie pasākuma dalībnieki. Nevēlēs nevarēja skaidri pateikt, kādēļ ieņēdies viena pavecīka sieviete bādīās, ka vīnas mazbērnus saņemšot pret kovidu, cits nevēlas valkāt masku... Tomēr noteicīmāim, ka ir ārkārtas situācija un ka katra viena indīvīda negribēšana valkāt masku, pamācot, apdzīvot citus. Kā gan kāds var ieņēmaties, ka vīpam ir dotas šādas īpašas tiesības apdzīvināt citus cilvēkus?! Aizvien vairāk saslēgošu, aizvien vairāk mīnēšu, medicīnas darbiņēkā strādā ar spēku izsakāmu mīnēdāi, bet pēc skata normāli cilvēki palēcās baiss un kļūdz par savām īpašajām tiesībām slimību ignorēt, ka ari inficēt un tātad ari nogalināt citus?!...

Lasi E-avīzi
1 dienas – 0,99 EUR
7 dienas – 1,49 EUR
30 dienas – 5,49 EUR
Jau 6:00 tavā datorā!
NTZ.LV
Laikraksts Tukums, Kandava: Eiropas ir Jūsējā mutēnā

NEATKARĪGĀS TUKUMA ZIŅAS
www.ntz.lv
Brīvības laukums 10, Tukums, LV-3101;
Tālr.: 63125216
Mob.: 28338989, 28444558
E-pasts: ntz@ntz.lv
Galvenā redaktore Ivonna Plaude.
Iznāk otrdienās un piektdienās. Metiens 5000 eks.
Laikrakstu SIA «Novada Ziņas». Abonēšanas indekss 3069.
Masu informācijas reģistrācijas apl. #000 70124525.
Darba laiks no 8.00 līdz 18.00, brīvdienās – ārsteņiem svētdienā.
Fotopārbīdīšana, bez redakcijas rakstīšās atļaujas, aizliegta.
Par sludinājumu un reklāmu saturu atbild ieņēmēdēji.
Publicētie materiāli ne vienmēr atspoņņo redakcijas viedokli.
Iesūtītos manuskriptus nerecenzē un atpakaļ neņņemdz.
Honorārus par iepriekšējo mēnesi var saņemt pirmdienās, otrdienās, ceturtdienās.
Iespiests SIA «Poligrāfijas grupa Mūkusala», Ķīļā, Mūkusalas ielā 41.

Autovadītāj – neaizmirsti pulksteņiti!

▶1. lpp.

Kā skaidroja Tukuma novada pašvaldības policijas priekšnieks **Armands Hohfelds**, ar to, ka Tukumā automašīnu vairs nevar nolikt ielas malā vai ietvarā uz visu dienu, ir jārēķinās: "Katra braukuma aprēķināšanai ir tiesības noņemt laiku, cik ilgi transportlīdzekļi tajā var novietot, lai uzdrošinātu pieņemšanu, veikala klientu aprūti. Zinot, ka šādu stāvvietu ierobežojumi kļūst arvien vairāk, mēs bijām no 11. novembra līdz 5. decembrim vērsušies autosalonos, kas ietverosies Ceļu satiksmes likuma 57. panta 7. daļu, ieņēmām logā paziņojumi kopā ar brīdinājumu un informāciju par vietām, kuras noņemt ierobežojumi. Kopumā izvietojām 500 šādu brīdinājumu – tāc daudz pilsētā bija tādu automašīnu, kas nebija ievērojušās ceļa zīmes un pārkāpušas Ceļu satiksmes noteikumus. Dažā to bija ieņēmušās par vainīkām, un par atkārtotu pārkāpumu gan saņēma sodu. Tāpēc tagad ik "izņēmējam akcijas" laiks ir beidzies, un automašīnām, kas nav logā ielīmēta paziņojumā vai ari papīra lapiņa, uz kuras uzraksts baiss, kad automašīna konkrētajā vietā novietota, tiek piemērots 30 eiro sods. Svarīgi piebilst, ka nepietiek tikai ar to, ka paziņojumā uz priekšējā paņēja ir nolikts, – ir arī jāsēdās lidzi tam, cik ilgu laiku pagāju, kopā automašīna atrādās." Valsts, cik daudz ir tādu gadījumu, kad nekas uzāiti sodu. A. Hohfelds skaidroja, ka nedēļu tie ir vidēji 10 līdz 15 gadījumi, taču ne jau sodīšana ir tas galvenais, bet gan pamudinājums autovadītājam būt uzmanīgākiem un ievērot Ceļu satiksmes noteikumus.

AGITA PUĶĪTE

MELNĀ HRONIKA

POLICIJA

No 11. līdz 13. decembrim Tukuma policijas iecirknī ir reģistrēti 56 notikumi, uzsākti 2 kriminālprocesi un 78 administratīvie procesi, pieņemts viens policijas lēmums par personas noņķēšanu, piecas personas sauktas pie administratīvās atbildības par pulcēšanās noteikumu pārkāpšanu. Konstatēts, ka personas, kuras nav no vienas mājsaimniecības, atrodas dzīvokļi privātā pasākumā. Viena persona saukta pie atbildības par mutes un deguna aizsega nelietošanu publiskā iekštelpā.

10. decembrī

23.50 Kandavas novada Kandavas pagastā, ceļa Rīga – Ventspils 91. km, 1991. gada dzimis vīrietis netika galā ar automašīnas «BMW 523i» vadīšanu, ka rezultātā vajā iebraucis pretējā ceļa braukšanas joslā, nobraucis no brauktuves un ietriecies elektrolīnijas stabā. Vadītājs negadījuma gāja bojā. Spriežot pēc negadījuma apstākļiem, vīrietim, tika pārsniegts atļautais braukšanas ātrums. Policija par notikušo uzsāka kriminālprocesu. Tāpat ir noteiktas ekspertīzes. Ari nonākdrnot precīzas notikušā apstākļus un to, vai automašīnas vadītājs nebija sēdies pie stūres alkohola ietekmē.

Rīt līdzīgā 10. decembrī saņemtais ziņojums. 30. novembrī Tukumā, Elizabetes ielā, līdz šim nenoskaidrota persona, vadot automašīnu «Volkswagen Golf», kurā negadījuma gāja traumas. Policija par notikušo uzsāka administratīvā pārkāpuma process.

11. decembrī

16.20 Kandavas pagastā, ceļa Kandava-Saldus 8. kilometrā, vīrietis vadīja velosipēdu, būdams alkohola ietekmē (1,23 promiles). Ari viņa kolēģis – ari velosipēdēns – tapat bija ietekmē (0,86 promiles).

12. decembrī

4.54 Engures, Jūras ielā, vīrietis, kuram noņemts transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums, vadīja automašīnu «BMW 530». Tāpat pārbraucis baltā krāsas līniju. Policija par notikušo uzsāka kriminālprocesu.

Tukuma, Meža ielā, vīrietis, kuram noņemts transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums, vadīja automašīnu «Volkswagen Polo». Policija par notikušo uzsāka kriminālprocesu.

13. decembrī

12.20 Tukuma novada Pūces pagastā vīrietis vadīja velosipēdu, būdams alkohola ietekmē, proti, viņa izelpa tika konstatēta 0,81 promile. Policija par notikušo uzsāka administratīvā pārkāpuma process.

19.34 Tukuma, Meža ielā, kādā «VW polo» vadītāja bija sēdies pie stūres par spēli tam, ka Zemgales rajona tiesa bija viņam noņēmusi transportlīdzekļu vadīšanas tiesību lēgumu. Uzsāka kriminālprocesu.

112 VUGD

10. decembrī no rīta **Rīgas ielā, Tukumā**, dīvainu dzīvojamās mājas dūmvadā dega sodrej. I ne! plēšīts, bet pusdeldelāki Baltskas novadā. Mežmēes pagastā sodrej dega vīnatīvu dzīvojamās mājas dūmvadā.

Tukuma novada **Pūces pagastā** saņsā zāle dega 300 m² platībā.

Neēgi pirms pusnakts Kandavas un Saldus vāmadzēsēji gāja devās uz Kandavas novada **Kandavas pagastu**, kur bija noticis ceļu satiksmes negadījums. Ugunsdzēsēji glābēji aviņņoja automašīnas akumulatora klēmmes un sakārtoja ceļa braucamo daļu. Ceļu satiksmes negadījumā bija gājis bojā vīrs cilvēks.

ZIŅAS SNIEDZ VUGD UN VALSTS POLICIJAS ZRP

Citāts pārdomām

Kādēļ dezinformācija un meli ir tik lipīgi?

Artūrs Utināns, Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas katedras docents, no intervijas portālā LV.

– Cilvēka domāšana veidota tā, ka vieglāk ir noticēt baumām un konspirācijas teorijām, ja tās tapušas "savējo". To taskuzīmē noteiktas smadzeņu attīstības īpatnības evolūcijas gaitā. Kas ir sekmējušās adaptācijā, nevis zināmisko domāšanu un pareizības izziņošanu. Ko nozīmē adaptācija? Cilvēki vienmēr ir dzīvojuši sociālās grupās, kuras savā starpā karojušas. Tādējādi cilvēka vairāk tic un uzticas savas cenšās, religiozās grupas, sava sociālā slāņa, nevis pretinieka puses pārstāvjiem, kas kodien dzudzēsim ie ešie – valdība, politiķi, oligarhi, bagātnieki –, kuri, ka dzirdi uzskata, mērķēja tikai par savām interesēm. Šajā ziņā cilvēks nav tik daudz homo sapiens, cik homo tribgals. Viņš vairāk tiecas tam, ko saka kaimiņu ģimis vai Pēterim, nevis kādā no eliterā, kura, protams, "izsmc tautas asinīs, esenjēju un naudu", sevišķi tad, kad runa par tautas interešu aizsargāšanu.

Ja eksperts viedoklis sakrīt ar valdības viedokli, rodas secinājums, ka valdība eksperts ir upiešķīrusi. Turklāt mūsu smadzeņes veidotas tā, ka dažkārt vieglāk ir noticēt baumām un konspirācijas teorijām, nevis zinātniskiem argumentiem, kuri var būt visai sarežģīti.

Vēl viena untiešām jāņa ir krāpnieka vai grupas pamziņa noteikšana, meklējot savas grupas iekšienē cilvēkus, kas, teoģēnāms, pārejas izmantošanas savas interešēs, un aiz viņa centīsies saskatīt kādu ļaunos nodomus. Tā tas ir bijis ar ragaini dedzinātājiem vēlmēdzīos. Starp citu, ari mūsdienās, piemēram, Afrikā un Polinezijā, ja kāds ir saslimis, tekšāns, ar mahinēju, viņš var norādīt ar pirkstu uz kādu citu cilvēku, kurš viņu ir kā ir noburis, uzliecis ļaunu aci un šāds ar to ir negulēšanas.

[...] Ja kāds tic tādai konspirācijas teorijai par Covid-19 kā mākslīgi radītu vīrusu, kādu cilvēku, kura domāšana citu jomās, ieņēmums, vel ir samērā loģiska, var negināt ar faktiem pārliecināt par pretēju. Taču, ja lādzekļus sazvērestībām par Covid-19 cilvēka tic ar tam, ka 11. septembra teroru aktus sarīkoja ASV prezidents Bušs, ka amerikāņu pāteiešīni nav bijuši uz Mēness, zeme ir plakana un pasauli vada "Rosātēja 300", tad pārsteja kāda cilvēka uzskatus mainīt nav iespejama...

Tukuma, Engures un Jaunpils novadu pašvaldību vadītāju aicinājums

Tukumā, 2020. gada 14. decembrī
Kandavas novada pašvaldības domes vadībai un deputātiem

Mēs, Tukuma, Engures un Jaunpils novadu pašvaldību vadītāji, paužam neizpratni par Kandavas novada domes 2020.gada 26.novembra sēdē pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem Kandavas novada domē ir noraidīts divus lēmumprojektus: "Par iegādājuma SIA "Tukuma slimnīca" pamatkapitāla 5 procentu noņēmušanas monetāro ieguldei" (prot. Nr.19, 8.§) un "Par iegādājuma SIA "Ārkārtīgas apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA" pamatkapitāla" (prot. Nr.19, 2.§) (Lēmumu pieņēmu: http://kandava.lv/domes_sedes/).

Veltījuši vesti uzsaukumu, ka nāmetajos lēmumprojektos ietverte jautājumi neattiecas tikai uz Kandavas novada teritoriju un tā iedzīvotājiem, bet gan skar ari mūsu vadītās pašvaldības un to iedzīvotāju intereses. Mūsēju lēmumprojektu noraidīšana tada iespaidē par Kandavas novada pašvaldības noņēmēdzībām no viņu mūsu novadu iedzīvotāju kopēju vajadzību nodrošināšanas veselības aprūpes un ārkārtīgas apsaimniekošanas jomās un no viņu mūsu novadu kopēju problēmu risināšanas attiecībā uz mūsu pašvaldībām kopīgi piedalošajām kapitālsabiedrībām SIA "Tukuma slimnīca" un SIA "Ārkārtīgas apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA".

Mēs cienīsim un respektējam Kandavas novada pašvaldības domes noraidīja atbildīgās teritorālās reformas pastāvēšanu. Tomēr, pirms nav lēmuma noteikta kārtība pārejas attiecīgā Satversmes tiesas nolēmuma, aicinām Kandavas novada pašvaldības domi godprātīgi pildīt savas saistības attiecībā uz kopīgajām veikšanā mūsu pašvaldībām kopīgā piederošajās kapitālsabiedrībās un neļāt ļļļešīgu ārkārtīgas lēmumu sadarbībai mūsu iedzīvotājiem nozīmīgu jautājumu risināšanā. Aicinām Kandavas novada pašvaldības vadību un deputātus neļāt pāmaļā vietā lokālās politiskās cāēņās, neseko, iespējams, kāda politiskā spēka intereses un ar ar savienu lēmumiem neapdraudēt visām čēnam mūsu pašvaldībām kopīgi piederošo kapitālsabiedrību SIA "Tukuma slimnīca" un SIA "Ārkārtīgas apsaimniekošanas sabiedrība "PIEJŪRA" turpināšu darbību mūsu iedzīvotāju veselības aprūpes un ārkārtīgas apsaimniekošanas nodrošināšanā.

Tukuma novada domes priekšsēdētājs ***Normunds Rečs***
Engures novada domes priekšsēdētājs ***Gundars Vaļņa***
Jaunpils novada domes priekšsēdētājs ***Egīls Gūtmere***

OTRDIENAS SARUNAS

Vajadzētu visu aizslēgt uz divām nedēļām

– Šobrīd infiektanas ar Covid-19 sāk pāļīt jau nekontrolējami, tādēļ es uzskatu, ka vīnpie vīs ir jāslēdz cēt un nevajag cilvēkus laist ārā no mājām, tāpat kā Ķīnā, un tīkai tad tas vīss beigsies. Kant ka vajadzētu ieņemāt, kā cilvēkiem nodrošināt dīvas nedēļas pārtīkas, un vīs. Mēs zināmā cilvēka stāvdā Stradiņu universitātes slimnīcā, un tur ir gāļas ar Covid slimnīekiem. Zīnā, ka Krievijā ir tik daudz saslimušo un mīrušo, ka vīrus uz ota tiek lāīs nolīktrācās. Bet mūmis tik cilvēki pasmejas. Pavisam neseo nosāju ar vīenu tādu, kurš neēr, ka tada covid-19 vispar eksistē, teica, ka tas tīkai biāmcas. Un es uzskatu, ka tādus cilvēkus vispar jāizolē no sabiedrības, lai neizplata aujāzīnas. Es vīņpie esam nosūtījusi jo cilvēkam zemāka izglītība, jo viņš ir lielāks noliedzējs... Viņi sākuma internēta un tam vīsam tic, viņi nesaprot, ka lielākā daļa no tās informācijas ir zapaļēsa. Šie cilvēki vienkārši nemāk izvērtēt, kam var un kam nevar tīcēt.

Sēžot mājās, būtu ieteicams mācīties

– Tagad izdomā visādus ienobežojumus. Un gāhvenais, ko domāju, vajadzētu ari Pasta nodaļas atsāt vaļā. Iri cilvēki varētu ārmāks ņemāk vai avīzi pasūtīt, kā ari nobrīvāk būtu pārtrādā bibliotēkam. Jo tā kā uz koncertiem ēci tagad nevar, sporta ari nav, tad tā būtu vīenīga vieta, kur gāt kādu īsu brīdīņāmies.

Un vēl vīena lieta, kā izmantot šo situāciju. Kad 1974. gada tuvāku mācības Latvijas nekāītenes lādzsāmmācības tehnikumā par Tēlāmkas pilsētu, un mums kārtu nedēļu darbā tika dota vīena brīva diena mācībam. Un, domāju, ka ari tagad vīsārum, kas ar vāīakas nedēļu ir mājās un sāpem dīkstāves pabalstus, vajadzētu šo laiku izmantot mācībām, vajadzētu apgūt jaunas lietas, kas nepieciešamas ari ikdienas darbā. Visādākajā variantā, vaļāsi to varēto atrādāt. Es, piemēram, ieņēmojos, ka viņš vīsārīs apgūt digitālās prasmes, jo vīsam dzīndejā kārā tādjāma, ka 7.4 mīļ piešķīrī, lai , piemēram, skolotājiem tās izlādēta. Bet tas tāīu ir neļieciešāms ikvienam, tādēļ es domāju, ka Sīs laiks būtu tāsētais, lai tās apgūtu... Tāpat varētu piešķīr lādzekļus un veicīgo un mazmedrāmāto ģimenēm abonēt avīzes. Nu, vīcīņām neatkāgajām lādzekļtam noteikti vajadzētu kārā ģimenē. Tad cilvēki būtu zināošāki, informētāki, ari justu, kādu ir "valēja temperāma" vīsu vīcīņās sābiedrībā. Un tā sagāvēji būtu mēs vīsi. Sābiedrība būtu gan gudrāka, gan veselāka.

UZKLAUSĪJA BAIBA REINSONE

LATVIJĀ UN PASAULĒ

Koalīcija vienojas par atbalsu Piešam. Koalīcijas partijas vakar ārkārtas sēdēņu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra amata kandidātuas – Saeimas deputātam Artūram Toman Piešam. Jau vēstīts, ka 11.gada 12. novembrī Izlēšanājās VARAM ministra Juris Pūce no ministra amata noņēma ārkārtēs pēc tam, kad publiski uzrādēja, ka nav izmantojis vai nopietni lādzis partijas biedriena sarīpēt vīņam Rīgas domes deputāta autoatvērtēu cauāādi. Pūces bijušais partijas biedrs Māris Mičņevskis paziņoja, ka Pūce vīņam pārsāja sagādāt Rīgas domes deputāta autoatvērtēu cauāādi, taču Pūce tāīnojās, ka tas esot bijis tīkai joka. Nākamajā dienā Pūce tomēr atāīna, ka tas nav bijis joks, un ka viņš ir samelojis un cādi veidā pārjāvis kļūdu, par kuru vīņam tagad kaunas. "Es par savu nēobu patīesi arvainojos un to no sīdā nēdēļāja. Es esmu kļūdījies Rīgas pāvaldības autoatvērtēu jautājumā, esmu pareizi izlādīs ļoti neveiksmīgu izvēli. Es esmu maldinājis savus kolēģēs un Latvijas sābiedrību," pauda Pūce, paziņojot par ārkāpšanos no ministra amata. Pašlaikā Pūce ieņem deputāta amatu 13. Saeimā.

Vai garākas brīvdienas? Tiek apsvērta iespēja pagarināt skolēnu ziemas brīvdaļu, aģentūrai LETA apstiprināja Izglītības un zinātnes ministrijā. Vakar, kad ir tā lēmuma argumentācija, IZM uzsvēra – tikai epidemiológiska situācija valsī. "Ja saskaņāsim nemazināsim, tad tīkā izmantota iespēja pagarināt brīvdaļu," pauda ministrijā. Pēc ministrijā sniegtās informācijas, situācija Eiropā esot līdzīga – valstīs valsts apsvērot šādu iespēju, meklējot dažādus kompenzācijas mehānismus, ja ziemas brīvdaļu saīsināsim pavasarī, vai tās samazināsim. Lādzīm plānots, ka skolēnu brīvdaļu kopā mācību gadā būs no 21. decembra līdz 1. janvārim.

Lai var paspēlēt. Ārkārtējās situācijas laikā nosēkāsē ienobežojumi internātvīņām azartspēļēm neattiecināt Satversmei, savukārt klātienes azartspēļu ienobežošana bijusi pamatota un atbilst Satversmei, lēmusi Satversmes tiesa. Tiesā bija apstrīdēts likums «Par valsts apdrošinājuma un tā sēkā novērstajām un pārvarētajām paskāmēnām sakāmā ar Covid-19 izplatību» 8.panta, kurā noteikts, ka ar Covid-19 izplatību saistītās ārkārtējās situācijas laikā ir aizliegts organizēt azartspēles un tādēsēs, izņemot tīmēklēvēs azartspēles, skaidīja tādēsēs un monetārterīņās. Tāpat apstrīdēta šī likuma 9.panta atbilstība Satversmei. Šajā pantā noteikts, ka uz šī likuma darbības laiku tādēsēs un azartspēļu uzņēmējdzības inspekcija aptur visas azartspēļu organizēšanas vietās (kazino licence, spēļu zāles licence, bingo zāles licence), gan internātvīņā vīdē un (vai) izmantojot elektronisko sakaru pakalpojumu starpniecību. Pieteikuma iesniedzēja uzskatīja, ka tam bija pārāmi liegtas tiesības veīkt komercdarbību un sasniegt komercdarbības mērķi – gūt peļņu. Tādējādi esot parkāpts no Satversmes 1. panta ietvēstās tiesiskās pajāvēbas principa, kā ari apstrīdēts normas neatbilstīs Satversmes 105.panta pāmajā un tādēja tēlkumā noteiktajam tiesībām uz īpašumu un Satversmes 91. panta pāmajā tēlkumā noteiktajam vienlīdzības principam.

Krievijā plāno ieviest aborta ierobežojumus. Krievijas veselības ministrija plānojot bāriņā ierobežot sievietēm tiesības veīkt abortu, paziņojusi Krievijas Valsts dūmas deputāte Oksana Puškina. Deputāte apgalvo, ka šādi ierobežojumi tekļūsot Krievijas Veselības ministrijas rīkojuma projekta ārkārtēs situācijas gadījumos. "Tas ir Polijas cēļš, nes zināmu, kurp tas ved," norādīja Puškina. Veselības ministrijas dokuments publicēts 9.decembrī. Tajā teikts, ka gandrīz pārskatīt to sīmēbu un patēlogjēm saistītu, kuru gadījumā pieļaujama aborta veīkšana. Dokuments kobrīd nodots sabiedriskajai apspriešanai. Deputāte pauž viedokli, ka ministrijas dokuments esot "burgmāksa" – valsts ieņēmēmas pāhona bērnīgākajā dzīve.

INTERNETA PORTĀLUS PĀRLAPOJA LIENA TRĒDE

Dāvina higiēnas preces maznodrošinātām ģimenēm

Pirmdienas, 14. decembra, rīts Tukuma novada sociālaja dienestā sākas ar rūķu viesošanos un pilnu automašīnu ar dāvanām. Rūķa lomā – **Iveta Ķelle**, organizācijas «Papardes zieds» valdes priekšsēdētāja, kas uz Tukumu bija atvedusi 100 dāvanas.

FOTO: Agita Puķīte

Tās sagatavotas kopā ar higiēnas preču ražotāju «Bella». "Mūsu dāvanās ir higiēnas preces, prezervatīvi, kā arī dažādi informatīvie materiāli un saldumi. Tā mūsu doma ir, ka bērni, kad dzīvojam ir ipašiem mājas – ari pret ari ar saviem ģimenes locekļiem, rodas laiks sarunāties par dažādiem jautājumiem, piemēram, kā izglītoties mūsdienās un pārīas par pubertāti, fizioloģiju, intīmo higiēnu un reproduktīvo veselību. Vai ari – runāt par veselību, slimībām, emocijām, attiecībām, mīlestību, ģimeni, dzīvošanu un pieņemšanu. Tāpēc mūsu rūķīši predīvojami bērniem un jauniešiem ir nodarbību par pareizo veselību – kopā ar dāvanām esam ieviešojuši bukletus ar rūķīšu numuru, uz kuru viņi var zvanīt, ka pastāstīt kaut kādām ari pašlaikā, piemēram, ja ir traucēsme, neērtības, agresija, ja ir kāda problēma, ja ir izvēdojušies situācija, par kuru bērnam vai jauniešim ir svarīgi gūt apspriešanās – ka tā ir norma vai ari – ka ir nepieciešama palīdzība. Var zvānīt uz e-pastu uz psihologi@papardeszieds.lv vai zvanīt (vai SMS vai WhatsApp) uz tālruni 26515264," to I. Ķelle, priekšsēdētāja, ka organizācijā ar Tukuma sociālo dienestu izveidojusies labs sadarbība, tāpēc 100 no kopumā 600 dāvanām atceļojušas uz Tukumu."

Savukārt Tukuma novada sociālā dienesta vadītāja **Ina Balgalve** stāstīja, ka šīs dāvanās tiks izdalītas ģimenēm, kas tās saņems ar sociālo darbinieku starpniecību. –

LAPPUSI SAGĀTAVOJA
AGITA PUĶĪTE

PAŠVALDĪBAS IESTĀDES

Tukuma kultūras nams

No otrdienas līdz piekdienai (15.00–18.00), sesdienās (12.00–18.00) un svētdienās (12.00–16.00) Pilsētas galā ir atvērts Labo darbu namiņš, kurā darbojas rūķu un gatavo dāvanas Tukuma novada ģimenēm, kuras aug bērni ar invalīdītāti. Dāvana jāsamināē, pieņemot un kopā ar novēlējumu jāiegādā Labo darbu namiņā, kur čāklie rūķīši to nogādās adresātam. Labo darbu namiņa bērni varēs noskatīt videosveicienus vecvecākiem un citiem mājiņiem, ko ārkārtējās situācijas dēļ šogad nosūtāts apcirkņi. To iespējams izdarīt, sagatavojot vēstulīti ar apsveicēma tekstu, vēstulīšī pievienojot adresāta telefona numuru un e-pastu un ieņemot vēstulīti rūķu pastā pie Labo darbu namiņa durvīm.

Tukuma muzejs

No 12. decembra Tukuma Andeļu dārzkopā apskatāma Tautas lietišķās mākslas studijas «Gudega» (vadītāja Baiba Ozole) izstāde «Ausiņas pīcāmas», kurā apskatāmi ari cīņpinta tehnikā tapušī darbi.

Līdz 25. decembrim Dīvīstes Pasaku muzejā bērnu pēdās pēdinājums individuālajiem apmeklētājiem – radošā darbnīca «Zīmēšanas vēsture ogļēm rotājumu gatavošanā no dabas materiāliem». Pieteikšanās pa tālruni 26513514.

Izglītības pārvalde un izglītības iestādes

15. decembrī 10.00 tiešsaiste – Eiropas Savienības Dabaszinātņu olimpiādes 1. kārta 9.–11. klašu skolēniem; **10.00** tiešsaiste – valsts olimpiāde fizikā 11.–12. klasem (novada posms); **21. decembrī 11.00** – tiešsaistes seminārs mācīšanās skolotājiem.

Dzimtsarakstu nodaļa

No 7. līdz 12. decembrim reģistrēti 8 dzimšanās, 8 mirušie un 5 laulības. Iedzīvotājus klātienē pieņem pirmdienās – no 15.00 līdz 18.00, pārejās dienās – no 8.00 līdz 12.00. Klātienē var reģistrēt dzimšanu, mirušanu un Tukuma novada iedzīvotāji – ari ārzemju laulāte ārzemēm, savukārt citu novadu iedzīvotājiem tas pieejams elektroniski un jāpanāksta ar e-parakstu. Laulības, ieveņņā noteikts ierobežojums, piedalās jaunās pāra un liecinieki.

Tukuma ledus halle

Publiskā nodeve ir pieejama, tāpat ka dažās tīmekļa vietās (26107470 vai 26633273). Maznodrošinātajām, invālīdīm personām, pensionāriem, cīņkārām ar invalīdīti, daudzbērnu ģimenēm un politiski represētām personām ledenāsanājums – 1,50 eiro. Viesmāca strādā kafejnīca ari, bet piedāvā ēdienu tikai līdzņemšanai. Publiskā slēdžama ārēta, nemāji notiek pēc individuālā grafika. Informācija pa tālruņiem 63107470, 26633273, 26635775.

Pašvaldības policija

No 4. līdz 11. decembrim reģistrēti 77 notikumi, pieņemti 25 lēmumi par administratīvā soda pārkāpumiem: 6 – par alkoholiņo dzēriena lietošanu sabiedriskās vietās un atrašanos reibuma stāvoklī, 1 – par dzīvnieku aizdzīšanu, 15 – par cēļu satiksmes noteikumu neievērošanu, 5 – par sejas maskas nelietošanu tirdzniecības vietās.

Pieņemti 19 lēmumi uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu: 9 – par bērna aprūpes pienākumu nepildīšanu (bērns nemācās), 2 – par apstādījumu postīšanu, 4 – par nepilngadīga smēķēšanu, 3 – par nepilngadīgā atrašanos alkoholiņo dzēriena ietekmē, 1 – par dzīvnieku turēšanas noteikumu neievērošanu. Lietas materiāli nosūtīti izskatīšanai Tukuma novada domes administratīvajai komisijai.

56 personām izrādīti aizrādījumi: 25 – par atrašanos bez sejas aizsargmaskas vietās, kur noteikta šo obligāta lietošana, 26 – par cēļu satiksmes noteikumu neievērošanu (gājēji: nosēdēšana automašīnas stūrešanas laika ilgumā), 5 – par trokšņošanu. Aizsūtīti 9 brīdinājumi par nesaņemtu ziņojumu. Uzsākts 11 administratīvā sankcija pieņēmās lēmēja izpildes lietas.

Veikts 132 pārbaudes tiešsaistēs un pakalpojumu sniegšanas vietās par "Covid-19" laika noteikto ierobežojumu ievērošanu.

Dzīvnieku patvērsme

Patvērsme informē, ka majdzīvnieku, kas tiek laisti āpsu uāja, jāvar sterilizēšanā ārzemēm ārzemēm tīgens vēnā, ka čips, kas nav reģistrēts Lauksaimniecības datu centrā, saimnieku nepaēdēs atrast pamatdzīvnieku. Cilvēki, kuru majdzīvnieki nonākuši patvērsmē, aicināti ziņot, zvanot pa tālruni 90006989 (1,42 eiro) vai ziņojumus kustināt mūsu lokālajā redakcijā Tukumā, Brīvības laukumā 10 (1. stāvā) vai veikalā «Dino zoo» («Maxima XX» Melnvīkā Kuģenieku ielā).

SIA «Tukuma nami»

Kurzemes ielā 20-5 remonte dzīvokli. Meža ielā 4 remonte sestō kāpņu telpu, savukārt Valgma ielā 6 – pirmo. Raudas ielā 28 veiko bēniņa logu apdari. Spārnu ielā 9-9 pārbīvēs pieslēgumu. Meža ielā 20 siltumnezgla mainīs vārstu. Meža ielā 4 siltumnezgla mainīs cirkulācijas sūkni. Meža ielā 15 siltumnezgla mainīs automātiks pieslēgumu. Meža ielā 2 un Baložu ielā 11 – veiko siltumnezgla profilaktīko pārbaudi. Krasta ielā 1 demontēs veco elektrības vadus. Meža ielā 18 kāpņu telpu ienākos sensoro apgaismojumu.

SIA «Tukuma siltums»

Siltuma pāsēta un pagasīts tiek nodokšāsts, problēmu nav. 14. decembrīā tika sāmērts siltums: Tukuma, centrālajā katlumājā – 7 megavati, Lankādzēnīkā – 0,7, Slampē – 0,65, Tume – 0,390, Sesne – 0,290, Vānādzē – 0,175 un Dzīvāsē – 0,175 megavati. Turēšanās dienās tiks pārgādāts rezerves apkures katls Tumes katlumājā. Tā jauda būs 650 kilovati un izmaksu līdz 10 000 eiro ar visu dēļā un uzstādīšanu.

SIA «Tukuma ūdens»

Mainās ūdens skaitītāju uzņēmēmi. Darbu remontēs kanalizācijas kolektoru. 15. decembrī daudzdzīvokļu mājai Baložu ielā 11 mainās ūdenavada ievads, tāpēc no 9.00 līdz 17.00 tās pārtrauks dzerenā ūdens padeve.

SIA «Komunālserviss «TILDe»»

Šonedēļ iepīnāma Tukuma tīgas apsekošana. Atjaunos granīto cēļa segumu Sesnē un Zemesē. Slampes daudzdzīvokļu mājā «Sēnesē» remontēs kanalizācijas izvadu. Turpinās remontdarbi Sesnē, Ezera ielā 4-11, kā ari pārbīvēs remontdarbi Ezera ielā 8. Izbrauc pagasta pie «Kīnamāmē» remontē ūdenavada un tīrīs notekūdeņu attīrāmās iekārtas. Turpinās remontdarbi Vānādzē daudzdzīvokļu mājā «Sēnesē».

SIA «Jauntukums»

Tiek veikti ūdēnas uzturēšanas darbi. –

REDAKCIJAS PASTA

Kas notiks

***– Mums, daudziem iedzīvotājiem, satraukumu rada runas, ka pēc gada bērnunama ēku atsāk bērni, kuriem ierādīts citas telpas, bet šeit izvēlēsies darbnīcas bezmaksas. Taču pēc projekta esot plānots apdzīvot tikai vienu stāvu, 2. un 3. stāvēšā tukši, jo esot dārgi uzturēt tik lielu mājiņu. Bet, ja telpas netiks izmantotas, apsildītas un vēdinātas, tās pelēs un bojāsies. Cik tas ir saimnieciski tik lielā mājā ieīsti projekta tikai vienam stāvam? Zīpās redzam, ka citos novados šādās telpās ierīko pansionātus un sociālos dzīvokļus. Vai nebūtu tā, ka pēc gadiem 10 būs vēl viens grausts blakus vēsturiskajai skolotāju seminārā ēkai, kas ir galīgi bēdīgā stāvoklī, jo pirms dažiem gadiem gudri prātā nospriedu, ka to dārgi to uzturēt un remontēt.*

Ēdīsu, palūdzot noskaidrot, kādu lēmumu gaida šo ēku!

Tā lēma deputāti

Redakcija šo jautājumu ārdzīm komentēt Tukuma novada sociālā dienesta vadītāja **Ina Balgalve**. Viņa apstiprināja, ka vēstule nāmēusis arbāja pārdēvēšā – šobrīd vēsturiskās projekta tiek izstrādāts tikai ēkas pirmajam stāvam, jo tādā bija domes lēmums: "Ja kādreiz pārvaldība uz to skatīsies citādāk vai rosinās kādu citu risinājumu, tad tas bās pieņemo. Bet pēc šī brīža apstiprinātā plāna bērnunama ēkas pirmajā stāvā plānots izveidot darbnīcas pieņemt pusmūžā apgūvēs. Tās bērs specializētas darbnīcas, kurās cilvēki ar invalīdītāti varēs apgūt dažādas

KUR PALIEK MŪSU NAUDA

Sociālā

3. decembrī noslēdzās iepirkums Tukuma novada sociālā dienesta ēkas pārbūvei, kurā tika saņemti četri piedāvājumi, no kuriem konkursa komisija (lēmums 9. decembrī) bija izvēlējusies lētāko, ko piedāvāja SIA «Amatnieks». Šīs uzņēmums bija piedāvājis ēku pārbūvēt par 194 999,99 eiro (bez PVN). Ar šo uzņēmumu, ievērojot normatīvajos aktos noteiktos termiņus, arī plānots slēgt līgumu.

Pārbūve – apjomīga

Kā paredz iepirkuma dokumenti, teritorija tiks ierīkoti jauni inženiertīkli, tāpēc vecie tiks demontēti, taču līdz ar to tiks nozāgāti koki un noņemtas to saknes. Vēl teritorijā tiks demontētas visas konstrukcijas, ieskaitot arhāta sienu, metāla žogu un ari bēveni, tā vietā ierīkot pamatus un uzcelt pēcāvēl lifta šahtai un priekšlaipu. Vēl plānots demontēt jumu un izbūvēt jaunu jumta konstrukciju, kā ari paredzēts uzmaksēs telpu pagrabstāvu. Vēl tiks ierīkoti elektroniskās sakaru tīkli, ieskaņu

ar Irlavas bērnunama ēku?

FOTO. – Baiba Plaismane

Irlavas bērnu nama ēka

darba prasmes – bērni mājturības, dizainatmodes un restaurācijas darbnīcas, kā arī lauksaimniecības bloks." Vaicājam, vai netika skatīts variants, ka šajā ēkā varētu būt pansionāts vai sociālā māja, ka tas ir citās pašvaldībās. I. Balgalve skaidroja: ja, tika izskatīts variants, ka šajā ēkā varētu ierīkot dzīvokļus, tāču šādā risinājumā tika aplūkots, jo "nebija pārliecības par to, ka cilvēki gribēs dzīvot blīvā, jo pēc pieredzes zinām, ka daudz ērtāk cilvēkiem šķiet dzīvot Tukumā, kur ir labāka infrastruktūra. Par to lēcām ar tās, ka vietās ārpus Tukuma, kur piedāvājam dzīvokļus, tos ir grūtāk izīrēt".

Pansija un lifts – esot par dārgu

I. Balgalve: "Par pansijas izveidošanu arī bijām diskutējuši, bet tas ir jautājums par pārvietošanu – bērni un jauniešu centrā ir kopīgošanas telpas un dušas, kā arī atsevišķas lielas dzīvojamas zonas, kas nebūtu sociāli pakalpojuma standartiem. Ja mēs veidotu pansija istabiņas, būtu vēlams, lai tajās būtu arī sanitārie mezgli, kas tālāk pielāgoti veciem cilvēkiem. Tāču to veneja kā dārgu risinājumu, kas turklāt šobrīd nav tik akuts, tāpēc deputāti nobalsoja par pakalpojuma izveidošanu tikai ēkas pirmajā stāvā."

Vēl interesējāmies, kāpēc dzīvesta ateriecēs no 2. stāva izmantošanas. I. Balgalve skaidroja, ka sākotnēji bijusi doma izvērst pakalpojumu divos stāvos, taču tad būtu jābūvē lifts, kas atkal šo piedāvājumu sadārdzinātu: "Kad darba grupa apturēni pirms gada izvērtēja visu variantu plusus un mīnusus, tā secināja, ka pietiek telpu darbaspēka izvietošanai pirmajā stāvā. Taču par ēkas 2. un 3.stāva izmantošanu jautājums bīs jāsēsta, jo, lai arī apkure bīs, pilnīgi pareizi ledzīvotāji ir norādījuši, ka bīs jādomā par to, ka telpas tiku veldzētas un nākotnē jāsāka jautājums par visu stāvu izmantošanu."

Mājas bērniem un jauniešiem

Izmantojot iespēju, sociālā dienesta vadītāja izvaicājām arī par citām Eiropas Ieldfinansētā deinstitucionalizācijas projekta aktivitātēm novadā, piemēram, kur palīdz bērni un jauniešu centri «Āpši» bērni, ja rēķināmies ar centru pārveidot? Dienesta vadītāja stāstīja, ka pagaidām nekādas izmaiņas centru darbā, ja šobrīd uzsākti tikai projektēšanas darbi. "Ir noslēdzies ieprikums projektēšanas darbiem Čenās projekta daļās, to vidū – ari jauniešu mājā Irlavā, kuru tiks nodrošināti gimeniskai videi piemērināti apstākļi. Šīmaja tapa skola ieņēmēja telpās otrā aizmugurē, un tajā bērnu vietas atrojām jauniešiem, kas ir palikuši bez vecāku gādības – bērniem pēc 15 gadu vecuma ir grūti pamēģināt audžuģimenē, taču viņiem ir nepieciešama apgādāt pastāvīgu dzīves vietu. Un šajā mājā viņi to varēs izdarīt. Domāju, ka tas varēsi būt kaut kas līdzīgs tam modelim, kādu bija Vānes «Dzīvesprieka». Savukārt ārā ēku, kurā ar tiks izstrādāts tehniskais projekts, bērēsim Kustenes ielā 76, un tajā bēs vieta sešiem bērniem, kas ari bēs palīdzēli bez vecāku gādības. Šis modelis bīs līdzīgs SOS ciemiņu mājām, tikai šajā vietā nebūs ciemiņš, bet vienu māja, kurā gimeniska vide dzīvos *mamma* un bērni, kas ies uz bērnudārzu vai skolu. Taču šie abi ir nupamāko gadu projekti, jo projekta īstenošanas posmā bēku."

Pakalpojumi Tukuma slimnīcā, Slampē un Celtnieku ielā 3

"Vēl tehniskais projekts tiek izstrādāts trim dzīvokļiem ēka Celtnieku ielā 3, Tukumā, kur esam ieceerējuši izveidot grupu dzīvokļus cilvēkiem ar invaliditāti – dzīvokļi tiks pārplānoti un pielāgoti cilvēkiem ratiņkrēslu, vienādas ēka plānots ierīkot lifts un izremontēt telpas atbilstu personām. Bet centrālā projekts tiks izstrādāts jautas ēkas bērnārcītā Slampes kapenu centra dāla teritorijā, kur tiks ierīkoti grupu dzīvokļi septiņiem cilvēkiem ar invalidītāti. Slampes dāsos- pansiāti tiks ārenotos divas ā projekta sadaļas, tātad – vienādas ar šīs ēkas bērnārcītu esošajā «Rīta» ēka tiks izveidots dienas aprūpes centrs, kas tiks nodalīts no pārvietotās telpām. Taču vairāk mēs esam tikuši ar sociālās rehabilitācijas infrastruktūru SIA «Tukuma slimnīca» ēkas," skaidroja I. Balgalve. "Tur dzīvoma tiks uzsākti būvniecības darbi, lai varētu pielāgot telpas poliklīnika un slimnīcas bāpšaji dzīvoašbu nodaļā – sociālās un ārstniecības rehabilitācijas pakalpojumiem bērniem ar funkcionālam traucējumiem. Laiviss varēsi nodrošināt, esošās telpas un sanitārās mezgli ir jāpārbūvē, nodrošināt pieejamību un ērtus apstākļus," skaidroja I. Balgalve.

KUR PALIEK MŪSU NAUDA

dienesta pārbūve izmaksās vairāk nekā 200 000 eiro

elektroapgāde, jauna lietus ūdens novadīšana un zibens aizsardzības sistēma. Tika atjaunota cokola apdare, jauna apmale, ieveseis un atbalsta siena. Teritorijā tiks ierīkots brīvdabas segums un žogs. Plānots domāt vietas pagaidu bērēs un labiekārtot teritoriju.

Šīem darbiem kopā ar PVN plānots izlietot 235 949,99 eiro. Jāpiebilda, ka līgums vēl nav noslēgts, jo 10 dienu laikā no lēmuma pieņemšanas konkursa rezultātus iespējams apstrīdēt.

Ēka ar dārgu vēsturi

Atgādināsim, ka Tukuma novada sociālā dienesta ēka Tīdabolmas ielā 1 ir ēka ar "vēsturē" un dārgiem pašvaldības ieguldījumiem. No 2007. līdz 2018. gadam pašvaldība nosūtīja šo ēku no SIA «Ēta studija», «esmas mākslu» šajā laika samaksājot vairāk nekā 725 000 eiro. Tā kā 2017. gada beigās ar uzņēmēju noslēgta līguma ietvaros no nomnieka akt nekāda telpu izmantošja neklāt konkursa ceļā, Tukuma novada sociālās dienesta vadītāja telpu nomas konkursu, jo, ka tika norādīts, – esošā ēka ir gan slikta stāvoklī, gan pārāk sauso vietām vajadzīšanai un ēkas ari nav ērtas pieejamības un starvlokuma. Tiesā, konkursa nolikumā mērķīte sīrīšāte telpu izmēri un citi nosacījumi šīka domāt, ka konkursa tīk un ti sarīkots par labu esošajam izmantotājam. Tomēr sociālais dienests tolaik skaidroja, ka konkursa nolikumā ieveidoti saskaņā ar tām prasībām, kas šādiem dienestiem izvirzītas... Taču jau tolaik bija skaidrs, ka šīsai vietas pārtaisīšanai – esošās izmantojāj SIA «Ēta studija», kas jau bija izveicies, ka ēka pārdos, – varēja izrādīties pārāk gatavus kaitēšanu, ko savukārt novērsīja pareje konkursu pārtaisīšanai – SIA «Arvo Plus» (ēka Talsu ielā 111), SIA «Tukuma mes» (Pasta ielā 25), a/s «Komfoms» (Lielajā ielā 59), SIA «Bonus IV» (Mērķa ielā 28), Pils ielā 11, «Ārēlīte» (Talsu ielā 74), kam bija nepieciešams laiks un labiekārtā pārbūvei. Lai ari lēmigos konkursos pasaiti tiek doti laika pārbūvei pieņemam, gadā, ir bīja iespēja atsevišķas telpas pielāgot ēsīn mērķīu laika. Tāpēc, lai ari pretendenti nebija mīz, konkursa izsludinātā 2017. gada 30. jūnija domes sēdē bija bezkaislīgs – bez rezultātiem. Un ar piedāvājumu turpināt nomāt telpas Tīdabolmas ielā 1, Šķēst, nevienu nepiesēdās. Savukārt 2018. gada aprīļa domes sēdē deputāti vairākumā ar nieciņu balsu pārvarēja nolēmu izmantot pārpalikuma tiesības un iegādāties ēku Tīdabolmas ielā 1 par 300 000 eiro.

Darbi nenotiek, izmaksas aug

2018. gada aprīlī, kad ēku nopirka, tika ināmts, ka siltumkamālie un sanitārās darbi ir ieejis kāpēs un ēkas ventilācijas remonts. Šie darbi, kā tika solīts, tiks izdarīti par 2018. gadam ieplānoto nomas maksu, kas tika atstāta nepārmainīta, savukārt nākamajā gadā, tātad 2019. gadā, bija plānots lifta ierīkošana. Diemžēl no tā laika ir pagājušās divarpus gadi, taču no minētā sav izdarīts nekas, tikai pieņēmās veicamo darbu samaksa un, protams, – ari izmaksas. Tas nozīmē, ka šī ēka, rēķinot pārkārtas cenu un pārbūves izmaksas, dārgā gada laika domes bīs izmaksājusi vairāk nekā pusmiljonu eiro, ja aeskaita jau minētos vairāk nekā 700 000 eiro, kas 11 gadu laika samaksāti par ēkas nomu.

Labāk, lai centru vairāki un tuvāk cilvēkiem

No Tukuma novada sociālā dienesta vadītājai **Inai Balgalvei**, kuras vadībā 2017. gadā tika rīkots telpu nomas konkurss, vaicājām, vai zināmies pagājušā, lemtuma tēgadāties šo ēku ir bīja pareizs, jau tolaik zinot, ka bez pārbūves vīsas dienesta pēdējās šīs pārkāmā neatrīšinās. I. Balgalve skaidroja, ka diskusijas par šo ēku ir bijušas lielas, tāpat kā par citiem risinājumiem – cik izmaksās, cik dīgā laika atmaksāsies, taču lielākotēs samrus bijušas par to, "kā būtu, ja būtu": "Sobrīd tā ir mūsu ēka, un varam soli pa solim ieiet uz priekšu. Bet, ja runājam adminstrātīvi teritoriālās reformas kontekstā, mans redzējums ir, ka nevar veidot vienu mākslīgi centru, kas būtu atstāmāts no cilvēka. Es domāju, ka ir jāsaglabā reģionālie centri, kas ir tuvāk cilvēkiem, – Kandava, Jaunpilī un Engurē, varbūt vēl kādā vietā, bet pilsētai tuvākās vietas var atkal tai "pamīšā klāt". Lūk, ar to nav būtiski, cik lielā ēka ir šajā vietā, jo darbs vienlīdzīgi notiks ari citos centros." Vēl interesējāmies, vai uzņēmēju nosaukts izmaksas nav pārāk lielas, salīdzinot ar tām, kas sākotnēji tika plānotas. I. Balgalve skaidroja, ka tikai tad, kad bija izstrādāts tehniskais projekts, bija zināms, kādas bīs pārbūves izmaksas: "Visi šie darbi ir aspiecieslami, lai pielāgotu mūsu ēkai pašreizēju pieejamāku, un tas attiecas tieši uz visām tām atbalsta sienām, kāpnēm un uzbraukšanu, kas ir jāmaina. Kas attiecas uz jumtu – mēs visu jumtu nomainīsim, bet pacēlām to daļu, kur bīs lifts. Tieši par to – varbūt ināmāt vīsu ēkas jumtu – ari bīja diskusijas, kas savukārt aizkavēja projekta īstenīši. Un ir jau ari skaidrs, ka ari visu jumta nomaiņa šo projektu vēl vairāk sadārdzinātu. Taču, paejot jumta daļā, mēs spēsim nodrošināt ērtākas telpas lietvedībai, kas jau tagad ieslēdz trešajā stāvā. Protams, ir jārēķinās ar lifta izmaksām, jo tas savienos visus ēkas stāvus, ieskaitot pagrabstāvu, kas ir zāle un kurā līdz ar to varēs izmantot ari cilvēku ar kustību traucējumiem. Pagrabstāvā ari ierīkos ēdināšanas un tualetes."

LAPPUSI SAGATAVOJA
AGITA PUĶĪTE

«Reģionālās un vietējās mediju atbalsta programmas finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem»

MAF

Kam un kāpēc par viltus ziņu izplatīšanu draud kriminālatbildība?

"Covid-19" pandēmijas laikā, kad ievērojami pieaudzis dezinformācijas apjoms un tās auditorija sociālajos medijos, arī mums cilvēki vaicā, kāpēc valsts iestādes piešķiež apzinātu melu izplatīšanu. Savukārt sonedēļ, kad Valsts policija (VP) aizturēja Valentīnu Jeremejevu un Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra «Gaļķezers» feldšeri Marinu Kornatovsku saistībā ar viltus ziņām par "Covid-19", citi pauda satraukumu, vai tā netiek ierobežota vārda brīvība. Vērsāmies VP un mēģinājām noskaidrot, kā viņi lemj, kad vajadzētu ieņēmties.

Ekrānšāviņš no «Facebook» video ar policijas ierašanos dezinformācijas izplatītājas mājās 9.decembrī. Avots - Tautas varas frontē «Facebook»

Aizmirstais, bijušais Zaļās partijas Rīgas nodaļas vadītājs Jeremejevs ir kustības «Tautas varas frontē» aktivists. Organizācijas «Facebook» lapas sekotāju skaits ir vien no lielākajiem, ja salīdzina līdzīgas lapas, kas regulāri izplata dezinformāciju. Jeremejevs maldinājis gan par dažādām sadzīviskām lietām, piemēram, ēdināšanu skolās un alkohola tirdzniecībā, gan publicēja acīmredzami ierakstus par dzīves apstākļiem Latvijā, gan arī veidoja daudz ierakstu saistībā ar "Covid-19", tajā skaitā mudinot neievērot valdības noteikto izolēšanās, pieminam, brauki sabiedriskajā transportā bez maskām. Lielu uzmanību viņš izpelnījās decembra sākumā ar video, kurā intervēja «Gaļķezers» feldšeri Marinu Kornatovsku.

Tajā sievietē nepamatoti apgalvoja, ka "Covid-19" vakcīnas nav pārbaudītas un cilvēkiem kaites, sauka valkātāsa nogalne bērnus un vēl vairāk – ka vīrus kolēģi slimnīcā nevis pulda, bet ar aplaukstām medikamentu pudēliņās "Covid-19" pacientu stūvoši, un viņi tupec miet. Vēlāk Kornatovska publicēja vēl citu video ar līdzīgiem apgalvojumiem. Vienu no tiem kopumā deja teju divu miljonu cilvēku liela auditorija, un vismaz 45 tūkstoši cilvēku ar to dalījās, līdz "Facebook" to izdzēsa. Ar video dalījās cilvēki Latvijā, Ukrainā, Igaunijā un, iespējams, vēl citās valstīs.

Policija sav apsūdzinājumu, ka aizturēja tieši šos divus cilvēkus, tālu tas zināms, jo Jeremejevs sa biedrotie "Facebook" ievietoja video ar aizmaskām. Ahā aizturēti pēc Kriminālliksma 231 panta "Huligānisms", ko pieminēs par rupju sabiedrības kārtības traucēšanu, cilvēku mērā, ka ar ieskatu, uzpūšanu vai organizāciju darba traucēšanu. Vēlāk Jeremejevam tiesa pieminēja drošības līdzekli – apcietinājumu ar 90 tūkstoši eiro liello drošības naudu. Kornatovskai pieminēts ar brīvības atņemšanu neaizstāj drošības līdzekli, cēmirdenus vakani ziņoja «Delfi».

Uz kāda pamata var sodīt?

Tieslietu ministrija un Prokuratūra izdevusies «Jurista Vārds» skaidroja, ka vīrus ziņu izplatīšanu var saukt par atbildības par huligānismu vai par sīko huligānismu pēc Administrativo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā.

«Jurista vārds» apkopoja ari citu eksperti viedokļus. Ari viņi piemin pantu par huligānismu, norādot, ka norma jau tikusi pieņemota, sodot par vīrus ziņu izplatīšanu. Piemēram, LU Juridisko fakultātes profesore Valentīja Liholaja skaidro, ka kriminālbiesibu teorija un praksē nostiprināta atziņa, ka kriminālsodāma huligānisma izpausāas kā rupja (ievērojami ucēt, bērināt, nopietnā) sabiedriskas kārtības pārkāpšana, kad vainīgais ūši, aizskaroši verlas pret citiem sabiedrības locekļiem, pazūst atklātu sabiedrisko interešu noniecināšanu, nostādot tam pretī savas personiskās intereses un tādā veidā izrādot acīmredzamu necieņu pret sabiedrību. Viņa aceādā, ka agresīva vīrus ziņu izplatīšana, foto un video demonstrēšana, kuros pati pārkāpj likumu, kā ari ācīmi savas sekotājus dari to pašu, rupji un agresīva valoda lietāšo amatpersonu un to pārņemto lēmumu, veselības aizsardzības sistēmas darbinieku stobas konceptēšana, tai skaitā aicināšana uz fizisku vardarbību pret konkrētām personām, un peerakanās likumam, kādēļāna pret valsts iestādēm un privātām personām (medicīnas iestādēm, tirdzniecības vietām un t.t.) atbildī pantā par huligānismu paredzēta nozīmīgāma sankcīja pazīmēm. Savukārt Saeimas deputāts Andrejs Judins («Jaunā Vienotība») norādīja, ka ari Saeimā apspriestas iespējas pieņemt huligānisma pantu ādās situācijās, taču tieši sprieduma, kas apstiprināto šādu pavēju ka pareizu vai nepareizu, vel nav.

Taču ar ari citi viedokļi. Piemēram, Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes Valstiskās zinātņu katedras docente Ilvina Dinovska izdevumam paudās, ka Administrativo sodu likuma norma par sīko huligānismu sav pieņemšanu, jo aicinājumi internetā pāāā par sevi kāitēm neapdraud un administrativo sodu tiesības par atbildības saucamo tikai cilvēks, kas pārkāpumu izdarīja, nevis kādēļāi vai atbalstītāji. Viņā ari norāda, ka demokrātiskā un tiesiskā valstī ādā šāa nav bāja pieņemts sodīt personas, kuras ar dažādiem aicinājumiem veršas pret valdības politiku vai krīzē valsts noteikto ierobežojumus.

Ari «Re:Baltica» jau agrāk maināja, ka tās ir iespējas sodīt vīrus ziņu izplatīšanu.

Ko praksē dara policija?

VP Kibernozieguma apkarošanas nodaļas priekšnieks Dmitrijs Honenko «Re:Check» stāsta, ka VP jau kopā pazīnojās sākuma neatzīst to aktivako sociālo mediju lietotāju darbibu, kuru komunikācija nevērojēcīgās ar personiska viedokļa pausanu, bet pec VP veērejuma ir uz Kriminālkoma pārkāpuma robežas. Jeremejeva un Kornatovskas lietu viņš nekomentēē, taču skaidro, ka VP izvērē, kuros gadījumos ejiekļūties, proti, ja apzināti izplatās nepatiesas ziņas, cilvēki aktivi aicināti neievērot ierobežojumus, ka sensitāti tādā traucēta sabiedriskā kārtība. Honenko ka policija viena pati ieveste, vai sabiedriskā kārtība ir traucēta. Resorāsāāā pārbaudē iesaistīta ari iestāde vai organizācija, kas arāsē, ka darbībām bijušas kādas sekas, pamato to kaitīgumu. "Jautās saņemam no slimnīcas pamatotu ieziņojumu, ka tika traucēts darbs, ka tika saņemti sāstāma zvanu, pārslogots līnija, kādā no tiekām slimām cilvēkiem nav saņemās atbilstošo medicīnisko aprūpi, ka ezerdāta tika izsaukta ātri palīdzība, cilvēkam pasliktinājās veselība, tas ari ir huligānisms, tā ari izpausās šo huligānisko darbību sekas," stāsta Honenko.

«RAKUS» sabiedrisko attiecību speciālīste Ilga Naminece stāsta, ka pēc video ar Kornatovsku slimnīca saņēmusi daudz vēstules internetā. Viņa notikušās ari ārstniecības personāl vidū.

Svarīgs ari motīvs

Honenko atkārtoja, ka policija ari pieņēmusi samaksu dezinformācijas izplatītāju auditorijas apmēram, taču bērākāka loma ir motīvam. Piemēram, reizēm cilvēks var uzrādīt individuālā, jo viņā ne vēndēs uz likumpārkāpumu, bet problēmas var mainīt ciādi. Policijas vērtēšanā pret melu ziņu izplatītājiem skaļi izskanēja jau 2018. un 2019. gadā. Tajā laikā tiesas priekšā stājās Nīls Endzinš, kurš vairākos vīrus ziņu portālos, piemēram, publicēja ziņu, ka sabrucis lielveikals ar nosaukumu «Ilīa» un simtiem cilvēku gājušī bojā. Tomēr vīrus ziņu izplatīšanā bērākākais motīvs bija peļņa. Kādēļāna ir iespējas sodīt vīrus ziņu izplatīšanu.

Interneta huligānu grupējums

Viena no nesenākajiem gadījumiem var minēt par iesaistīto cilvēku grupejumu, saukstu VP pārsāvā. Par huligānismu grupā paredzēta par brīvības atņemšanu līdz 5 gadiem, teikts Kriminālliksma. Šādi gadījumā tiek izšķirtas dažādas lietāšāšas formas. "Ir vieva cilvēka, kurā ir izdomāja savākt ap sevi sekotājus, un, ar vīrus faktiem maldinot, panāk, lai viņi izpildā viņa pausbas. Tad viņā vienmērīgi ir organizētes un izdzēdāja. Cilvēki, kurā atbalsta viņu šo vīrus ziņu veidošanā ar kādiem citiem vīrus faktiem, savukārt ir atbalstītāji. Un cilvēki, kurā šajā gadījumā seko tam visam labi un izdara noteātto akto pārkāpumu, kāju organizētāja grupa ir uzdzēsusi izdarītāji," skaidrja raksturo Honenko.

Grib aktīvāk darboties prevencijā

Kopā 2018. gada lūbemozieguma apkarošanas nodaļas lietvedība uzsākti pieci kriminālprocesi, no kurieni divi veiksmīgi nodoti kriminālvajāšanai, viens nodots citu nesāsāsāgāpāgāi ārstādī un ar nodots kriminālvajāšanai, bet vel divi atrodas aktīvā izmeklēšanā. Viens no tiem ir process, kas saistīts ar Jeremejevu un Kornatovsku. Vēl šajā laika sākās 13 resorāsāā pārbaudes, no kurām daļa izbeigas, bet daļa joprojām turpināās. Honenko stāsta, ka policija nav uzskatījusi, ciā nepatiesas informācijas izplatītājus saņemajāsi individuāli, sevis rosinājāsi pārbaudes. Nākotnē VP gribētu savu darbināāsos Interneta vidē paplašināt, lai pabrīdinātu gan par nepatiesas ziņu izplatīšanas, gan, piemēram, par draudīem komentāros. Viņā ari norāda, ka tādā gadījumā saraksnājāsen cilvēkiem pārārlēcināts, vai vesāāā ināāsa saņemta no Valsts policijas oficiālajām sociālo mediju kontēm. Tapēc viņā norāda, ka darbināāki nekādā gadījumā nepārsāā ne sauki kredītkārtu informāciju, ne vīmuāā apmaksāt sodu.

SABĪNE BĒRZIŅA RE:BALTICA

Jeremejevs intervē Kornatovsku. Ekrānšāviņš no Tautas varas frontes feisbuka ieraksta, kurš tika dzēsts

«Gada brīvprātīgais 2020» Jaunpils novadā

«Gada brīvprātīgais 2020» – Jaunpils pašvaldības policijas brīvprātīgais paligs Arvīns Dārziņš

5. decembri – dienā, kad pasaulē atzīmēja Starptautisko brīvprātīgo dienu, bet Latvijā – Valsts policijas dienu, – augstu apbalvojumu visas valsts mērogā saņēma arī jaunpilnieks **Arvīns Dārziņš**. Viņš ir kļuvis par vienu no pieciem valsts iedzīvotājiem, kam šogad piešķirta Goda zīme «Gada brīvprātīgais 2020».

"Arvīns ir cilvēks, ar kuru lauku lepojas ar tika Stunēles pusē, bet visa novada. Viens no vina labajiem darbiem ir sabiedriskās kārtības nodrošināšana. Arvīns bušā dabūjis ka brīvprātīgais policijas palīgs. Ar savu darbību sabiedrības labā viņš ir izmantojis labākās atsāres, cieņu un uzticību," ar šādiem vārdiem Dārziņa kungu rāda nominācija 2014. gadā, kad viņam tika pasniegts Jaunpils novada 1. pakāpes Goda raksts par ilggadēju sabiedrisko darbu. Bet šīs nav vienīgās A. Dārziņa apbalvojums; jau 1975. gadā par labu darbu viņš saņēmis arī Sarkanā Karoga ordeni, jo kā šoferis bija nobrauciis rekordlielu kilometru skaitu, vedot ganidu. Vienmēr viņš ir uzņēmīgs pildīja savus šķēdēnus darbus, bet vienalgas arī bija aktīva sabiedrisko pasākumu veicēja. Un, kaut nu jau labu laiku kopā ir pensijā, par sabiedriskas kārtības sargātāju viņš saka: "Strādāju, kamēr varēju!"

Arvīns savus gados turas brašā, un šonedēļ – 20. decembrī – mazliet savādākos apstākļos nekā parasti tika atzīmēta viņa 77. dzimšanas diena. Kā pats saka, dzīve gājis dažādi, un ari šobrīd nākas cīnīties ar veselības problēmām... Bet, kaut mūsu sarunā, ka jau tās šodienas apstākļos ieņem, noņemajās telefonsāki, uzreiz kļūva skaidrs, ka kungs ir dzīvespriecīgs un apņēmīgs cīnītājs.

Viss sākās pavisam nejauši...

Jau kopš 1970. gada A. Dārziņš ir iesaistījies sabiedriskās kārtības sargāšanas darbā. Toreiz viņš strādāja par mehāniķi kolhozā «Ceļas gore» un, kā pats stāsta, par brīvprātīgo kārtības sargu kļuvis pavisam nejauši. "1969. gadā, kad apprecējos ar savu sievīnu Dzīdzu, uz Jaunpili bija atnācis jaunais policijas darbinieks – Jānis Viņķis, kas ari manī šim darbam uzminēja. Cīgad zinu, ka viņš ir kaut kur Kanādavā – paniesinam vai pamēļā... Gribētos ju aizbraukt ciemos, bet kaut ka neizeļak...» Ciema padome toreiz bija blakus Krišjāņa Barona skolas ēkai, un uz turieni bija atbraukuši kaimiņi no Tukuma, lai iepazīstinātu J. Viņķi ar Jaunpils, Stunēles iecirkni. Bija atbraukuši arī pienākt ar ciema padomes priekšsēdētāju Cālīpsonu. Es ari tur pagadījos, jo tur dzīvoja mana sievasmāte, kas strādāja skolā par apkopēju. Mani pasauca uz ciema padomi, apsvica ar ieberkšķēm lauku osta... Un tad ari iepazīstināles ar Jāni un – kā no vasara, kā ne – kļuvām par jaunuma draugiem. Bet pēc gada viņš manī uzrunāja: "Mar te, Jaunpil, bez tevis pagaidām nav nevienas pušiņas, nāc tu man palīgā! Tad tie bija kārtības sargi. Un, jā, es piekritu. Tā nēs ahs kopā nostrādājām līdz par laikam, kad viņu pāsceļa uz citu darbu (gadā gan neotrreizi) un viņa vieta stājas Jānis Kārniņš. Bet viņš man sāvukārt teica tā: "Kotu sīnāda ka pasāta kārtības sargā!" Tu vinu labāk par Stūrīti atbāldz un ieveed taja kārtībā, ar kaut kas jāmācās." Tā nu viņš manī noformēja par atbrīvotu secīnāja lauptekonu – sabiedriskā kārtā, bez kārtīs algas. Tā es ar Jāni Kārniņu nostrādāju līdz par laikam, kad Latvija atgūva neatkarību no 1992. gada brīvprātīgo kārtības sargu likvidēja. Laikam jau uzskatīja, ka nēs maksimāla pokrīpji pa vīdu, jo vīnīem spēļa pārtika tipā – bez mums. – tā es domāju. Es tomēr turpināju strādāt kopā ar Kārniņu Jāni... Taja paša 1992. gadā iestājos zemessardzē, ka arī cīņā ārēnēja, bet tik un tā turpināju brīvprātīgi rūpēties par sabiedrisko drošību un kārtību."

Kad bruņu veste tik smaga

It ka liekas jau, ka Jaunpils ir tāds klusu un mierīgs novadiņš, bet tomēr pastājām Dzīdzīņa kungam, kas ir bijis tas lielākais un sarunāmākais notikums, kuru sargājot sabiedrisko kārtību, pašam nācies konkrētās šo āgo gadu laikā. Un kungs pastāstīja: "Tas bija jau brīvais Latvijas laiks (1994. gads. – Red.), kad no Jēgavas ciemma izbēga daudz cietumnieku. Un vinu pienākums bija patvērt uz Dobeles šosejas, tas ir, šosejas Rīga-Liepāja-Jēgava. Bija domāts, ka viņi brauks kaut kur uz to pusi, tādēļ mums bija jāstāv uz ceļa un katru automašīnu jāstādina un jāpārbauda. Bet tajā laika mums – zemessargiem – bija tikai viena bruņu veste un ari tā pati tādā, ka viena puse nemaz nevar to uzvilkt, jo bija jāt smaga. Un šī smaguma dēļ ilgāk par stundu ar to nemaz nevarēja uz ceļa nostāties. Mēs to darījām uz mainām – kurš gāja kontrolēt mašīnu, tas vilka ari vesti. Jā, ieroči mums bija, un es biju šīs grupas vadītājs, jo man no armijas laikiem jau bija secīnāta pakāpe. Mēs visi bijām gatavi ari šaut, ja vajadzēs, un sajūta bija tādā ka kara laikā, jo bija zīņa, ka aizcietumnieki ir brīvībā. Ja, to aicesos ka vīsādīkās steesu sabiedriskās kārtības un drošības dēļ."

Laiki un cilvēki mainās...

Laikam ejot, viss mainās, pie tādā secīnājuma nonācis arī A. Dārziņš, piebildot, ka pārmaiņas ievērojami neļaujot ostāties. Ja, mainīties esot ne tikai ēkipejuma, kas, starp citu, mainoties vīnu laiku uz labo pusi – kļūstot vieglāks, ērtāks, mainās ari cilvēki. Bet, ka uzskata Dzīdzīņa kungs, cilvēki gan esot mainījušies ne pareizā – uz slikto – pusi. Ja, vīnamēr ir bijušī tādi, kas dzer un taisās, skaļi ņemas, bet no tādu esot daudz vairāk nu sparā jauno cilvēka vidū. "Agrāk, ja cilvēkam aizmūdēja – "pakratīja ar pirkstu", tad ari absolūts vainīkums to ņēma vērā. Bet nu, ja kaut ko aizmūdēs, tad dzīdzēs desmit vārdus prēm. Un ir ari tādi gadījumi, ka otra dienā nemaz vairs neatceras, ko teicis. Bet kopumā jau var teikt, ka mums – Jaunpils novadā – vīns ir mierīgs; gāgi ārēn, par ko sūdzēties," stāsta A. Dārziņš un vēl piebilda, ka Krimināļu Jānis bijis stingrs policists, sava laika, ja kādu bija sadzēries un gāgi neklausīgs, tad vests dzīvi piedomāt uz atskaitītāvu, kas savulaik bijusi turpat – Jaunpilī. "Bet nu jau tādus cilvēkus nav, kur ieti lāk; vai viņš ir slims, vai vienkārši dzērīs, jāved uz vīnu dzīves vietu, jo nēs nedēļstam pieļaut, ka cilvēks, lauku pabeikot, nosalst. Kādreiz mums Jaunpilī iecirkni – blakus «Līvānu», kāpēja ēka – bija paliem sava teātāsīs. To paši izbraujam – sutinājām ēstes, lai aizsaretas nevar izlauzties... Un vienu no mums vīnamēr sedēja uz dežurēja. Tur ari vedām tos – nepakļaujamākos, jo ari tad bija tādi, kas "lēca" ārā."

Brīvprātīgo darbu A. Dārziņš veic jau kopš padomju laikiem, un tā viņš šos garos gadus. Ari tagad esot piesaistīts kā paliga pašvaldības policijai, bet vairāk jau jāstāv un esot kā pensionāta zemsargs – šo "palīgu" ieņemts pēc aizejošas pensijas, jo palīdzi pavisam vajā nav gābejīši.

Prieks par pēcteēibu

Kopā ar sievu Dzīdzīņu A. Dārziņš izaudzinājis ari divas dēlus Aigaru un Armandu. Un viņi abi, aizmirdzot par piemēru ņemot tēva cīņāju un taisnības garu, izvēlējušies savu dzīvi veltīt ar policiju. Vecākais – Aigars – ārēn kopa ar tēvu Jaunpilī, bet jaunākais Armands no brīvākajā policijas eksperti. Šī pēcteēibas kungs pārcēr, un, kā pats saka, tas dodot pamatotas cerības, ka dēli turpināsi tēva iesākto un strādās, lai mums visiem būtu drošāka un mierīgāka dzīve šeit, savā novadā, savā zemē – Latvijā.

***

Mūsu sarunas noslēgumā un tūvo sveicīna jūsmai vienojās Dārziņa kungam, ko viņš novēl novadniekiem un citiem laikabiedriem lasītājiem. A. Dārziņš: "Novēlu mīļos ne uz ko, lai vīnam priecīgi Ziemassvētki un lāmgs Jaunais gads! Un, protams, – vīnīem veselībā! Ari jaunpilnīekiem novēlu kārtību un lespēju pārcīest šo sērgu, ko sauc par COVID-19, ar aspirīnu. Nevajag nevienā vāzēna pāmpīet – nevajag traūot par sāvīmiem, bet taji pašā laikā vajag ievērot ienbēžojumus, lai pasargā sevī un savus tuvākās!" «Avīze»

DAIBA REINSONE

ZIŅAS

Eņģeļu pasts

Ari šogad Jaunpils jaunieši gatavo dāvanīņas un apmeklēmus Jaunpils novada vecmāmiņām ieslēmstotajā. Tade šīs apcerētā ap 40 cilvēku, kas līdzēkoties ir veciāka gada gājuma seniori, kuri ir palikuši bez piederīgajiem un dzīvo vieni.

Dāvanīņas **līdz 18. decembrim** var nogādāt Jaunpils jauniešu centrā vai Jaunpils pagasta bibliotēkā. Tās var sagatavot, noformēt un iesniegt pats, vai arī atnest uz Jauniešu centrīņu to iesniet atsevišķi telpā (uzmajamas materiāli nodzīlināti), vai ari nodot jauniešiem, kas dāvanīņu noformēs.

Ieteikumi dāvanīņu pašu gatavošanai kartēs ar mājiem ieskaitīem, bērnu zīmējumi, velojama, sakārtojami, Ziemassvētku dekori, tēja, medus, mīkstās pēde u. c. Ir ieteikras ari konkrētas vajadzības – trākst kurināmais (bērkstes, malka un vīns ieksīnam nepieciešamais), krāsas un audekli mākslīniekam. Sīkāka informācija pa **tālruni 26223986.**

Ziemassvētku pasākums ģimenei

Līdz 23. decembrim Jaunpils pils piešķīrusi Ziemassvētku pasākumu ģimenēm «Ziemassvētku rīkšu kājenda Jaunpils pilī». Bērnu lespēja piedzīvot dzīsēku un priēka pilnu pils ēnen Rīkšu kājenda, dotes pēc rīkšu un zaļā meža, ciemoties pīļu rīkšu salmā, kur varēs nobaudīt arī pāparkukas un kanto dzērienu pie ugunskura. Pasākums notiksies āteļpils, var pieteikties ne vairāk kā divām cilvēka no vienas mājsaimniecības. Pasākums ir par maksu un pieteikt to var pa tālruni 26101458.

Konkurss

Ziemassvētki ir priēka, labestības un dāvināšanas laiks. Jaunpils pagasta bibliotēka aicina ikvienu piedalīties bibliotēkas pūslejās konkursā, kam ir lespēja balvu iegūt Jaunpils pils Dāvanu kasē. Lai piedalītos konkursā, jāiet īešbukā un jāatver Jaunpils pagasta bibliotēkas lapa, kur redzama saite: https://forms.gle/TXKvaRRNXAHgQgzQ9. To eospiežot, sekos turpināšie norādījumi.

ZIŅAS

Remontdarbi Lapmežciemā

Kā informē Lapmežciema pārvalde, no **15. decembra 10.00 līdz 16. decembra 18.00** uz remonta laiku tiks pārtraukta siltuma padeve Liepu ielā 9, Liepu ielā 11, Liepu ielā 15 un Zīļu ielā 1.

Jauna kartība zvejniekiem

Zemkopības ministrija atgādina, ka jūras piekrastes zvejniekiem no nākamā gada būs obligāts pieteikums reģistrēt zvejas datus Latvijas zivsaimniecības integrētā kontroles un informācijas sistēmā jeb LZIKIS pēc kuģu atgriešanās kostā un pirms zivju pārmaiņām, uzgāšanās vai transportēšanas. Zvejas datus zvejnieki var ievadīt sistēmā no datora vai mobilā telefona, pieslēdzoties savam lietotāju kontam LZIKIS portālā. Zemkopības ministrija aicina vēsos attiecīgos zvejniekus savlaicīgi pieteikties LZIKIS pievienošanai un aktivēt kontūrtes sistēmas testēšanai, lai piekrastes īpašnieki zvejas datu vāksnu tiki reģistrēti elektroniski, atbilstoši zvejas noteikumu prasībām. Vēlamais veids ieraksināšanai, ka LZIKIS testu vide jau ir pieejama un darbojas **līdz 31. decembrim**. Skāda informācija nekādiem gadījumiem Edīja Volkovičs – 67027038, e-pasts edija.volkovics@zm.gov.lv, lai pārrādītu tehnisko informāciju vai/ un pazīņotu par problēmām LZIKIS sistēmas darbībā: Olga Adamenko – 67065062, e-pasts olga.adamenko@zm.gov.lv. Iai pārrādītu informāciju par zvejas noteikumu prasībām.

Vēl var pieteikties

Atgādinām, ka līdz **20. decembrim** var pieteikties pašvaldības organizētajam konkursam «Ziemassvētku sēta 2020». Konkursa veidos sapostākās sētas un uzņēmumi – ēku fasādes un priekšpagalmi, vienmājas, privātmājas ciemos, oriģinālākos dekorus, kā arī dekorācijas, kuru pamata izmantoti dabai draudzīgi vai otrreizējās pārstrādes materiāli. Ar pārstāvjiem balvām sumināsi skaistāko sētu īpašniekus. Pieteikt konkursam var savu vai kādu citu Engures novada teritorijā īpašumu, ja tā adrese ir Engures novada teritorijā, kā arī, ja tās ir aprēķināmas saskaņots ar īpašnieku, norādot pieteikuma dzīvojamās mājas vai uzņēmuma adresi, nosaukumu, īpatnēja vietu un sarādā, īpašnieka tālruņa numuru, kā arī norādot sīku paraksturojumu, kāpēc konkursā tiekt to īpašumu. Pieteikuma anketas iesūti: kultura@engure.lv, avize@enguresnovads.lv, tautasnams@lapmezciems.lv.

Par ziedojumiem «Putnu kalna»

Arvien turpinās ziedojumu akcija biedrības «Mālu villa kāpa» projektam-video objektam – «Putnu kalns» Smārdes pagastā. Ziedot labdarīgās mākslas objektam, kas veltīsim latviešu dzejniekam, literātam, onkologam

Jānim Baltvilkam ir iespējams biedrības kontā: Biedrība «Mālu villa kāpa», Ilģ, Nr. 40008258247, Konta Nr.: LV34HABA0551043348817. Ar norādi: Ziedojums Putnu kalnam.

Sporta klubs «Brīvsolis» joprojām – veselības virzienā

Neskatoties uz valsti izsludināto ārkārtējo situāciju un dažādajiem ierobežojumiem, Smārdes sporta kluba «Brīvsolis» vadība un dalībnieki arvien atradušī un atrod, kā uzturēt mūžu un aktīvu sacensības garu. Ja ne citādi, tad aicinot visus interesentus piedalīties sacensībās pašiem ar sevi...

Ziemas sezonas skrienošo vīriņu meklēšana Nr. 2 ir atklāta jeb Smārdes sporta klubs «Brīvsolis» aicina doties svaigā gaisā un meklēt koka vīriņus, kas paslēputies Smārdē.

Ar orientēšanos Smārdē un apkārtnē

25. oktobrī kluba vadītāja **Sandra Čillāpāne** kluba mājaslapā ieskaiņē: "Ne tās nebūs sacensības. Tā būs izkustēšanās svaigā gaisā un īrinā kompānijā! Vēmēji sacensība būs pašam ar sevi – es to gribu vai es to negribu... Ka alībā, būs iespēja doties garākā maršrutā apkārt ejot, skrienot vai mīnojot, bet būs arī iespēja piedalīties orientēšanās spēlē, meklējot punktus Smārdes ciemā un apkārtnē. Orientēšanās spēle būs iespējami divi varianti – pavēles distance jeb punktu savākšana noteiktā secībā vai arī iespējams savākt tos punktus, kuros vēlas." Pirmā «Brīvsolīņa» rezultāti bija šādi skaitāmas **8 km distancē**: 1. – Māris Lusis (36:46;00); 2. – Peteris Kļava (35:22;00) 3. – Dace Ancāne (48:56;00). **16 km**: 1. – Nauris Rūdulis (1:13:17); 2. – Aigars Bērziņš (1:28;34); 3. – Gita Arbidāne (1:34;03). **Orientēšanās, pavēles distance**: 1. – Karlis Jušēvičs (3:00;32); 2. – Māris Lusis (1:09;07); 3. – Peteris Nalbvalko (1:13;20). **brīvajā distancē**: 1. – Madara Krūmiņa (2:36;16); 2. – Estere Krūmiņa (2:36;20); 3. – Ārvis Putnāns (1:30;35).

8. novembrī – Izkustēšanās dienā

Neēļā pēc tam – 8. novembrī – tika rīkoties otrais «Brīvsolīņa», kas jau tika nodēvēts par Izkustēšanās dienu». Rezultāti: **17 km** skaitījuma 1. – Nauris Rūdulis (1:18;15); 2. – Māris Lusis (1:26;06); 3. – Edgars Koncevojs (1:26;11). **20 km un vairāk** 1. – Normunds Nordens (1:58;12); 2. – Lienē Kļava (2:30;09); 3. – Peteris Kļava (02:30;16). **15 km** 1. – Peteris Nalbvalko (1:26;43); 2. – Vladimirs Judins (1:30;15); 3. – Gita Arbidāne (1:34;29). **11 km** 1. – Dace Ancāne (1:08;04); 2. – Ineta Nordena (1:10;10); 3. – Gatis Feldmanis (1:10;18). **Orientēšanās spēle, pavēles distancē** 1. – Mārcis Gulbis (1:25;58); 2. – Mihails Lisovs (1:51;06); 3. – Jasmine Lisova (1:51;10). **brīvajā distancē** 1. – Sandra Krūze (2:49;53); 2. – Aija Krūze (2:50;08); 3. – Ārvis Šāšīs (3:25;44).

Jopojām attālināti un vienatnē

Neēļā pēc Latvijas pārklāmēšanas svētkiem sporta klubs «Brīvsolis» atkal vīsas aicināja sportot – ja ne sportot, tad izkustēties, lai kāji kāda uzlabotu veselību ar aktīvuma nodarbēm. Kā jau tas tika praktizēts iepriekš, ar tālākas sacensības pašiem ar savu veselīgāku turpināja atnākt un vienatne. Tādēļ «Brīvsolīņa» bija iespēja piedalīties 22. novembrī, kad, saules apspīdēti un sīkā laika laiksni, visi dalībnieki devās Smārdes apkārtnes ceļos un mežos. Trešā «Brīvsolīņa» rezultāti: **15 km pārgājiens/skrējiens**: 1. – Ineta Nordena (1:19;16); 2. – Gatis Feldmanis (1:24;08); 3. – Evita Judina (1:24;19). **18 km pārgājiens/skrējiens**: 1. – Normunds Nordens (1:39;53); 2. – Peteris Kļava (1:43;06); 3. – Lienē Kļava (1:45;14). Orientēšanās spēles **pavēles distance**: 1. – Mārcis Gulbis (2:04;08); 2. – Dāvis Ratta (2:21;11); 3. – Evija Kārlīnāja (2;31;54). **Brīvā distance**: 1. – Nereta Nordena (2:49;33); 2. – Linda Nordena (2:49;33); 3. – Kristīne Ozola (3:15;13). Savukārt, 6. decembrī vēl varēja piedalīties jau otrajā «Brīvsolīņā». Rezultāti: **18 km** 1. – Māris Lusis (1:27;45); 2. – Normunds Nordens (1:36;22); 3. – Vita Fiodorova (1:40;05). **9 km** 1. – Edgars Koncevojs (0:41;53); 2. – Dace Ancāne (0:51;11); 3. – Guna Nalbvalko (0:52;25). **Orientēšanās spēle, pavēles distance**: 1. – Mārcis Gulbis (1:54;35); 2. – Jasmine Lisova (2:09;57); 3. – Mihails Lisovs (2:10;04). **brīvā distance**: 1. – Linda Nordena (2:51;09); 2. – Nereta Nordena (2:51;16); 3. – Madara Kalniņa (3:31;46).

Arī pirms svētkiem – jālzkustas!

Vēl pirms svētkiem tiek dota iespēja izkustēties un sacensties ar sevi **20. decembrī**, kad no 8.00 līdz 16.00 ir iespēja piedalīties skatīšanās, pārgājiena vai orjoplana aktivitātē vai no 10.00 līdz 13.00 – orientēšanās treniņā. Abas aktivitātes notiek atsāļāāti, un rezultātus var ieraksīt telefonātā. –Red.

APKOPOJA **ANNA ZVIRGZDIŅA**

Jauna izstāde un jauns atradums

Sākot ar decembri Engures saleta namā skatāma jauna izstāde, kurā noris fotogrāfijas un gleznotas ainavas saspēle. Tāpat uz saleta namu atkal ir aicejojis atkal jauns atradums, kurš ir interesants no arheoloģijas un vietējās vēstures puses.

Kur iet tur rodas

Jau vērojam, ka apstāgajot Engures puses ūdeņu sauktās dzintara plaves, kur dzintars no zemes laika lienot, tāpat kā civiet lauku kalnemi – jaunam eugumiekam – Aleksim Šenam bīji ieleviet uzēt, vināmak, akmens lukanets lacēbu. Proti, vīsnecāc bīja sāmāts senā medniekā rūpīgi apdzīnāts kauns šāpu gals. Taču nepagāju nemaz tik ilgs laiks uz Saleta namu aicejojis atkal jauns atradums – šoreiz, gan, ka šķiet, no cita vēstures perioda. To ārgājis kāds kungs, ēsot šķīstīta pamatos un no to atgādās novērēšanas. Ka informē saleta namu – sazināties ar arheoloģiem, pirmā informācija ir, ka atradums varētu dāāt ar 16.–17/18 gadsimtu un šķērpa varētu būt kāds lauku kalēja. Informācija sēkos.

Jūra un māksla

Tāpat saleta namā decembrī un vārīcmārtā, ar vīnu jūrovā Saleta bāos skatāma izstāde «Aldūpuns». Tē Guna Kļēma vāmentās jūras un piekrastes ainīņu ir pārapolas ar gleznā (studīja «Ar to bē»). Savukārt gleznas – legavalās zopēsēm un ieāmējumu, kas tapis veceniāta Ēvelīnā galdnieceba. Kā vīnā citur, ar apmeklejot Saleta namu, jūrovēro visi spēkā esošie piesardzības pasākumi. Skāda informācija: 2440170.

Muzikālās pieturas Lapmežciemā

Daudz kas šajos Ziemassvētkos šogad būs citādāks. Taču, lai uzturētu mūžu garu un svētku noskaņu, Lapmežciemā 20. decembrī, būs muzikāli atraktīva akcija – «Muzikālās pieturas».

Aicinot ieveērot visus spēkā esošos drošības noteikumus, iedzīvotāji ir aicināti pavēroties muzikālajā veikšanā, ko bīs sagatavojuši Marko Ozols un Raivo Stašans.

Starp pieturām bīs 15 minūšu pauzes. Tā Ziemassvētku vecīši braucēs sākotēs 12.00 no kalejnīcas «Ūtīpīte» līdz Ilģumūcīnāī un turpināsies līdz pat Rāgaciemam. Vecīši pieturēs šādās pieturvietās: Degselās uzpāšes stacijā «MC», pie veikals «Gīro» (Ilģumūcīnāī), pie kalejnīcas «Stalīte», pie Lapmežciema pagasta pārvaldes jeb Tautas namu, pie Jūrmales pārāsa veikals «Rīb (Iepāsē), Rāgaciemā zvejo dzīvīgā, zvejo sesonāna «Bernāba» un gālīnā-pārvīja «Rība». Plāāka informācija: 24119787.

Madara lauž daudzus stereotipus

Mati teju krauklja melnumā, lūpas asins sārtumā un zilas jo zilas un spridzīgas acis, kurās var teju nogrimt. Viennozīmīgi – ļoti koša, krāsīga sieviete – tāds ir pēmais iespaids, paskatījot "Maddie Riley" sociālo tīklu kontos. Un kā gan savādāk, ja Maddie jeb Madara šogad pretendē uz titulu «Mrs Top of the world» konkursā pilnasinīgo jeb tā saukto plus-size dāmu konkurencē!

Tomēr pēc satikšanās ar bijušo tautiešu, kas no jau padsmit gadus par savām mājām saucu Lielbritāniju (pati smejas, ka dzīvo Robina Huda dzimtenē – Šervudas mežos), atklājās pa citādi Madara. Šķiet, ka skaistumkonkursu ir lūpsē iespēja dazdz platākos mērogos runāt par to, kas vīnei tiešām dzīvē ir svarīgs. "Es tā sajūtu, ka viennozīmīgi un ne zaki tur ti ar vieas pec otra saki krīsi," – atzīst Madara. Kas ir viennozīmīgais? Bērni pakaļ, – viņa atklāj stāstā un lēk kaulam vajadzīgā samā. Un, jā, – sanāca, kas ļoti daudzus stereotipus par to, kas tad ārī ir skaistumkonkursi.

Tukums, smukums un allaž praktiskais latvietis

Ir tādi, kas mēģ: partpsnāt par teicienu "uz Tukumu – pēc smukuma". Tā taču nezināt latvieši...Tomēr šajā gadījumā ir grūti atrast cēlu traģiskās salīdzinājumus, ja runā par skaistumkonkursiem. Proti, Madara (skolas gados – Madara Velāmane) ir pa vecā tukumniece, kas tajā piedalās.

– Latvija šīs konkurss notiek kopā 2016. gadā un mamma tam ir Kristīne Lindeskāldze. Savukārt nacionālā direktore – ar tukumniece – Katrīna Lazdovska, kas pati pēra bijusi konkursa vecmāte. Viņa, starp citu, ir manu skolas laiku draudzene un iepriekš jau bijusi sekojusi, vērojusi ļēdzi, ka vīnei konkursā sokas. Bet vēl pēma tam tajā piedalās vēl viena tukumniece – Viktorija Brovina.

– Kā uzrunāja tevī?

– Anglija darbojas latviešu kopienas organizācija «Tautas» – vadu sieviešķīgās raidījumus. Pienākums. Pēdenās» rīnājam par to, ka būtu jēdzīga sieviete var uzpostīties tā, ka uz āzmalā vaka. Tāpēc pašā laikā rīnājam par to, ka ir pavisam normāli, ja ādīenas skrējēnā tam visam var neperēšāt laika. Šajā rīnājumā pēc manis cienos ir bijusi gan Viktorija, gan ari Katrīna, un viņas gadījum mam ir bukstīgāks, kā piedalās konkursā. Taču es viennozīmi esmu domājusi ešmu tāpēc mamma un ipaša bērnīga mamma, kas nācēc mos pamostās pavisam zaķvaizāt. Tāpēc – nu ko jūs, sacīsnes!

Taču Kristīja (Katrina) manī vīrnāl *pagrabu pēc ēdāēs* un izskaidoja, ka šogad kā piedalāties, nav nus obligāti jābrauc uz Latviju. Ir tāda mas Lielbritānijas izglītība, sokārtota uzturēšanās atļauja – vaiņ parasnāt an šo valsti, vienlāīgas popularizācijas konkursu. Nodomāju: kāpēc ne, ja man ir pieticīgami labas vestures zināšanas, tāpat ari par Lielbritānijas kultūru – vīnas iespēja labi sagatavoties!

– Ko par šādu lēmumu teica ģimene?

– Vīram tā ari jautāju: vai vīgā piekrīt, ka eju konkursā savu zpajlo dupsi pagrozīt! Iesākumā bija ļoti pārsteigts, bet tad skaidroju, ka tajā nav nus tikai par skaistāko meitenī, bet tapat – par izlēmīgāko, gudrāko, talantīgāko, mājīgo un iejūtīgāko sievieti. Nākamais viņa pratājums, protams, bija: cik tas vīns maksāsi? "Nu noteikti pāris jūsmu kleitu, mazliet kosmētikas, šo un to..." vīnam skaidroju. Katrā gadījumā, ņemot vērā, ka konkurss šogad notiek online un uz Surinama neviennam nav jābrauc, tas neizmaksā tik daudz, kā tas varētu būt citu reizi. "Varbūt tā šogad varēšu būt mana dzimtenes un Ziemasvētku dāvana!" – vaicāju.

Pašai viennēr man ir bijušas citas prioritātes – velāt laiku, labdarības bērnēm, vīrām tikai ne pašā sev. Ir tā bildīte internetā, kur Leonardo di Kaprio dāla, ķīrsta mīnēju. Tā ir ari ar manī! Visu citīenu. Bet šajā reizēnā nolēmu, ka viennēr dzīvē tomēr gribu pamēģināt. Pirmkārt, tā ir iespēja sajūtīies skaistai, tāpat – ir tik daudz kā, ko gribu izmēģināt un ari un par ko pastāstīt citām sievietēm. Teju ka gan pensionāju nosūtu uzskatu kārt vai pamatāmos par to, ka vēl arvien daudzēm ir tik bērīsks tas vīns sarakstīsāts. Ka tik ieēkloties glamūrkajā viesmā, ka tik brauki ar dūgāko mašīnu un fotogrāfēties vēnigākā zāmolā dārbest! Man tomēr ļīkst vīnāgi paradīt, ka ir pavisam OK bērī viennēkārtī mammai, kura ādīenas tāpa. Man nu ļoti patīk sārakt pēdes tā saukstajās bumpalēs! Vam sākūr, pārtēr, pārbārt vīnu par sanāvēnu tas nekad nebāsīsāds gan apģērbs, kā citīem. Tāpat vam atjaunot mēbeles – iā pa laikam man gaļamistaba atkal ir citās krāsās. Bērnīņa, ieņemot man ārkārt vairāk labdēļā citām lietām, piemēram, kā atbraukto ar ģāmenī atpūtīies uz Tuvrīju divas, ne tikai vienu nedēļu. Tiešām varu sevi saukāt par sēn atlāšu mednieci. Tā teikt, ir vai izpētījusi latviešu mentēnī no Latvijas, bet nevari izpētīt Latviju no mēnes. Pēdēkšais latvietē!

Runāt par to, par ko reizēm noklusē

Tieši savas vienkāršības dēļ iesākumā Madarai bija pārliecība, ka konkursam īsti neder. Pati smejas un saka, ka bagāte vīrī savām sievām kropus nopērkot. Vīpat arī internetā tādu vīru tiešām pavēlējis, kas bēgāts izvēlējies tādu mazliņ kromīti... Katrā gadījumā – no īegādātīes lekšsuņa tērpus, ne foto sesijas profesionālās sindīgās vīna negatavojās. Un īesatīsotīes secinājusi, ka tīm labi tieši gaišā pašas spēlēm.

– Varbūt ar savīem pārāsīem sākotēm un mazliet izdzīvojiem mēnēm, izskatos atkārtoj, bet ir ok, un sedza ari to, kā cītīs ar to apģērbu – arto pārlecēbu, ka ir taču labi bērī tādam, kāds to pārlēdāt arīed. Tāpat ka es, mamas dzīvēnes bērīkotēs ir mammas un ari spēctālo bērnu mammas. Tās nozāne, ka mēs nevēsam atjamies dzīvojamākai bodēnai – ir dīkī jādomā par pārlēkšēnām. Tas skatā – jāpej uzkot pašam sev ari tās gētēs jautājumās, piemēram, ka tavam bērnam bērs, kad tevīs vīns nebūs...

Tomēr Kristīja manī atbalstīja, palīdzēja pieskāties un radīt ari pārliecību, ka tas tomēr ir skaisti – pārstāvēt Lielbritāniju. Ar to paēdām, ka nebūt nav tā, ka mēs vīsi atbraucam, bā, vieas, – bērī lētās darba spēka, otrs – esam atbraukuši pabalstu tūrīsma. Tās pēdejās... Protams, ka tā te ari ir – tāldu īskāpj no bērīsakāsas, tā uzveiz piesakās vīsīem īespejamīem pabalstīem, un tas ir ari vīns.

– Tagad par vecās tīk vīegī to nevarēs īsīkārt!

Ko par konkursu saka ģimene? Bērni, skaidro Madara, pat īsti nesaprot, kas notiek. Savukārt vīrs savā angļu lēnprātībā domā, ka viņa ir mazliet traka... Tajā pašā laikā kolēģiem palīelās ar sievas skaistajām bildēm. Taču vislielākais Madaras fans, protams, ir viņas mamma, kas šobrīd ir Latvijā un epidemioloģiskās situācijas dēļ nevarēs, kā plānots, Ziemassvētkos ierasties ciemos.

Katrā fotosesijā – cits uzdevums.

– Nevaiņ, jāņsie nozīkomi tomēr šos cilvēkus, kas brauc tikai pabalstu dēļ, nošūjos. Tipiski, ka esam novērojusi, tas ir sokā soka ar īās valsts krīzēm. "Augļi ir sulīīc, sistema – sulīīc, ēdiens – negatēīg, un – vīss ir sūkīīt!" Bet uz pabalstīem sedēt – labrī! Tad, ka mīnēju, piedalāties konkursā, mērķam šos pārlēkstums īaust.

Vienlaikus, protams, man ir svarīgi paradīt, kā apaļa dāma var atbraukto no komplekseīem. Tāpat man ir īespēja atklāt un plašākai sadzīdzīgai sīīēī par zināmu, manā pa bērnu invalīdīem. Manā ir ļoti vārgā saimēgā tās mammas, kas, tāpat kā es, reizēm histēriski rand spīļvesā, neznot, ko darīt un ka bērī tālāk. Otrs manas radījums ir spectālie rīti, kurā par to runājam – tā ir īespēja dalītīes pieredzē un saprast, ka tu tāds nevēsi vīens. Lai ari to konkurss man ir ka vīens īsrīens, pec kura zāļi vīens pēc otra krīt.

▶10. lpp.

Madara lauž daudzus stereo

▶9. lpp.

Bet no galvenā ziņas ja, esmu apaļa, man ir lekats svans – tāda sauga dāma, kurai, ja nemaldīos, pēc Latvijas standartiem ir kāds 52. izmērs (angļu – 22.)! Tāpēc pašā laikā es ar gribu ģērbties, izskatīties skaista, nevēlu sēdēt dīvānā. Tas noteikti nav mans gadījums! Es intensīvi un regulāri strādāju desmitiem kilometru. Skrieties gan man nāsu šobrīd ir aizliegts, bet pirms tam ar skrēju vairākas dienas nedēļā. Starp citu, piedalos arī Jūgasdejā Mamaliās maratonā – skrienu 10 kilometrus. Varbūt es tur esmu vienā no pēdejām, bet tāpat man ir gandrīzpārsteidzošs jēdziens par apkārējās pasaules sev, ka es to varu. Tāpat es ar regulāri pēdām, vingrojumi, dejojumi, staigāju un cēlu tieši man veselīgi. Bet nu... Ka man teica viena dāmdzene ar vērtīgu izglītību, ja to esi Latvijas vīrietis, tad tu neveic pēkšņi kāpt par ārēju rādītāju! Tas viss ir tevī.

– Dzīvē: ko jau tomēr sasniegti arī gribi?

– Protams, bet manā gadījumā, visticamāk, ne nacīsk svariga ir arī tā nacīsla bagāža. Gan tas, ka esmu speciālā brīvā mamma, kas ar savu ģeniālo, kuģu ir aizsaule, jau 15 gadus piedzīvoju neskaitāmas negaišības nekāis un mēģīgo starpu par to, kā bērns, tāpat – smagas dzemdības... Domāju, sava mamma ir arī daudzkārt ārpāmēma notikumiem – no laikiem, kad vēl dzīvoju Tukumā. Gaisvojos pabeigt 9. klasi, bet tēvs, kurš tobrīd bija palicis bez darba un gan jau arī dzīvoja sarežģītā attiecībās ar alkoholu, jāts sodīsot pārī gan man, gan manai mammai. Par to, ka gimenē ir bijusi šī vardarbība, rēķim, kas jau kādu laiku ir mērs, šobrīd esmu pieņēvusi un neuzsāju savā naidu. Taču tas tāpat visumēr bīs manā bagāžā, kas kaut kāda mēra varbūt to arī nekad neēiks līdz galam apstāpēta un savulaik gan jau ar tajos vārsļos un kāisās tāpa "apēsta".

– Ar nožēlu fiksēšu, ka vardarbība ģimenē Latvijā vēl arvien ir aktuāla sāma. Šogad tai veltīta pat īpaša kampaņa sākcīja, kas kaut kādā mērā varbūt atļauj jaunājumus aktualizēs.

– Redz, nezinu, ka tas ir šobrīd, bet totālā nebīja pieņemts ka par vardarbību un problēmām ģimenē runā. Daudzkārt, kam to esmu stāstījusi, iesākumā ir bijis tā kā neērti manas atklātības dēļ. Mani ir bijis brunīšīgs ārēji un mums ir īstpāši brunīšīgā kopīgā dzīves brāļa, bet alkoholā... Tas cilvēks pēkšņi kāzamāja, un nārs ar mamu ar dabūjām tādīties ne pa jokam – buršāki ir bijis jaunāk, bet netapāc ar krāsu kruķis acēstās. Uzskatu, ka par to ir jāmāa! Kāst vai tikai tāpēc, ka kādā vāiārā, pāmā ceļā gāzā pie bipām, varbūt tomēr aiedomājies, ka ari vāja meitēja var pieņāgt un vīpai arvien bīs sāpēgā... Vāpai bērni gribējās savos tīpa gados atbalstāmi vecākus, nevis pārdzīvināmi tēti un bērēs... Tāpat varbūt bīs cilvēki, kas kaut ka aceāks ārē manam mātēm un sedārs, ka, kā arī vīrādi dzīvē gājis, bet tomēr es arvien stāvu un nekāmu. Varbūt ir vērti sāpināties?

– Tev ir bijis kādā, kurā palīdzēt tik ar šīm emocijām gaišā, vai tas tomēr varētā ir bijis pašaudzīvs ceļš?

Madara vairs nekautrējas bildēties visā augumā

– Pati uzkleju, lasu dažādu informāciju, jo man šķiet, ka manā gadījumā "psiholģi nestrādā". Es esmu pārliecināta, ka vīņi savu darbu darīsi ekseleenti un profesionāli, bet personīgi nevaru tīki pārī apzināt, ka eju un mēģēju kādam, lai viņš uzklausītu manas problēmas. Man svarīgi ir pašai ar to strādāt un meģināt tīki gāja – to gāju gāju jau daru dīvainās dēkādēs!

Par lūzuma punktu

Mudžera atzīst, ka ir bijis laiks, un tāds tas bijis salīdzinoši īsā ņēpus dzīves periodu, kad nespēja pieņemt to, kādā izskatās fotogrāfijās, jo tīpāši – jāhāi augumā. Attiecīnumes mudžu nākusi ar laiku un arī ar sāpīgām atziņām.

– Vismēr esmu bijusi vairāk apāla, tapēnot varbūt dīvas sērsta sava dzīve, kad no iskatīja stersa ārēkārtīgi īslāmēja. Man, tā teīot, ir dīvas gāājīņš! Un savulārk es ļoti sekoju līdzi tam, kur man kādā dzīvīja vai mazbēt dubultīndā redzams. Tā bija reja vai traģedīja, ja kādā tādas fotogrāfijās publicēja. Manam bildēm ir bijis tāds īsāmīgs, kā baiī! Pēc pārīs gadiem, kad tik daudz mācies ko pārdomāt un apsmadāmot, es ārī pieņēmusi ar visu vēderu, stājāmu un cēlām nepilnībām. Nebūt vairs nav tik svarīgi. Jā tik kādā man kādu laiku kuākulāti neiznāca...

– Vai teīsi, ka tādu kā teicamnieka sindromu esi pārvarējusi – varī būt pati?

– Jā, esmu secinājusi, kas ir sasodīti krāši dzīvot, ja ir vienāga, ko cīti par to domā vai saka. Tu apzināsie ja, varbūt esmu apāāta un esmu ir problēmas ar šokolādi (nevar es apēstīes gāe dviena gabaliņem), bet es jau tās nemaldīsu! Kaut man ir dīvens, ko var redzēt no Mēnesa, un varbūt citas nepilnības – es tāpat esmu pēnāpsi dzīvot, skaisti sajūtīties un justies sievišķīga. Tonus neesmu pēnāpsi dzīvos kāstīē, ziņāi, kārī jūdīcēs perfektai, jo ir kāvus, ko par mani kāds padomās, ko teīks, kā kritīzēs. Manupēī, ir svarīgi par to runāt, īpāši ņemot vērā, ka šobrīd jāmā pārmāc īdīkotēs saskarsmē tīkai ar filtrētu informāciju un filtrētām bildēm. Bet cilvēka dzīve jau nav tik noslēpēī un bez defektājiem, kā tas ir sociālajos tīklos.

– Kā pašas bērni to uzzināt?

– Meitīņa Kamēlija dzīvo savā pasaulē. Dēlam Rāšajam ir sepīņi gadi un skaļums vīņš parmēdz vīņu ģimenī, kopā ņemtus. Šobrīd vīņam tīešī ir aktuāli tās, ka pats varbūt gribētu būt «youtuberis». Kad es uzkrāsojos, viņš pasāve un saka: "Mamma šodien ļoti labi izskatā!" Savukārt, kad ārīeku bez kosmētikas, secina: "Tu šodien izskaties vienkārši... pēc mammas." Tad ari par to runājam, ka mammas reizēm mēdz būt nogurušas, īpāši ņemot vērā, cik daudz ārēu jāpaspēj un ka tas ir pavisām normāli. Viņš saprot un redz manī tādu, kāda es esmu, – ari ar visa vedekīju. Un cers, ka aitkone vīņš bīs kādai sievietei laba vīrs un vīņam nebūs pārāk svarīgākās nopulēts izskats, bet gan citas vērtības šodienēkos. Negribēos, lai jāuna pāsaule izaug kā tādi instagrama un cita sociālo tīklu perfektie klonī! Ārēies uz sandņu un smaka prozā!

– Mīnēji, ka viens brīdī tu saprati rēķes bīt tādu, kādu esi – netīkloties. Bīju kādu īemesli šādām pārmaiņām?

Pēc maratonā noskrietiem 10 kilometriem

– Ir gāiti par to runāt bez asarām... Pirms pārīs gadiem, tā pirms manām ozaujām laulībām... Atkāpēc tā no sanācis, ka uz Angļiju aibraucu ar vīru, ar ko mums ir divi kopīgi bērni un ar kuru šobrīd esam ļoti labos draugos. Reizēm smejos, ka mums ir bijusi tāda kā paraugkāzīkanās, jo spējām to izdzīvot pēc iespējas mīenākā veā, ka bērni par nepamanu – vecākiem ir kādās nesaskaņās. Ari tagad, ja es kas man ir vajadzīgs, zināu, ka varu uz viņu paļauties. Tāpat es ar tagadējo vīru viņš satiek ļoti labi – var kopā iedzert kafiju, aiīņu un pamāīt par bērniem. Abi – ļoti noverīras personības. Bet, ārā, tieši pirms otrajām laulībām neesmu saņāmusi ļoti, ļoti īsu un ilgāgēju drāmdzēne, ar ko te Angļiju bijām pēdu pēdēm sāls kopā iešāvušās. Viņa bija tieši tāds cilvēks, kāda es esmu tagad! Man viņa pēkšņi aizstāma bija šoks – tas bija cilvēks, kāmēr tāpat ir pēc 40 un kārī varēja tā'n vēl dzīvot un dzīvot īkopa ar savu bērnībīgo vīru un bērnīņajiem bērniem!... Bet pēc viņas aizstāmas es kādu rītu pamodos un sapratu: sveņu laku, esot mīlēdīga un meģinot dzīvot tā, kā to gribētu, un tādēļ dāsn no eno, pārkāmo sarā dzīvē. Nē, sev teicu, – es tam neīesēsu vairāk ne acīm'dēs! Ne nav mam, pieņemsim, kāmēs ballītē pateāī, ka ši smaka īdeiu, kas man mīnēm. Ir nopēlāta labdarības veīkalā par vienu mārciņu un ka smaka meģinēs – pati pārāmu.

– Un kādu bīju apāāmēju reāāciju, kad sāākām mainīties – bīāi dauzīs atbāstīta?

– Tas bija kā tāds flāts. Bīja cilvēki, kas nosodēchāja. Bet tajā pašā laikā bīja ari tādi, kas bīja priecīgi par manu atāāmību – un kaut vai par to, ka es pati beīdzot var atāāmī pasaulēs par savām ārsdamām un bobīņām, pārmērām, mēbeļu atjaunojumu. Sāka manus vecākus tāda pozitīva, nodoša cilvēka kompanīja, ar ko ir interesanti bīt kopā, samaņāties. Un tad tu saproti, ka, lāk, tā ir īstā dzīve! Tev nav jāīdēkās un, nezinu, jāmēģī tās dažbos, lai beīgās nopākto pašu jaunāko īeāvē, lai tādējādi gāēs kaut kādu īedomāto aplauzēju atzīnībā! Tā ir īeāēka apāāja, ka cilvēki, kas tev ir apāāt, noveērē tieši to, ka esi izdzīvojusi bagāts, spējīgs dāāīnes pārcēlēs, nevis bagāts tāds materiāli izvēlkāmē.

– Nu īeāīāmās ar īīcēm, kuras varbūt pat nevari atāāmīties, saka, – esot kompleksu apspīeāāma.

– Nezinu, kā tas ārīāī, un man jau patīesībā nemaz nav bīja neviena tāda draugā, kārī ar lēāī ārā mēģīna kaut ko kompenset (mērēja)... Kārī gadījumā, zināu, ka daudzreīz labāk dotos uz tādu mazu, pārīcīgu bāāīī, kur vāāā sīmāāā ar humors, nekā uz sāvādēgu pasākumu, ārī, prezidenta pāī, kur bīs jāīr sevī cīņās, lai acāāāā smāīeies par kādu amāzantu smaciņu. Man nav tik daudz laika šajā dzīvē! Ko dos man tas, ja centēos īīrēt kādam lēāī, kārī ko ieīojot? Grābu bīs pārcīņās, cacīņāāā – tā, lai tā vāā pārīeāk ar apāāmējam. Tādā bīja tās mānā kāāāāā. Un, ja kādā mānī, ārī, nosāāc par resno govi vai komosēc, ka "viņ tadu jau vnam pretējī vīnē skatāies", – vārīkārīī neņemu pie sērdā – ieīājāmu par to vīnu.

– Starp citu, par komentāriem. Saku jau, ka Latvijas publika ir tā rīāvētāāgākā fajā jautājumā?

– Es īoīēr teīku, ka tāda ir ari Latbrītānijas vīcējā publika. Tas gan, domāju, atkāngs no cilvēka, kārī komenē. Iīdīesā to tā varbūt nemana, bet, ja pīedomā, – no ir Latbrītānijā jāmanās tās sabiedrības klasē. Ir, protams, aristokrāti, tad vādejāīs – īīglītotāīs ālāīs, un ir sāādāāīēs klāsē, kur tieši pēdējā īīmēnī īīcēās ar dažām nebēkīībām, tai skaitā īnternētā. Viņī nemaldās, ka, protams, tam pašam īīcēajam svārāā var būt dažādi cēlēāī un ka nekāāā vienkārši tās, ka tā sāādī: "Vārīāk kāāīēā!" Piemērām, es esmu fīzāāī slāāīā. Kjūtu stīngrāāā un vasārāāā, bet tās automātīāāī

otipus

Helovina noskaņās

nenozīme, ka svars ies mazumā. Kā jau minēju – ir man bagāta ar ģenoskolu, kādēj tāda situācija veidojusies, un brīnīju jau vispār nav iespējams visus cilvēkus mērīt ar vienu metrmērīti. Tiem, kas ēdiena saniek vairāk cilvēka, ir interesē sedzinātīties, izzināt, un vaļi nekad nebūs tie, kas sacerēs tos dīrīgos komentārus.

– Bet par tiem pārmetumiem – kā noņēmi dotles uz Ģeltertālēja?

– Kad pirmo reizi apprecējos, bijām ļoti, ļoti jauni. Droši vien visa tas, kas notika ar teci, Latvija esot, speciāli lenkmeņā ar manas mātēm, dzimgu loku… Nevarēju tam pati tikt pārī. Tad satiku savu pirmo vīru, kas par mani bija vecāks un varēja mani ieslēk kaut kādos rāmjos – acīmredzot vēlējās tos man bija nepieciešams. Tā savos 18 gados kā pareiza sieva pametu skolu un aizbraucu uz Angliju. Bija domāts: tas būs tikai uz laiku – sapelnīsim lielo naudu un tad brīnišķīm atpakaļ. Tačū sapņu, ka te man ir ļoti labs iespēju, pāmācot, sākoties savu izglītību. Iegūvu Oksfordas universitātes dokumentu, kas apliecina manas angļu valodas zināšanas. Tāpat ir zināšanas vācu valoda, krievu valoda, nedaudz – spāņu (mēģēju atmiņā tālāk), un kādā brīdī bija doma ar studēt par tulku. Tāpat Anglija man izdevās nokārtot vairākus skaistumkopšanas sertifikātus, kas ari Latvijā rāmi augstu novērtē. Tā ka – kādā brīdī vēl arvien bija doma ārgāzties…

– Bet?

– Piedzīmu Kamēlija. Viņa Anglijā bija viena no jaunākajām pacientēm, kuram uzstādīta oficiāla diagnoze autisms – nepilnos trijos gadīņos. Tas ari bija brīdis, kad sapratu, ka palikšu šeit, jo te varu nodrošināt to, kas mērīgai ir nepieciešams. Vīns pārejās – vīns pāmāt, vīns mātāmā…

***– Domāju, ka arī par autismu Latvijā vēl arvien ir pārāk daudz stereotipu… Kā īīīī

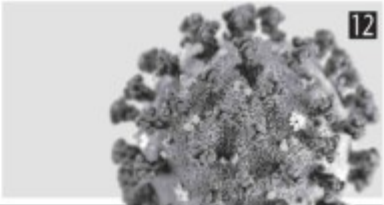

Kas labāk – maskas vai attālinātā mācīšanās?

Viens no jautājumiem, par kuru pagājušajā nedēļā – 9. decembri – attālināti diskutēja Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas deputāti komisijas priekšsēdētāja Arvīda Ašeradena vadībā, bija par sejas masku valkāšanu skolās. Īpaša uzmanība šim jautājumam tika pievērsta tāpēc, ka portālā «Manā balss» savākti vairāk nekā 10 000 (27 544) parakstu ar prasību atcelt valdības lēmumu obligāti valkāt sejas maskas 1.–4. klašu skolēniem no 2021. gada 4. janvāra.

Neņemot to, ka maskas skolā ir nepieciešamas, deputāts Ilmārs Dzirnavs atzīmē, ka par šo jautājumu nav bijis diskusijas, tāpēc ari ir nepieciešams skaidrot, kā masku valkāšana ietekmēs bērnu veselību, gan, ja tās jārāda visu dienu; ka nodrošināt, lai bērni šo masku valkāšanu pareizi un lai tās bērnus nomāc, ka ari lai, visu šo uzraugot, nepieaugušajiem tā lielā skolotāju slodze. Diskusiju piedalās Veselības, Izglītības un zinātnes ministrija, Slimību profilakses un kontroles centra, Latvijas Pašvaldību savienības, Izglītības darbinieku arodbiedrības un citu jomu pārstāvji, skaidrojot, ir vai nav masku lietošana kaitīga bērnu veselībai.

Maskas bērniem – Pasaules veselības organizācijas ieteikums

Kā skaidroja Veselības ministrijas pārstāve **Sanda Līviņa**, tas, ka maskam skrāja ir jābet no seši gadu vecuma, ir Pasaules veselības organizācijas (PVO) ieteikums tajās vietās, kur pieaug "Covid-19" izplatība saistībā ārā, vienlaikus norādot, ka ir svarīga pareiza masku valkāšana: "Protams, vecākiem ir jāpanāca bērni pareizi maskas lietot, taču ari skolotājiem ir jāseko līdzi tam, lai maskas tiku pareizi lietotas – kad tās kļūst slapjas, tās jāmainā, tāpēc uz skolu jādod līdzi vairākas šīs. Ja runā, vai ar limskiē valkāšanu bērniem netiks nodarīts kaut kāds jaunums, tad pariesīnu no masku valkāšanas bērniem bērnu pozitīvo ietekmi, jo kaja laika bez "Covid-19" bērnu vide izplatās ari citas aerosīnatās infekcija slimības, kas tiek nodotas no bērna uz bērnu tieši kontaktu ceļā. Tāpēc, valkājot maskas, bērni mazāk slimos ari ar citām slimībām. Turklāt – nav tādu pētījumu un pierādījumu, ka maskas kaut kā ietekmētu bērnu veselību, lai gan ir valstis (Slovēnija, Lukemburga, Polija, Ungārija, Islande, Lietuva, Somija, Malta), kur šī masku valkāšana bērnu vidū jau ir ieviesta." Vaicāta, vai tad, ja vēl bērni valkātu maskas, skola varētu atgriezties ari citu klašu bērni, ka ari, piemēram, 9. un 12. klašu skolēni, kam ir jāiet uz klātienes konsultācijām, 5. Līviņa skaidroja, ka masku valkāšana ir priekšnoteikums, lai skolas varētu notikt vāla, taču vīna bērs atkarīga no tā, kā stabilizēsies epidemiológiskā situācija.

Svariga ventilācija, bērnu plūsmas un distance

Ilona Liskova (SPKC) skaidroja, ka vienlaikus ar masku valkāšanu ir ļoti svarīgi tas, kas notiek skolas vide: "Mēs neganāmā, ka bērni sēdēs statiski savās klasēs un nepārvietosies – bērnem skāldīnās ir ļoti svarīga, bet ir jāņem vērā, ka maskas kā vienīgās rīks, kā glābtu situāciju un cīnīties ar "Covid-19" izplatību, nekad nav vērtētas. Ir jāskatās, kādas ir skolēnu plūsmas, kāda ir ventilācija un vai tā ir pieejama, kādas ir iespējas ievērot distanci vīna bērī, kamēr bērns atrodas skolā. Mūsu ieskatā uz vienu šīrni nosacījumiem ir jāskatās komplekši. Tāpēc maskai ir liela nozīme, jo, pārnākot, bērniem infekcijas process notiek tāpat kā pieaugušajiem, kas nozīme, ka saslimušie ir infekciozi jau divas dienas pirms simptomi parādīsāmies, taču, ārkārt, bērniem biežāk ir īsplaānas slimības bezsimptomu formas. Visos šajos gadījumos maska palīdz." Vaicāta, kādi ir bērnu saslimšanas dati, I. Liskova skaidroja, ka, pieaugot bērna vecumam, pieaug ari saslimstība, tomēr, analizējot saslimšanas cēloņus jeb vietu, sākotnēji skolā

> **– [..] ja pieaugušie masku kārtību pieņems un nekritīsies, ari bērni to pieņems. Un, ja runājam par pašām maskām – neesmu redzējusi nevienu pētījumu, kur būtu minēts, ka masku lietošana bērniem rada psiholoģiskas problēmas. Izņēmums ir viens gadījums, piemēram, kad vēl 6. klases mācīju klātienē, bērnam, kuram bija paliksti 13 gadi, vienam bija jāsēž maskā, kamēr pārējā klase varēja sēdēt bez maskas. Tas, protams, bija diskriminējoši.**

la vai jāmene, – nav sevišķi, ka skola būtu ta vieta, kur bērni saslimtu vairāk. Interesejoties, kāpēc SPKC nosaka stingākas prasības skolām, ja skola nav infekciozās avots. I. Liskova skaidroja, ka šāds lēmums pieņemts, analizējot saslimstības pieaugumu kopumā.

Jo vairāk bērnu skolā, jo – jāstaigā maskās

Izglītības un zinātnes ministre **Ilga Šuplinska** vispirms informēja par to, kādi nosacījumi bērniem attiecībā uz masku valkāšanu ir citās Eiropas valstīs: "Tātad – tās valstīs maskas noteiktas no 13 gadu vecuma, četrās – no 12, vienā – no 11, septiņās – no 6, divās – ari līdz 6 gadu vecumam. Jautājums par sejas maskām bērniem tiek aktualizēts kopā ārkārtējās situācijas sākumā. Sākotnēji skolās tika noteiktas maskas pieaugušajiem, jo saslimšanas dati liecināja, ka pamatā saslimstība ir pieaugušie – tehniskie darbinieki vai skolotāji. Tomēr vienlaikus ēnderjām, ka Eiropā jau no oktobra skolēni nēsā maskas. Atbildot uz jautājumu, vai skolās varētu atgriezties citu klašu skolēni un ar maskām, – tādi tādēļ 1.–4. klases turpina apmeklēt skolu bez maskām, jo ir šī norma 5 m² uz bērnu un skolās nav citu skolēnu. Ja uz 4. jautāti situācija nemainīsies, skaidra, ka papildu ierobežojumi ar maskām palīdz spēka ari citas klases varētu tikt mācīties. Un viens no variantiem, ka 9. un 12. klases ar maskām skolās parādās pēcpusdienas, kad mazās klasītes ir skolā atstājušas. Jo – ja gribam, lai uz skolu nākt lielās skolēnu skaits, piemēram, 5. un 6. klases, tad mēs vairs nevaram nodrošināt trīs m² prasību, bet tādā gadījumā maskas ir obligātas." Vaicāta, vai gadījumā, ja bērni valkātu maskas, vini varētu atgriezties skolā, ņemot ārēma, ka vīna atkarīga no epidemiológiskās situācijas un no skolas ievērtējuma – skolēnu blīvuma, kustināmās iespējām utt., taču ir jāņem vērā, ka nevar nāt bērnus atstāmātajā mācību procesā vīna mācību gadā, jo tādā gadījumā ir jāmaksā citi mehānisma."

Mazākie mājas apgūst tikai 50% vielas

Komentējot Latvijas Izglītības vadītāju asociācijas (LIVA) prezidenta **Rūdolfa Kalvāna** priekšlikumus – pagarināt brīvdienas un maskas par obligātās noteikt novados ar zemāku saslimstības līmeni, Š. Šuplinska atzīna, ka situāciju nosākotes: "Ja epidemiológiskā situācija neuzlabosies, tas bērs nākamais soļis. Tāpēc to nedarīsim tagad! Jo tas nav risinājums, zinot, ka valsts varētu būt, iespējams, mazā, lēdz ar to janvārī un februārī ir apdzīvotie mēneši. Tāpēc – ja skola spēj nodrošināt 3 m² uz bērnu, tā var gāmāt mācīties, taču mēs zināsim, ka lielāki dāļa pāberts skolā to iespēj."

Uz deputāta **Jāņa Dombravas** jautājumu, kāpēc nevar vīnam bērniem noteikt atvaļinātās mācības, kā šie bērni neizniāsta saslimšanas ģimenes, kur neveri divstāvu dzīvoklī divvo pat trīs pauaudžu cilvēki, iesakāsot ari gados vecākus, I. Šuplinska atzīna: "Protamos ir pārnākts, ka bērni, sākot no 7. klases un vecāki, var labi apgūt mācību vielu atstātnāti, bet jāmāko kādu bērni, kādi mācāties, apgūst tikai 50% paredzētās vielas. Turklāt, ņemot skolu, nav tādas, ka 1. jāņem "Covid" statistika mainās. Savukārt, kas attiecas uz masku valkāšanu 1.–4. klasēm, – tam ir jāņem gramotnes jau tagad, jo bērs nepieciešams ļoti lēn skaits maskā, kas ir jāapgādājas."

> **– [..] skolotāji ir pārāk izdegušī. Un ne jau maskas vīnus noved trakā situācijā... Es teiktu, ka valstiski vajadzētu samazināt mācību saturu attālinātajām mācībām, lai uz pedagogu nebūtu spiediens, ka viņam ir jāīsteno vīss mācību saturs, it kā nekas valstī nebūtu noticis.**

Vajag daudz vairāk m² nekā šobrīd

Savu viedokli diskusiju ieteica ari **Inga Vanaga**, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) priekšsēdētāja, vērsīsi uzmanību, ka pedagogu slodze ir liela, tāpēc ir nesāmērīga prasīt no pedagogu uzraudzīt, vai bērns valkā masku pareizi vai ne: "Turklāt – bērni ir bērni, viņi vai mainīties ar maskām, nemest tās uz galda, paslēdzies, tāpēc ari uzskatam, ka bērnu gānī no skolotājam vēl par to visu pārāk atbildību. Ārkārtē, vērtam uzmanību, ka pirmsskolas pedagogiem un skolotāju palīgiem ir jāņem maskas, taču tas ietekmē ēdināšanu darbu, ņemot vērā šī vecuma pozna bērnus, kam ir ļoti svarīgi redzēt sejas gremases un pārvērtīgi komunicēt. Tāpēc paša laika mūsu nebūs nav nevienu nomināta skāi, kuru bērni mīnēts – ja bērns nēsā masku, tad tie 3 m² vāles nav jāievēro. Un mēs ari rodinām, ka, ņemot vērā situāciju ar "Covid-19" un dzirdot, cik liela loma ir no-

Latvijas Universitātes profesore, praktizējoša psiholoģe un izglītības psiholoģijas nozares vadītāja pētniece **Baiba Muižniece:**

– 30% vecāku ziņoja, ka limitēta mācīšanās vājinām ģimenes saites pēc lielas grūtības, bet vēl 19% ziņoja, ka bija mērīgas grūtības ar to, ka bija jāpalīdz bērnam izpildīt uzdevumus un ka vīrs to nevarēja. Līdz ar to 49% no respondentiem paziņo, ka atslēgšanā mācīšanās ģimenēm uzliek papildu stresu. Un no tā viss izriet**ēšais** stresors – 43% cilvēku teica, ka viņu ši daļēji vainojot mājīgo darba un finansiālo stresu.

ieņēmusi kvadrātmetru skaitam uz bērnu, par ko Veselības ministrija jau iepriekš ir celusi traukumi, vai ārēju sieviešu kārtā jāevērš tās minimālās higiēnas prasības, kuras pēdējos ieviesa no 2025. gada. Tās paredz dandž bērāka ar skaitu uz vienu bērnu, acīmredzot!

Rosina samazināt stundu skaitu

Pretēji šādiem samazinot stundu skaitu, lai bērns skola ārkārtu ar vienu masku dienā, ieteica Latvijas Psiholoģiju savienības pārstāve **Ināra Dundure**, skaidrojot, ka nomātināc ākā par tagad paseju: sabiedrēšanās transporta vīsem jābrauc ar maskām, tai skaitā arī bērniem. "Atbrīvojot uz skolu, bērniem katru dienu ir jāpadala medicīniskā maska, kuru viņš valta visu dienu. Ka nes zināmā, tā maksimāli var kalpot četras stundas. Lai to notēlām, ir jāpiņem oficiālu kāmma par to, ka tiek samazināts mācību pieēkāmās skaits dienā, ieklājoties lajās četras stundās. Savukārt, piemēram, mums mācīšanās var pārvērt uz attālināto mācību procesu."

Bērniem un skolotājiem ir svariga kontaktēšanās

Latvijas Universitātes profesore, praktizējoša psiholoģe un izglītības psiholoģijas nozares vadītāja pētniece **Baiba Muižniece** stāsta, ka pēdējā laika ir veikti trīs apjomīgi pētījumi, no kuriem viens bija starptautisks pētījums par jūnerju stresu pirmā ārkārtas stāvokļa laika, kad bija attālināts mācīšas, otrs – ari starptautisks – projekts, kurā analizēta bērnu problemātika internetā lietošana un vēl trīs pētīta "Covid" sekā psihologiska ieskime. "Apaujūjot vairāk nekā 2,5 tūkstošu ģimenēs, mēs secinājām, ka jau pirmais pandēmijas laika pavasari Latvīji bija novērojami trīs galvenie stresori, ar kuriem saskārās ģimenes. No tiem **pirmais** – sociālā distancēšanās (54,3%) **otrais** – attālināts mācīšas un vīss. Kas saistīts ar to. 30% vecāku ziņoja, ka tas vīsiem radīja ģimenē ļoti lielas grūtības, bet vēl 19% ziņoja, ka bija mērīgas grūtības ar to, ka bija jāpalīdz bērnīem izpildīt uzdevumus un ka vīrs to nevarēja. Līdz ar to 49% no respondentiem paziņo, ka atslēgšanā mācīšanās ģimenēm uzliek papildu stresu. Un no tā viss izriet**ēšais** stresors – 43% cilvēku teica, ka viņu ši daļēji vainojot mājīgo darba un finansiālo stresu. Tāpēc dažādi pasākumi, kā bērni varētu atgriezties skolā, notēlām ir atkārtotai, tikai jautājums kādi tie ir."

Pedagogi ir izdegušī...

B. Muižniece: "Bet es uz masku jautājumi un pedagogu pretestību skumos nedaudz pātāk, jo skolotāji ir pārāk izdegušī. Un ne jau maskas vīnas sovesē traka situācija, es tēlu, ka valstīskā vajadzēte samazināt mācību saturu attālinātajam mācībam, lai uz pedagogu nebūtu spiediens, ka vīnam ir jāmēsa vīs mācību saturs, ir kā nekas valsti nebūtu noticis. Bet, tā kā tas ir jādara, skolotāji ir pārņemti, bērni ir pārņemti, un tiek veicināts tas, ka bērni pārāk ilgu laiku pavada pie ekrāna – klasēs, ko saka skolotāji, pēc tam nākāle informācija internetā, tad gatavojies internetā, tad studies ar vecākiem, kas tie par studiņem uzdevumiem, un tad gatavo prezentāciju...

Un vēl pedagogam bērni jāzina, ka tas, ko no sātura noņem, nebūs eksāmenos, jo diemžēl pedagogi jopropjēm bērnus gatavo eksāmenēm. Otra lēta – īpaši noņēme laiā laika ir sarežģītāji attiecību uzturēšanai. Tā ir nepieciešama, lai skolotāji pasargātu no izdegšanas. Tāpēc ir jāveicina bērnu orģināliāna skola. Pētījumi rāda, ka daļa bērnu jūsa ļoti labi attālinātajā režīmā – tie ir bērni, kuriem ir grūtības mācīties, kuri mācās kopā ar vecākiem, kas šos bērnus izrādīt tie ir bērni, kuri ir ļoti traukumāni un centīgi. – jo viņi nu var bez stresa pavēsti savas darbus. Bet – vīsiem ir nepieciešams kontaktēšanās. Un, ja pieņugsīm maska kāmbu pieņems un nekārtēs, ari bērni to pieņems. Un, ja mērāsim par paēnu traukum – nesaņem redzējusi nevienu pettājumu, kur bērns mācās, ka mācās brīvāna bērniem rada psihologiskās problēmas. Iepēmsim ir vīens gadījums, piemēram, kad vēl 6. klāsēs mācīja klāsēnē, bērnam, kuram bija palīdzēti 13 gadi, vīsuma bija jāsēž maska, kamēr pārēja klase varēja sedēt bez maskas. Tas, protams, bija diskriminācijā.

Mēs ārkārtā vīsi skrīnēam dātamci, bet neziņam, kur bērs fināls, tāpēc nespējam sagrupēt savus spēkus, vīena dāla no mums skrien ar pēdējām spēkiem, bet fināls ar vīen paēkā tālāk un tālāk. Līdz ar to arvien vairāk cilvēku no gangis veselības vīedokļa sāks pagāt uz izdegī. Tāpēc, piemēram, ir jāsamazina apgāstamais sātus, ārkārtā, kāmēr nodarbēsāts ir jāpaņem laiks attiecību veidošanai, gangas veselības stundām, sociālās un emocionālās mācīšanās stundām."

JŪS JAUTĀJAT

Ko darīt, ja pats vai ģimenes loceklis ir saslimis ar Covid-19?

Esam apkopojuši jautājumus, kurus bija uzdevuši mūsu lāiksrakstā lasītāji, kas vai nu paši, vai kuriem tuvinieki bija inficējušies ar "Covid-19". Uz mūsu uzdotajiem jautājumiem atbildēja Slimību profilakses un kontroles centra Komunikācijas nodaļas vadītāja **Ilze Arāja**.

Ja slimība piemeklē darba vietā?!

– Ja "Covid-19" konstatē, piemēram, darba vietā, kā lai cilvēks tiek no darba mājās? Vīņš taču valstīskām nerīcinu saitbā?!

– Ja cilvēks ir sajūtis veselības problēmas, piemēram, sāpes kaklā vai paaugstinātu temperatūru, un vīņam ir aizdoma par "Covid-19", vīņš aiziet uz darbu. Ja ir uzzināts tests, tad rezultātiski saņemti vai nē tās pašas dienas vakarā, vai nākamās dienas rītā, un attīstīsēs tēma vīņš ari nākojas. Tātad – ja tests ir negatīvs, dodas uz darbu, bet, ja pozitīvs – paliek mājās.

– Taču ir darba vietas, piemēram, sociālie centri, slimnīcas, kur taisa tā sauktās skrīninga analīzes pilnīgi visiem. Ko darīt tad, ja pozitīvais rezultāts tiek paziņots brīdī, kad cilvēks ir darbā?

– Gadījumā, ja un tiešām informācija par pozitīvo "Covid-19" analīzi cilvēkā ir saņemgusi darba vietā, vīņam noteiktā jāiemā maska, kas samazina saslimšanas riāku pārējem kolēģiem, un nekavējoties jādodas mājās, izvēloties to veidu, kas cēļa vīsnazāko risku inficēt citus. Tātad – vīņāmāk kāpjam vai ar personīgo auto, bet, ja tādā nav, ar sabiedrisko transportu, protams īpašu transportu nāsām un sevīņņēt distancē. Tālāk cilvēkam jāsazinās ar ģimenes āsto un jānosūta savā veselība. Ja veselības aizvākās pasīkīnās, ģimenes āsto vīsādāk varēs ierāk, kas pacientam ir tālāk jādara.

Ja esi viens vai ģimenes lokā?

– Cilvēks dzīvo mājās viens un ir saslimis ar "Covid", Kā rīkoties turīnākīem – kā nogādāt pārtīku, zāles?

– Ja cilvēks dzīvo viens un kāds vīņam nes ēdienu vai zāles, tad vīsādāk vīņo to ir noēlāt pie durvīm un bez klātienes kontakta paziņot par to, ka ēdiens ir atnests. Kontaktēties nedrīkst.

–Ja saslimst kāds no ģimenes, kas dzīvo vienā dzīvoklī vai mājā ar citiem ģimenes locekļiem. Kas jātērēro, lietojot tualeti, vannas istabu, citus kopīgīstošanas telpas? Vai jāvelk kombinezons?

– Pirmkārt, ja saslimušajam ir ģimene, ar kuru viņš dzīvo kopā vienā mājoklī, tas nozīme, ka āe ģimenes locekļi ir kontaktpersonas, kas ari nevar doties uz darbu un nevar brauāt ar sabiedrisko transportu, kas nevar uzņemt vīenus un pāli ārēcīenus. Ārkārtā, attiecībā uz saslimušo ir jāievēro augstā pieaugušāna – kontaktējies ir jālieto sejas maska un jāņem distance, bērīs un rūpīgi jāmazgā rokas, taču vīsādāk kā kontaktus samazināt līdz minimumam. Vai vēlā kombinezonu. Savukārt saslimušajam ir jālieto aizsvīlēji higiēnas pīekīēnēri, aizsvīlēji tauki un gaļas vīņ. Vīsāda sākot, vīs, kas attiecas uz saslimušo, ir jāvodīs no dēna pārēkīnāciem, ko lieto pārējie ģimenes locekļi. Kopīetošanas telpas, piemēram, tualete un vannas istaba, tāpat kā durvju sokturi, logi āvertēmas nehaimīnī un citas vīsmas, ir ārējāri jādezinfēc.

– Kad karantīna beīdzas, ir jāuzskojoj mājas, lai tajā varētu atgriezties cīņ ģimenes locekļi, kas bija pārcēlušies uz citu vietu?

– Nav nepieciešama īpaši profesionāli vai specifiska dezinfekcija. SPKC mājās dajā var lepuāties ar dezinfekcijas līdzekļu sarāksta, bet svarīgi, lai tie ir vai nu baktericīdi, vai uz spirta bāzes gatavotie, kā vēl apstrādāt vīsmas. Lai ari uz vīsmām vīrus ilgi nesaglabājas, ir jāņem vērā, kāda ir bijusi saslimšana – ja tā izteikāki simptomi un smagāka slimība gāmta, jo lielāka apjomā vīrus telpā un uz vīsmām, un aplākēņēm pieēkāmētiem būs īstākāja.

– Un cik ilgi tas saglabāsies pakāļāos un mīkstajās mēbelēs?

– Vīsmam pats gābrenāk ir kontaktu cēļš, tam ir vajadzīgs dzīvs organisms, lai varētu izdzīvot. Ja vīrus ir palicis uz vīsmas, tas ilgāk par pārēs dienām nesāpīvo. Tādēļ ierēkāmās vīsiem – ieņemot pareizu roku higiēnu ari mājās.

Ārstēšanās – ģimenes ārsta uzraudzībā

– Rīāta labā uzskatīti īespējamos "Covid" simptomus: īsaā kaulus, sāpi galvu, mugaru, ir temperatūra, iesnas, klepus?... Dažādos avotos izskan dažādi simptomi. Cilvēkā šajā situācijā ir ļoti nobīļēēs. Sīnāju dienas, kurā brīdī paārādīņāās, piemēram, gāboņsāpes vai iesnas. Bālijas, ka sāksies smakāna...

– Un tā ari ir. Nevar paēdīt, ka vīsiem cilvēkiem bīs sausa klepus vai paaugstināta temperatūra. Katram vai bērīam kā atāgāgs, taču ir simptomi, kas bīs lielākā daļā, piemēram, sāpes kaklā, klepus, paaugstināta temperatūra vai drudzis, locītavu sāpes... Atsevišķos gadījumos ir novērojama ožāna vēdera ierāja. Tad vēl kādam ir tīkai īsaākas galvas sāpes un vai ļoti lēēk nogurums. Taču nēs īsaākam ja parādās kādu no minētajām pazīmēm, ir jāvaam ģimenes āstam un kopā jālēmj par tālāko rīcību – "Covid" testa veīšāna, āsteāšana. Ja ir "Covid" pozitīvs tests, tad notiek sarunā ar epidemiologu, bet par tālāk saslimušais ir ģimenes āsta uzraudzībā. Tāpēc jau kādus ir svarīgi saziņāties ar ģimenes āstu un izmānāt, piemēram, cik bērīī nākās sazināmiem, kādā veīdā tās ārstēsim īsnākās saslimšanas, un citus jautājumus. Pacientam, kam "Covid-19" tests ir pozitīvs, jābūt sazināmam, tas nozīme, ka tālrunim jābūt vīsu laiku ieslēgtam un ar uzlādētam. Ja ir rēāes, kad mūsu dienesta speciālisti vai ģimenes āsts nevar sazināties ar saslimušo, tā notīkām pirmā sarunā, kurā cilvēkam vīs tālāk izskādās.

– Tomēr neveī cilvēkī saka, ka ģimenes ārsts nav sazvanāms...

– Tāpēc jau mīnēju: ir svarīgi izmānāt ar savu ģimenes ārstu galvenos jautājumus, ar to, ka šo āsto sazvanāt. Ja ari gāgā tas nav iespējams, var zvanīt uz **ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni**, taču ir jāņem vērā, ka kāts ārsts gādzēt savā pacientu – vīņa saslimšanas, kādas pārāmās jautājumus, tāpēc jāceļas vienotēs ar savu ģimenes ārstu.

Viruss lipīgs vismaz nedēļu

– Ja cilvēkam nav slimības pazīmju, bet, uzzināsi testu, tas ir pozitīvs – kuru brīdī pīeņem par slimības sākumu?

– No brāža, kad veāsāsā tests.

– Un kad tas ir lipīgs – trīs dienas ieņēmēj?

– Divas dienas.

– Un kad cilvēks skaitās izveseļojies? Trīs dienas pēc simptomu izbeīgšanās, pēc 10 dienām vai 14 dienām?

– To, kad cilvēks ir izveseļojies un kad vīņš dīkst partnerāk karantīnu, **lemj ģimenes ārsts**. Ja saslimšanai ir bezsimptomātīsa forma – vīsas saslimšanas laika nav lēīpās nekādu simptomu, tad desmāta dienā ir tā, kad var sākt slimības laiā pa ģimenes āsta var dot atļauju pārtraukt karantīnu, bet cilvēks var atakā kāļāmās gaitas. Cīts variants – ja cilvēkam ir simptomi, tad ir 14 dienu postus, taču ar nosacījumu, ka pēdējās trīs dienas vairs nav nekādu simptomu – tad āsts var ļemt par karantīnas pārtraukšanu. Cīts variants tās var būt 17 dienas, 20 vai 25 – ir iespējami ļoti dažādi variānti, jo kāts gadījums bīs individuāls.

– Slimošanas beīgās ir jāveic "Covid-19" tests?

– Nav jāveic, ja vīen īsnāmēcīlas īestāde vai ģimenes ārsts nav norādījis citu kārtību.

– Cilvēks sāsākārā bīja inficēīies ar "Covid-19", izrādās tīek veāsts "Covid-19" tests, kas ir pozitīvs, bet slimībā sākās, bet cilvēks vairs neslimās inficēīcīs. Kāpēc tā?

– Ir veāsti zināmāki pētījumi, kuros ir ātāts, ka saslimušais ir inficēīcīs dīvas dienas pīrms simptomu parādīšanās un vēl pieņaja saslimšanas neēsāja, taču pēc tās vīsma dīnāmāna organismā mainās, jo ātrāks organismā imunoloģiāla atbilde. Tātad – pēc 14 dienām, tādēļ analīzes, tests vīrusu vēl ārāda, taču vīsma vīņš vairs nav aktīvs un nav lipīgs.

– Ja cilvēks uzzināta otro testu, kas atkal ir pozitīvs, kad vīņš var īzīet sāsādārbā?

– Tad ir jāvērē pašā cilvēka paāsāāta, jo, kā jau mānēju, vīsma izzūdīgā 14 dienas, cīts – ļāgāka laika, bet par to, kāds brīdī nosāgā inofācīja posmu, lemj ģimenes āsts. Jo – organismā vīrusu var īzdzīt vairākās nedēļās, vairākās mēnešās, bet cilvēks nebūs inficēīcīs. –^–

AGITA PUKĪTE

Neatkarīgā TUKUMA ZIŅAS

PIEREDZES STĀSTS

Es varēju nosmakt...

Ilzei (vārds ir mainīts) ir nepilni 30 gadi. Pērn rudenī viņa piedzīvoja pirmo dzīvībai bīstamās slimības **HAE jeb hereditārās angioedēmas** epizodi. Ārsti tikai pēlēja rokas – neviens nenojauta, ka tā nav alerģija.

Tas notika naktī...

Ilze pamodās divos naktī, jo asinīs tai neciešami niezēja acis. Vīna aizgāja uz vannas istabu, lai noskalotu seju cerībā, ka nebūkme kaudzēm mīnēsies. Ieraugot savi spoguļi, pirmā sevīšķe sevi gandrīz nepazīst.

"Man bija tik ļoti aizpampušas acis, ka tik tikko varēju spēju kaut ko saredzēt. Pārbijušies pamodināju mammu, izsaucām ātro. Tie ieteica doties uz tuvāko slimnīcu. Arsts apvaicājās, vai man kādreiz ir bijusi alerģija, un, saņemot apstiprinošu atbildi, noteica: "Skaidrs. Tātad – alerģija." Iedeva antihistamīna, pielika pie stetoskopa un es atlikušo nakti pavadīju slimnīcā. Tāču tīsku tā arī nebija mazinājusies," stāsta Ilze.

No rīta jāsteidzas sievīšte devās pie ģimenes ārsta, kurš – dīvāts pārlēk nedoņš – noziņoja un nosūtījās uz eveja dzīvu nespējas lapu līdz brīdim, kad tīsku aizies. Arī ģimenes ārsts bija pārliecināts – tā ir alerģija. Un Ilzei tādām vīsu bērnību bijis alerģija no ziedpušķešiem un dzīvnieku spalvām. Simptomi ar bija īslaicīgi alerģiji, tāču jāsaņāji sievīšte nebija ne jāsmaka, kas to šoreiz būtu varēja izraisīt: "Bērnībā mūžīgām dienām šķaudīju un dzīgām bieži bija ka kampelēts, tāču zāles vienmēr palīdzēja. Turklāt alerģija sākas uzreiz – kaut ko apēdu, un ir! Bet šoreiz tā sākās naktī, kad ēdu jau sen galēju, un tas šķita dīvaini." Tā kā asinsanalīzes sēko neizrādīja, Ilze palīdza nosūtījums pie alergoloģe.

Ceļš pretim diagnozei

Pēc vairākām mēnešiem pienāca Ilzes rinda pie alergoloģa, kurš aizāsi. Kā gadījums tēlām ir interesants, uz vietas veica alerģijas testu – šoreiz tā atklāja uz ādukām un pauķēju ēnēm, bet ne vārs uz sunjem, kaķiem, ziedpuķēm, ka tas bija bembā. Alergoloģe ieteica nepalēkt nuodu un izrādīt specifiskas C4 un C1 analīzes. Ko veic Beļģija. Atbilde bija jāgaida divas nedēļas, un, kamēr Ilze to gaidīja, notika otra epizode – un arīsal naktī.

"Šoreiz ācu tīsku nebīja tik ietekta, dzēdz vairāk kņūņēja kaklā. Lai gan vēl varēju normāli pacelpot, sajūta bija baisa. Likas – ja tas turpināsies, nebūs labi, tāpēc sauciām ātros. Tagad, protams, es to zinu – ja tīsku ir saistīta ar elpošanu, cilvēks ar HAE var ar to nosmakt. Bet tomēr manā mamma mēģināja ārstam pateikt, ka tā nav alerģija, bet mēs neziņām, kas tas ir. Ārsts ari nesaprota tīskas iemesli, tāldā mani, sūtīnām kārtot, atzvedu uz slimnīcu, kur atkal jau iedeva antihistamīnus, pielika pie stetoskā un no rīta palaida mājas. Pēc divām dienām simptomi pārgāja pati no sevis," stāsta Ilze.

Un tad pienāca atbilde no Beļģijas – Ilze ar mamma paņēma mēlēja, ko nozīme inhibitora limenis C1 un C4. Ilzei bija ļoti zems C1. Mēģējot viņas ārsts profesores **Natālijas Kurjānes** raksti par hereditāro angioedēmu, kam klāt bija pievienotas ari fotografijas, sasaistīja to vien kopā, un Ilze ar analīzu rezultātiem devās uz Alergiko slimību izmeklēšanas un ārstēšanas centru, kur viņai to diagnozi apstiprināja. "Lai gan apsnājos, ka mam slimību ir tera un baisma, vienkārši izjūtu tādu kā atvieglojumu – man beidzot ir noteikta diagnoze, es zinu, ko darīt, ja lēkme atkārtojas!"

Ar šļirci somā

"Saprotu, ka liela mērā man ļoti paveicies, jo slimību ievēroja konstatēt tik ātri. Ka zināma daktere, manā gadījumā ir divas slimības – gan alerģija, gan ari hereditāra angioedēma – kombinācija, kas tieši var sajūtā galvu," atzīst Ilze. "Pēc pieņāks reizes bijs mēģega nesaprāšana, kas notiek? Tīsku nerēja četras dienas, neziņāju, ko lai viņpir tulta, lai ti ņaneiz... Ar tādu pieņāksu sēju par kauns no mājas iziet. Kad sēdēju poliklinikā tinda pie ģimenes ārsta, bemz uz manī ar pirkstu rādīja – ne, kāda tur sešī! Vienīgais, ko zināju – ņēm pie alergoloģa. Tieši alerģija jauca man prātu – nedēļām ilgi domāju, no kā? Vārbūt no sejas krēma? Bet es jau ilgi ņēmju vienu un to pašu. Ko es varēju bērt tādu apēdināt? Ar ko būtu varējusi saskarties? Vai mēlēta tā ir alerģijā? Jo es tāču zinu, ka izpaužās alerģija..."

Tāpēc būtiski zināt, ka šāda slimība pastāv un ka tā nav alerģija. Jo nesavlaicīga un nepareiza palīdzības sniegšana var būt bīstama dzīvībai. Man par bērnībā bija, kas varēja notikt, ja šoreiz tīsku kaklā bērz pmgnešejā... Un tas ka naktī pamodos, bij vairākās reizēs. Pa ceļi gulēt nācēja, un, ja nebūtu šo injēnu – kņūņēšanas kaklā un acu niezēšanas –, dīez vai naktī vēlo pamostos... Antihistamīnus lietot ir bezjēdzīgi, tas ir ka slimot un apēst konfekti – tā nepalīdzēs. Dienās ari ne vīsi ārsti zina par šo slimību. Kad dagatavā uzzināja mana ģimenes ārste, viņnapis, ko teica: "O, interesanti, bērs jāpalasa." Tāpēc vēlos, lai cilvēki ir informēti un ari nerādā – ja kādam kaut kas tāds notiek, lai zina, ka tā var nebūt alerģija, bet tā var bērt HAE...

Kopā Ilzei noteica diagnozi, vīnpi ir izsniegtas vairāk apmaksātas zāles, kas jālieto lēkmes brīdī, bā tā pārietu. Un nūpat novembrī tās bērīs pieņāca. "Zāles – tā ir pilnīgāce (jau saguravoa šļace ar zālēm), un, lēkmei sākoties, injekcija ģīvcic jaāsam sev vēderā plankstās zonā ap nabu. Kasīti es, protams, viennēr nesaju sev līdzi, kaut reizi ņ reizei ledomājoties – vai beidz, kad tas notiks, es tiešām spēju pati sev iekļūcēt? Pārāju, – vaticamāk, tāda brīdī būtu tomēr atsēdēsies, jo tu vienkārši zini, ka ir sev jāpalīdz. Un novembra sākumā par ticu pārņēmusi varēju tikai paszaināt."

Savu tešo tīsku lēkmi piedzīvoju mājās un brīvdienā, – tīsku arīsal sākās sejā, pieņampus āda aīpus acu kaktiņiem pie degunu. Tīkai šoreiz man bija zāles un es zināju, kas jādara. Veberiz pulsejā instrukciju, ka pareizi injekcija ģīvcic, tāču paskaņojo uz adatu, un man to šķita orbeidzami gaus... Cik drošta jūtos? Cik stipri jūtos? Labi, ka tīkaus bija mamma un varēja man palīdzēt. Tagad saprotu, ka ir ļāpīrenojās, jo nakamreiz var gadīties, ka lēkmes brīdī esmu vienā. Turklāt nekad nezini, kas kārā reizē pieņampsi – sēka, kāja, vaiņa, vēders, kaklā... Var pieņampt ģīvcicu ķermeņa daļā, ari iekļūcēr ongrmī, kas ir ļoti stipīgi... Tā kā tās ir jāmas zāles, esmu ārsta vīdū pamosies... Antihistamīnus lietot ir bezjēdzīgi, tas ir ka slimot un apēst konfekti – tā nepalīdzēs. Dienās ari ne vīsi ārsti zina par šo slimību. Kad dagatavā uzzināja mana ģimenes ārste, viennēs, ko teica: "O, interesanti, bērs jāpalasa." Tāpēc vēlos, lai cilvēki ir informēti un ari nerādā – ja kādam kaut kas tāds notiek, lai zina, ka tā var nebūt alerģija, bet tā var bērt HAE..."

Kopā Ilzei noteica diagnozi, vīnpi ir izsniegtas vairāk apmaksātas zāles, kas jālieto lēkmes brīdī, bā tā pārietu. Un nūpat novembrī tās bērīs pieņāca. "Zāles – tā ir pilnīgāce (jau saguravoa šļace ar zālēm), un, lēkmei sākoties, injekcija ģīvcic jaāsam sev vēderā plankstās zonā ap nabu. Kasīti es, protams, viennēr nesaju sev līdzi, kaut reizi ņ reizei ledomājoties – vai beidz, kad tas notiks, es tiešām spēju pati sev iekļūcēt? Pārāju, – vaticamāk, tāda brīdī būtu tomēr atsēdēsies, jo tu vienkārši zini, ka ir sev jāpalīdz. Un novembra sākumā par ticu pārņēmusi varēju tikai paszaināt."

Savu tešo tīsku lēkmi piedzīvoju mājās un brīvdienā, – tīsku arīsal sākās sejā, pieņampus āda aīpus acu kaktiņiem pie degunu. Tīkai šoreiz man bija zāles un es zināju, kas jādara. Veberiz pulsejā instrukciju, ka pareizi injekcija ģīvcic, tāču paskaņojo uz adatu, un man to šķita orbeidzami gaus... Cik drošta jūtos? Cik stipri jūtos? Labi, ka tīkaus bija mamma un varēja man palīdzēt. Tagad saprotu, ka ir ļāpīrenojās, jo nakamreiz var gadīties, ka lēkmes brīdī esmu vienā. Turklāt nekad nezini, kas kārā reizē pieņampsi – sēka, kāja, vaiņa, vēders, kaklā... Var pieņampt ģīvcicu ķermeņa daļā, ari iekļūcēr ongrmī, kas ir ļoti stipīgi... Tā kā tās ir jāmas zāles, esmu ārsta

EDĪTE KARPEĀJA, HAE BIEDRĪBAS KOORDINATORE

AKTUĀLI

Urīnceļu

Slapjš sniegs, peļķes, aukstā vējā un dzestri rīti bieži vien cilvēkiem pazemina imūnsistēmu, aktivizējot dažādus iekaisuma procesus organismā. Viena no neparādīgākajām kaitēm – apsaldēts urīnpūsle. Baktērijas, kas izraisa urīnceļu iekaisumu, ap urīnpūsli un dzimumorgāniem mītinās visu laiku, taču mitrā, vēsā laikā tās biežāk ierosina iekaisumu. Urīnceļu infekcija ir viena no izplatītākajām baktēriālajām saslimšanām, kas piemērām dažāda vecuma cilvēkus visā pasaulē.

Kad urīnēšana ir bieža un sāpīga

Urīnceļu iekaisuma simptomus raksturo sāpes, nepārtraukta un neciešama vēlme urinēt. Urīnējot izdalās mazs urīna daudzums, tāpēc rodas dedzināšanas un neparādīma sajūta, kas var novest līdz pat asinu sapemi, kā ari regulāri jūtams spiediens vēdera lejasdaļā. Iemiesot simptomiem cēsīs izcelsmi, to ir gausāk novērst, bet ārstēšana bērniem parasti ir sāpīga situācija, viņu ļoti kaitīga, neapmierināti, kā ari sūdzas par sāpēm urīnceļās bērgā. Ja ārsts ar pirmajiem simptomiem netiek veikta ārstēšana, tad sāvokļa var paslikmināties un simptomiem pievienojas drudzis, kā ari asins pieplūkums urīnā.

Kā ārstēties?

Protams, vislabāk ir vērsties par sava ģimenes ārsta, kas toteiks vislabāko terapiju, bet var vērsties ari pie aptiekāniem, kas ari spēs ieteikt ārstnīcas, kas Sīs pakalpojumus bērs nepieciešams vel. Tātad, ja šādi pakalpojumi ir nepieciešami, jārēsta pa sociālā dienesta brīvmākslas tālrunī. Savukārt, kas ārstēsies uz aprūpi mājās, Latvijas Samariešu apvienība sniedz šādu pakalpojumu arīsbrīnīti nodrošināmi ligumam. Ja cilvēks ir "Covid" pozitīvs, bet viņam nav pārmodās stacionārā, Samariešu apvienība bērpina šo pakalpojumu nodrošināt, ievērojot visus epidemiológiskos nosacījumus. Sobrīd mēs gatavojam ligumu par aprūpes snieglānam ipašajiem nosacījumiem "Covid" laikā." Vaicāta, vai ir iespējams šādu pakalpojumu nodrošināt ari tiem cilvēkiem, kas iepriekš netika aprūpēti un kas, iespējams, nav vientuļi, bet neviennozīmīgam konkrētuja situācijā nav iespēju par viņiem parūpēties, I. Balgalve skaidroja, ka nav problēmu pakalpojumu uz slimības laiku – 10–14 dienām – saņemt dzīvesvietā ikvienam iedzīvotājam, un tas ari tiek darīts, taču dažās lielākās problēma ir ārsti vieta cilvēkam, kas ir "Covid-19" pozitīvs, bet taču ir zināms, ka Sīs pakalpojums bērs nepieciešams vel. Tātad, ja šādi pakalpojumi ir nepieciešami, jārēsta pa sociālā dienesta brīvmākslas tālrunī. Savukārt, kas ārstēsies uz aprūpi mājās, Latvijas Samariešu apvienība sniedz šādu pakalpojumu arīsbrīnīti nodrošināmi ligumam. Ja cilvēks ir "Covid" pozitīvs, bet viņam nav pārmodās stacionārā, Samariešu apvienība bērpina šo pakalpojumu nodrošināt, ievērojot visus epidemiológiskos nosacījumus. Sobrīd mēs gatavojam ligumu par aprūpes snieglānam ipašajiem nosacījumiem "Covid" laikā." Vaicāta, vai ir iespējams šādu pakalpojumu nodrošināt ari tiem cilvēkiem, kas iepriekš netika aprūpēti un kas, iespējams, nav vientuļi, bet neviennozīmīgam konkrētuja situācijā nav iespēju par viņiem parūpēties, I. Balgalve skaidroja, ka nav problēmu pakalpojumu uz slimības laiku – 10–14 dienām – saņemt dzīvesvietā ikvienam iedzīvotājam, un tas ari tiek darīts, taču dažās lielākās problēma ir ārsti vieta cilvēkam, kas ir "Covid-19" pozitīvs, bet

Ja vajadzīga aprūpe mājās

Kā jau rakstījām 11. decembrī, sadārdzināsies "Covid-19" ir skārusi visus mūsu novadus – kā liecina Slimību profilakses un kontroles centra dati (vakardienas, 14. decembra, dati), Tukuma novadā reģistrēti 108 saslimušie, Engures un Kandavas novadā – 12, Jaunpils – 7, tāpēc iedzīvotājiem ir radušies vairāki jautājumi. Piemēram, kā lai cilvēks, kas ir inficējies ar "Covid-19" ārstniecības iestādē, nokļūst mājās, neinficējot citus? Vai ir pareizi, ka to savā mašīnā ved tuvinieki, kuri faktiski ir neaizsargāti? Ir izskanējis arī, ka tas ir jādara pašvaldībām, bet vai tām ir atbilstošs aprīkojums?

Sarunāties otra jautājuma grupa saistīta ar "Covid-19" pacienta aprūpi – ja cilvēkam nav tuviniekiem, kas varētu palīdzēt – aprūpēt, nodrošināt pārtiku, kur viņam vērsties?

Tukuma novadā nodrošina transportu un aprūpi mājās

Tukuma novada sociālā dienesta vadītāja **Ina Balgalve** skaidroja, ka Tukuma novada domē ir noslēgusi ligumu ar uzņēmumu, kas šo pakalpojumu nodrošina. Tātad, ja šādi pakalpojumi ir nepieciešami, vai no ārstniecības iestādes pacientiem, vai pacientam ir jārēsta sociālajam dienestam pa **80205333**. Vel var zvanīt Sociāle palīdzībā nodaļa vadītājai Jelānai Hodakovskai pa tālruni **22036464**, kas šos jautājumus koordinē.

I. Balgalve: "Ir pieredze, ka dienestam zvana slimnīcas personālā, un tad mēs sazināmies ar šo firmu, un cilvēka tiek nogādāts dzīvesvietā, un palīdzība sešī šos iedzīvotājus. Vaicāta, cik daudz par šādu gadījumu ir bijis un vai palīdzība šo pakalpojumu nodrošina tikai trūcīgākām un maznodrošinātām personām, I. Balgalve skaidroja, ka šobrīd netiek vērtēts, vai persona ir trūcīga vai maznodrošināta: "Mēs to nodrošinām visiem. Līdz šim Ādamā netika 11. decembrī. – Red.) ir bijis vienu tāds gadījums,

Tukuma novada sociālais dienests

Ādamas iela 1, Tukums

Tālrunis 22036464

Sociālā palīdzība

Tālrunis 80205333

Sociālā palīdzība

Tālrunis 22036464

Sociālā palīdzība

Tālrunis 22036464

Sociālā palīdzība

**Tālrunis 22036464

infekcijas – izplatīta bakteriāla saslimšana

teiki vairāku ieladugas bezrecepšu medikamentus.

Lai veicinātu urīnpūšļa atlabšanu, **dienā ieteicams izdzert divus litrus šķidruma**, kas ne tikai izskalos baktērijas, bet arī atšķaidīs urīnu, lai tas mazāk kairinātu urīnpūsli. Ieteicams dzert ari dažādas **zāļu tējas**, kurām pieder pretiekaisumu, spazmas mazinošas un urīndzenošas īpašības – **mātītenes, baltdadža, bērza lapu pumpuru, Islandes ķērpja** tējas. Tās ne tikai novērsīs iekaisoju simptomus, bet arī samazināsīs iekaisumu un veicinās urīnceļu gludās aizmuskuļošanos. Savukārt slimošanas laikā **jātsakās no** kafijas, alkohola, gāzētu dzērieni, ari edienu ietekšanas. Dzirkstoši un kofeīna satusoši dzērieni kairina urīnpūsli un var saasināt jau tā pastiprināto vajadzību biežāk urinēt.

Aptiekās iespējams iegādāties ari dažādus urīnceļu bagātinātājus, kuru sastāvā ir **dzērvene, brūkleņe, mālleņe** vai **lunedīle**, tāču pāmēs to iegādei ieteicams konsultēties ar ārstu vai farmaceitu. Ja kādu no ārstniecīskajām tējām ir grūtības ēdināt to specifiskās gārdas dēļ, aptiekā iespējams iegādāties kapsulas, kuru sastāvā ir to pašu ziedu ekstrakti, kas tējās.

Tukuma Centra aptiekas vadītāja Agnese Rītene skaidroja, ka visbiežāk klientiem ieteika lietot dabiskos uzņēmumus bāzēs veidotos bezrecepšu medikamentus, tādus kā **Urosept, Rowatinexus, Cenephronu vai Fitolizinu** (šie augu izcelsmes medikamenti ir tabletes, un tos jālieto, ārēji ēdot šķidrumu ēdienu un dzērienī tāpat kā zāļu tējā). Ja nepieciešams, tad aptiekā jāmēs simptomātiski piedāvās ari kādu **līdzekli pret sāpēm**. Aktumā no

infekcijas saasgumu zāles jālieto no 5 līdz par 14 dienām. Lai gan slimības simptomi parasti tīzēd jau pēc pāris dienām, pārtraukt ārstēšanos par ieteicams, jo šādi infekcija līdz galam netiek izārstēta. Pārsteji, ja ievēro šāda norādījumus, urīnceļu slimības infekcijas pāmēs bez sarežģījumiem. Akūtu iekaisumu svarīgi izārstēt līdz galam, lai nekļūstu hroniska forma. Tad ar ārstniecības augu tēju lietošanu nepietiks un vajadzēs dzert ari jāmēros ārsta izrakstītās antibiotikas.

Lai līdz slimībai nenonāktu

Pirmkārt, ķērbies siltu un atbilstošā laika apģērbjiem. Kājām un augšējā vīemēr jābūt siltumā. Lai ari kāu būtu mode nēdzēs un ziemas sezonā, svarīgi ir ģērbties siltā, bet nes vēsākā, pāmēs zeķubikses un jeķēs, kas nenosedz jostasvietu, pārsvārā gada siltajām mēnešiem.

Otrkārt, augu gadu ir ģērtēpēja par intīmās zonas higiēnu, tai skaitā gan izvēlēties atbilstošus mazgāšanas līdzekļus, gan apakšvešļu. Jāsvērē, ka ziepes intīmai zonai ir pārāk saimaināas un tām ir augstāks pH līmenis nekā intīmajai zonai ir pārāk saimaināas un tām ir augstāks pH līmenis nekā intīmajai zonai ir pārāk saimaināas. Ziepes var samazināt ķermeņa dabīsko aizsardzību un padarīt to mazāk aizsargātu pret iespējamām infekcijām un kairinājumiem. Tāpēc, ja ir iespējams, labāk intīmo zonu mazgāšanai izvēlēties kādu īpaši tīem paredzētu līdzekli. Svarīgi ēkdienā valkāt dabīga materiāla apakšvešļu, piemēram, kokvilnas. Valkājot sintētīsku apakšvešļu, ir lielāka iespējamība saasināt, vai nekādvēļāgās infekcīonās slimību. Savukārt tās var provocēt baktēriālās iekaisumu, pāmēs sēnītes un citu slimību sākumu.

Treškārt, jālieto pietīcīgami daudz šķidruma. Cilvēkiem, kuriem nav hronīsku sirds un nieru slimību, diena vajādzētu izdzert vidēji divus litrus ūdeņa, lai organismā nodrošināto normāli vīdi un nepārtraukts urīna plūsma, kas nejauš savairotās baktēriņās.

Ceturtkārt, jādomā par labo baktēriju uzņēmšanu uzturā. Lai uztūrētu normālu urīnceļu gūstošu, ēdīenā ieteicams lietot kefīru, jogurtu un citus fermentētus produktus, kuros ir labās baktēriņās jeb laīkobakterijās un bifidobakterijās. Tās spēcina gūstošās aizsargspēju, nomāksot saskaņe ar neverlamajām baktēriņām, kas var izraisīnāt urīnceļu infekcijas. Vīsēcām cilvēkam dienā nepieciešamā 100 mg C vitamīna, ko iespējams uzņemt gan ar dažādīem uztura bagātinātājiem, gan ar augļiem un dārzeņiem – aprīkosēm, greipfrūtīem, citroniem, kāpostīem, pupāku un spinātīem.

Piektkārt, jāsteņas par sabalansētu darba un atpūtas režīmu, kas ir svarīgi ikvienas slimības profilāksē. Ilgstoši stress un nogurums ir vīens no izplatākajiem infekcīju cēloņiem. Tāpēc, ja īpaši gada tumšajā sezonā, svarīgi rūpēties par savu labsajūtu un atļaut sādarbēs, kas ļauj atmest par ikdienas rūpēm un vairot pozitīvas emocījas, kā ari jāstrādā par negatīvās fīzīkam aktivitātēm, pārverīgo snegu, ka ari svaigā gaisa pēldēm.

PUBLICĒŠANAI SAGATAVOJA
IVONNA PLAUDE

un transports no slimnīcas...

kam nav pacīņāju un nav vietas, kur palikt, lai neinficētu ģīmenī. Vīdēnāk, aicinasīm sabiedrību palīgā, lai spētu palīdzēt ari šādās situacijās."

Ja ātrā palīdzība neņem

Vēl vairāķārt, kur cilvēkam sēnītes, ja vajaga ir "Covid", bet ari ir vajadīgs cita veida medicīnāsā un, iespējams, neatlīekamā palīdzīne, bet – ja ātrā palīdzība atsakās pacīentu nogādāt kādā ārstniecības iestādē? I. Balgalve skaidroja, ka vispārēm par to būtu jārunā ar Slimību profīlāksēs un kontroles centru, kā ari ar ģīmenes ārsta, lai šo palīdzību saņemtu iespējami ātrāk un jēgpilnāk: "Ja cilvēkam nav tuvinieku, kas to varētu ādīnāt, tad ir jāsaņemas ar sociālo dienestu, kas šo jautājumu varētu risināt, tāču ģīmenī vēsī, ka ari mūsu ka dīenestam šīs situacijas ir pilnīgi jaunas, tādēļ – katru gādījumu. Un, ta ka ne visas ārstniecības iestādes uzņem šādus pacīentus, tās ari varētu nebūt vienkārši – ārsts ārsts pieņemsīs ārstniecības iestādi, tāču – risinājums šādā situacīja būtu jāmeklē."

Jaunpilī – nav pa spēkam

Jaunpils novada sociālā dienesta vadītāja Ināta Lapiņa paskaidroja: ja ādīnāsīņā ir infēcijas, pieņemam, ligā un vīnam pīnek mājas, palīvaldībai ārēsot speciali apēkoni transportu, ar ko to izdarīt. "Pirmām kārtām, tas ir dārgā un, kā mazam novadam, mums tas vienkārši nav pa spēkam," – saka I. Lapiņa. Bijis gadījums, kad cilvēks vēsies pēc palīdzības pagāsta. Bijis nepieciešams tīks uz laboratorīju nodot, lai noskaņu "Covid-19" analīzes. Sieva bijusi par infēcijas, bet vīrams nekādi simptomi nav bijušī, gēbejušī vīen drošības pēc uzņēsot analīzes. Bet dīemžēl tajā brīdī (aprīnvēnē pirms trīs nedēļām) ne Jaunpils novadā, ne ari, apēmot vīsu Talsīņu apkārtni, tāds pakalpojums nav bijis pieejams, tādēļ dīemžēl ādīnāsīņa nacies atstāt. Ja vēnēr cilvēks būtu "Covid-19" pozitīvs, tad līdz ar to ari vēdēja būtu bijis kontaktpersona un uz laīku izolēts, bet Jaunpils sociālajā dienestā darbīnieka ir tīk, cik ir, un, ja kādā no vīņēm tīkto "nometnē" no strpas, cīetsa cīt un nevarēta palīdzēt pārējām sociālā dienesta klientēm.

Jautājām ari par situacīju, kas notīek vai nosākūt tad, ja cilvēks, kurš ir saslimis ar "Covid" vīrusu, ir palicis mājās vīenā brīž apņēmīņēm un vīnam ir smagi saslīmšanas gāta – tā, ka nevar ne pieceļēties, ne sev ēst uzsākāt? I. Lapiņa skaidroja, ka, palīdzēs Dīevam, tādas situacīju Jaunpils novadā nav bijušas. Vīsēm saslīmušajām ēsot sādzīnosī vīegle slīmības gāita. Bet, ja kaut kas tāds būtu, protams, cilvēks netālāu astāta vīens. Gādījumā, ka ziņojot sociālajam dīenestam: **63180959, 27307646**, tad ari ēdīenu tīēkot pīenests, ka ari dzērāāt, kā cilvēkam palīdzēt, nepādīsdot savu dabīnīēku veselību. Jautāts par specgrupēbīēm, vadītāja skaidroja, ka tādā ļāu esot īegādāt – gan konbīnezonī, gan aizsargtērpēs un vairāgā.

Kandavā ir speciāls transports

Kā pastāstīja Kandavas novada sociālā dīenesta vadītāja **Marita Kauliņa**, ka "Covid" gadījumā, tā ari bērīņā jēbkura cita situacīju, kad cilvēks nespēj nokļūt no ārstniecības iestādes mājās, vārī vai tuvākāi vai vēnēs dīenestā: **29171921, 26152060**, un transports tīks gādāts. Pīemērots tas būs ari tīešī "Covid" saslīmušāsī gadījumā, jo pasažīerīm no šofēra tīrīk nosēdēchās. Savukārt vācāsī par gadījumīēm, kad cilvēks ir nokļūstīs mājās, bet vīņam nav nevīēna tuvīnieka, kurš varētu ādīnāsī palīdzēt, ari šajos gadījumīēs, uzsver M. Kauliņa, gīvēnās Kandavas sociālāja dīenestā. Tīks mēģēts risināājāms. Līdz šīm, ziņāja teīkt sociālā dīenesta vadītāja, gan ar šādu īnjūsmu nevīēna nav dīenesta vēsies.

Jāpiebilst, ka novadnīēki ir ari īāciināī izmantot iespēju un, ja nepieciešams, pīeteīkties uz konsultācīju pīe psīhologa. Tāpat ārīēn ir ari tā sauktie īnāses pabalsti, īpaši sīnācīju, kad cita vēda atbalstu šīs cilvēka ādīā bērdī nesaņem.

Engurē vēl nav bijis vajadzības

Tā apstīprēna Engures novada sociālā dīenesta vadītāja **Anita Jonāne (27052262)**, skaidrojot, ka sociālajām darbīnīēkēm transports ir un ka vajadzības gadījumā kādu nosūgsāto no mēdicīnas iestādes mājās nogādāt ir iespējams. Ja tas būtu "Covid" gadījums, domāju, ka tādā rīkotīes. Tādu kopumā situacīju novadā esot sādzīnosī ātrāja un sešāmāto skaits ir salīdzīnoši neliels, kā arī to īāu jūrujāms nav bijis aktuāls. Līdzīgi ir ari ar gadījumīēm, kad saslīmušajām ādīnāt nav nevīēna cita, kurš palīdz. Protams, ari šādā gadījumā ārstniecībā ādīnāsīņā vēsties dīenesta, bet šādu pīecedēntu vēl nav bijis. Vīsbēdēnāt par kāsēs pabalstīēm – A. Jonāne uzsver, ka ari šajā gadījumā situacīju ir dārdz: ādīnāsīņa, pīemēram, sādzīnāsī ar pīrmo ārstniecības situacīju. Vīņas skaidrojums par īnsulātu tā varētu būt tādēļ, ka cilvēks vīņpārm izmantō vīsa cita atbalsta iespējas (?)...

AGITA PUŠĪTE, LIENA TRĒDE
BAIBA REINSONE

Gads pēc gada, Latvijai – 100

Turpinājums. Sākums 2018. gada 5. janvāra laikrakstā

1986. gads laikraksta «Komunisma Rīts» slejās

1986.

Tukuma rajonā

Iedzīvnieciba «Zīmīte» tiešā mākslas zīmētājiev **Aijas Nodievas** (1932-2019) sauksto grāmatu «Ansis Artūns». Tajā ir publicētas 47 mākslinieka glezno fotoreprodukcijas.

Tukumā, Sanīšu ielā 46, **atklāj jaunu bērnudārzu**. Svinīgajā atklāšanā runu saka Tukuma pilsētas izpildkomitejas priekšsēdetāja Vilnīs Kaktiņš, pirmais grāmatas dāvina Tautas izglītības nodaļas inspektore T. Kovāčac. Labus vēlējumus, ziedus un dāvanas nes arī ciemiņi no citu bērnudārzu kolektīviem, kolhoza «Dzimtene», padomju saimniecībām «Zemgale» un «Vienība», kā arī daudzu sabiedrisko organizācīju pārstāvji.

7. jūnijā Irlavā pieņēmās skolotāju seminārs ekā **atklāj pieminekli** I un II Vispasēju latviešu Dziesmu svētku vīndēģēmnam, Irlavas skolotāju semināra audzēkņiem un skolotājiem, dārgumam un cēļģēmkam **Jānim Ķēģānam** (1830–1912). Tā autori telaiece Olita Nigule un arhitekts Teodors Nigulis (1923–2020).

14. jūnijā Kandavā notiek PSRS Tautas skatuves mākslinieka Raimonda Paula mūzikas svētki **«Vasarnīņas pavasaris-86»**. Tie sākas ar koncertiem 9. Maija laukumā un Brunģieka pilskalnā un beidzas Gozulejos. Pasaulum piedalās grupa «Credo», Latvijas PSR Akadēmiskais operas un baleta solists Ingus Pēterums, radio bērnu vokālais ansamblis «Dzērgauze», pūšēju orķestra «Rīga» solista grupa, Tautas ķoris «Rūja», Cēsīs DIS jaukrais ķoris, Tautas kolektīvs estrādes mākslinieki dāja ansamblis «Vecāgo», kā arī Kandāvas radiotehnikas ražotāju ķoris dārgsenta Arņa Pauni vadībā, sieviešu vokālais ansamblis «Jūnija Tukuma pienotava» nodod ekspluatācijā mehāniskās darbnīcu, mazuma gābaltavu un notekūdeņu pārsūknēšanas staciju.

Jūlijā ar Latvijas PSR Agrorūpniecēbas komitejas lēmumu rajona lauksaimniecības tehnikas apgādes un agrorūpnīcas servisuzņēmumu UTN tupmnik saur par rajona tehnikas nodrošināšanas apsēmēbu «Lauksēhnika», bet «Latvijas agrorūpnīca» par rajona agrorūpnīcām apkalpošanas apsēmēbu «Agrorūpnīca». Savukārt lauksaimniecības darbsieku arodbiedrības un attiecīgi rajona komitejas paganās īstāšanās nosaukums tagad ir Agrorūpniecēbas komplekssu darbnieku arodbiedrības Tukuma rajona komitejā.

25. jūlijā par godu padomju armijā bīgādei, kas pirmā ieņēmusi pie Rīgas jūras līcā Klapkalnciema, atklāj **Klapkalnciema memoriālu** un notiekā tanku «IS» (tagad atrodas Kurzemes Cietokšņa muzejā Zante).

Augustā Vānes bazmīcā pilnīgi pārdek dzundzes tērpās ķjeņģēju gādās segums, parcele ekas fasādu remonts un kanāsāni (izmantot tuvu), iekšēļēļas iegust sviņgu krāsojumu. Remontdarbos strādā Latvijas Valsts universitātes Fizikas un matemātikas fakultātes studenta vienības mācītājs Dzigas Pavlijas vadībā. Darbus turpina LLA studentu grupa Ekonomāmēm Antara Grīnfelda), kas «specializējusies» jumta darbos. Sakārāsēja iegust spēļi sakāma kāmīņu jumtu, zem tā tēk nāmāsās gāsēšu un jumta konstrukcijas. Pārbāve ar no iekšpuses sagāda savu rezultātu. Uzbāve skaņrāsā pasaļēstājus vakāsēšajās kāmārām. Sevišķu mērāu pāsa sēno pagrāba dārzu rosāmīņu, kā arī citu rotāļāju kokā dāļu atjaunošāna pēc pārmērgāsēm. Vīsu darbu gāsēc pārsāgi un ar vāsbdēgēmi vāda ēkas arjāmotnes eirozāisēs. **Ēriks Šterns** (1924–1994), pensionētāra kolhoza «Āme» brīvdārba vadītājs. Par vīsu rāpi par Vānes ciema padomes izpildkomitejas priekšsēdētāju Vija Dembovska. Piedāļās ar ilgadējie talkonēki, mūzēji, mākslīnēki, ārhitekti un citu radošo profesiju pārstāvji, kas sāvērpāi par ēkas restaurācijas rūpēm kopā 1985. gadā 6. augusta, 30. un 31. augustā Vānes bazmīcas dārzā pāmocētā Vānē apskatāma plāšā jumo mākslīnieku darbu izstāde, ko pārstāv grafika (Ilīja Dīnere), tekstīlmākslā (Elsē Gūtmane un Rūta Zvonē), vitrāža (Sandra Ūtāne), kārtkārāna (Normunds Lācis). Savukārt glāzniecību pārstāv kopīļ jumo avāsm pulcējē Ilze Heinrihsone, Helga Jaksone, Aija Zariņa, Vilnis Heinrihsons, Vladārs Ūbolīņš, Karlis Šūnāk, Juris Ūtāne, Alvis Zemzāres). Vīenā no pašām aktīvākajām Vānes mācītāsēcēm – Mākslas akadēmijas 6. kursa studente Ingrīda Gonīdele – izstāda glezna un darbu bērtāks tehnikā.

Tukuma Lauksēhnika uzbāve **sporta un apūtas komplēksu**. Tās kļūst par vīenu no kultūras centrēm.

Tukuma pienotavā notiek bīezpiena cēha rekonstrukcija: izstāda mehanizētās pīlnāmās līnija bīezpiena saņēmšāna un organizē saldo bīezpiena sieņņu ražošāna.

1986. gadā Tukuma pienotavā pabeidz jaunas mehāniskās darbnīcas iekārtošanu. Foto – www.baltais.lv

Pienotava sākusi ražot vērtīgu pārtikas produktu

11. februārs

Janvāra nogalē Tukuma pienotava sāka jaunu produkcijas veida ražošanu. Beidzot tukumniekiem iespēja iegādāties dietiskās pusnīņas. Pārstrādāja pienu, izņēmuma tehnoloģiju uzdevumu ir maksimāli izmantot visas piena sastāvdaļas, ražot produktus ar vērtīgām īpašībām. Vienu no Šādiem produktiem ir dietiskās pusnīņas. Mūsu gadsimta izpētījušas dažādas sirds un asinsvadu slimības. Tās ir mazas fizikālas slodzes un augstas kalorātīvās pārtikas lietošanas rezultāts. Ja organisms saņem vairāk kalorīju nekā tam nepieciešams un tajā paliek liāka tāja cukūhumvielu īrāhumu, rodas vielmaiņas traucējumi. Uzkrājas taukā, uz asinsvadu sienām nogulsnējas holesterīns. Veidojas neorokleroze, rodas sirds un asinsvadu slimības tauvrējumā. Šo slimību profilakei svarīgi būtu samazināt lietot pārtikas. Uīna vāīpiena kefīra vai pusnīņu baltības vērtība ir 3,55 kalorīņas. Bet, salīdzinot ar vāīpiena kefīru, pusnīņu biētīgiska vērtība ir augstāka. Pusnīņas ir nepārpējīgas lecēšīna avots. Lecēšīnu piedāļās šūnu kodolu mākslīnieki veidošanai, aizsargā ādas pret apteksēšanos, tam ir svarīga loma neroskleroze profilāksē. Iecēšīnu regulē holesterīna līmeni asinspļazmā. Pusnīņas, kā jau makālādēju produkts, satur 0,5% piena taukū. L.J.

R. Purmalis, Tukuma pienotavas galvenais inženieris

Gūta pircēju atzinība

1. marts

Rajona patērētāju biedrības mazās kombināta ļaudīs pedēja nedēļas pārsteigt ģot ievērību. Cēloņus tam – nesen kombināta sāka cept Valmieras mālēs 700 grāmu kekulītus, kas sverēt ieņemtajā pacēja atzādu ar labāju garšu īpašībām. Jo, kā zināms, šīs šīs tūkumnieki nov ar garšu mānīti kūtnāt. Tagad kombināta rasa īespēja kārt neļēcīs dārdumos cept gandrīz pāsacēto Valmieras mālēs ar kāmenēm. Tāčū Valmieras mālēs nav vienāgās īāgada jāsāma mālēs kombināta tiek izvēlēti mālēs pārsāgi ar mārmelādes izmantojumu, pārnāram, radīsāi un formas mālēs, bet augšā bēlkas jāsāka cepāsa āizvadītajā gadā. Tukuma mālēs cepēļ īāgad iecepējēi paēt uz ēlektrēskāja krāsnīņ. Tas ievērojami atvieglās darbu. Patlaban top projekti krāsnīņ Tukumā un Kandāvā.

I. Kaija

Jauniestudējums Kandavā

19. aprīlis

Jauniestudējums ārvien ir notikums. Šovīrz šīs jaukais brīdis pienācis Kandāvas radiotehnikas dramatiskajām kolektīvam, kas Kandāvas kultūras nama direktora Jura Pīcāsa vēlējā iestudējis R. Blūmnera Ingu «Indrānī». Iestudējums jau nodēts pieņemšanas komisijas vērtējumam un novērtēts atzinīgi. Indrānī teva loma tēlo pensionārtēs Alfrēds Budzēvičs, kas dramatiskajā kolektīvā darbojas ļoti ilgi. Mātes lomu uzticēta pūldarbnieciņa Annai Berkevičai un Nellijai Bērzinai – ar ilggadējām teātra mākslas cienītājām. Ievas lomā Kandāvas internātskolas skolotāja Margita Krastiņa, bet Edvarda – Kandāvas radiotehnikas ražotāja Igora Adsons. Šonedēļ pūldarbnieki jauniestudējumu rādīja veco ļaužu pensionāta «Rauda». Šodien to var noskatīties Kandāvas radiotehnikas klubā, pēc tam ar iestudējumu tiks iepazīstināti skatītāji Kolkā, Vānē un citās Kurzemes vietās.

S. Nīmē

Fotogrāfi – par 111 procentiem

26. aprīlis

Rajona sadzīves pakalpojumu kombināta ražāja kolektīva vienā no čaklākajiem gada pirmajā ceturksnī bijuši fotodarbnieka Jānīs. Kopā pērna rudens darbnīcā strādā deviņi fotogrāfi, tam skaitā vienā Kandāvā. Pēdējā laikā ļoti iecienīti ir krāsu foto. Tos izgatavo meistars Modris Ausmāls, kuru darba stāžs darbnīcā ir 15 gadi. Labas atsauksmes ir arī par darbnīcas vispieredzējušāko fotogrāfu Pēteri Metļickā darbu. Fotografēt pēc uzaicinājumiem ārpus darbnīcas dodas Gunta Jēkabsone. Vīpan darba nemākā rajona dzīvojošākais bērgs, ari skolas, bērnudārzos, dažādās ģimenēs svētkos u. c. Tās, ka mēs kāpināt dodamies fotogrāfi ārī ārpus darbnīcas, mums ir palīdzēja gada jāmāt cetārkārtēja uzdevumu veikšāna par 111,2%, teica fotodarbnīcas meistare Sāviņa Zandere. Uzlabojušies ari darba kvālitāte. Īpašākā, ka ar sadzīves pakalpojumu kombināta rekonstrukcijām tīkā pāšlaban mācās vēl divi nākamie fotogrāfi, no kuriem viens strādās Tukumā, otrs Kandāvā.

J. Kaija

Jūras un Teitupītes krastā

1. maijs

Pušā jūras un Teitupītes krāsta ievietojās zvejnieku kolhoza «Padomju zvejnieks» Pilsgēciema zvejā

Gads pēc gada, Latvijai – 100 1986.

Fotogrāfi Guntis Jēkabsons un Pēteris Metļickis Tukuma Foto darbnīcā

apstrādes cehu. Tiesa, salīdzinot ar Ērgļiem jaunā cеha vērtējumam, tr lielas problēmas un visai neērti. Un tomēr pudaināts lietām, kā -mazā cimtis gāž lielo vezumu-. Tikai nedēļu vēlāk neka četrdesmit cilvēki strādā šajā kolektīvā, taču zvejnieku kolhozā -Padomju zvejnieks- blakus cehu -bod pēriņu ienākumu tiesa. Pēļņas plāns gada pirmajā ceturksnī Pāvupiena zivju apstrādātājā izpildīja vairāk neka dubultīgi, sentabilitātes alīt kolektīvs varēja ienākumi plusā 8 procentus. Tas ir augsts sasniegums, kas devis iespēju ievērojamās ne vien saimniecības sociālistiskās saceņsības priekšpulka, bet gan pasākumus ari rajona mērogā sasniedzi, kurā Pāvupiena zivju apstrādes cehs atzīts par labāku. [..] Te strādā daudz āgādīgās sieviņēs, kas savu darbu veic ar vislielāko atbildību. Te izveidojies stabils kolektīvs. Bez ipašām -sapēmēkolektīvs- pārdzīvoja Aplāsciema cеha pārveidošanu, kad iepēla jaunā darbnīcā, palielinājās uzdevumi. Pāvupiena ieņēmi ar šīm grūtībām sekmīgi tikuši galā. Nu jau gatavās produkcijas noliktavas par šaurām, problemātiska kļūvusi mazo tara kastīšu žāvēšana. Taču tās esot pagaidu grūtības. Cеha vadītāja Zināida Kzuņkja ir cilvēks ar bagātu pieredzi un plašām zināšanām zivju apstrādē, un viņa var paļauties ari uz kolektīvu. Un tā ik dienas uz vīsdažādākajām mūsu republikas vietām un Maskavu dodas kūpinātā produkcija, ko gatavojuši Pāvupiena zivju apstrādātāju rokas. [..] Cеha paplašināts, uzstādīts jaunā mencu apstrādes līnija. Pārlūkam mencu apstrādes procesu ir gan un ari mazgā. Jaunā līnija ne vien atvieglojo darbu, bet ļauj arī ekonomēt laiku. Un, protams, veldzēšanās procedūrās kvalitāte. Cеha kolektīva jau kārtīgu laiku nav mācies saskarties ar kādu cik nopietnām darba disciplīnas pārkāpumiem. Zināida Kzuņkja atceras, ka pēm pēc dekrēta par žņēpām un alkoholisma apkarošanu stāšanās spēkā mācies pārt protokolus uzrakstīt, bet šobrīd par tādu jautājumiem vairs īpaši jāsnaj nav.

N. Vīndēr

Kā pilsone Pakere kvasu brūvēja...

28. jūnijs

[..] Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija dekrēts par žņēpām un alkoholisma apkarošanas pasākumiem sabiedrību tika uzņemts ar lielu atsaucību. Vai dzēlī teiki, ka nav cilvēka, kas nebūtu ar to iepazīties. Vārstu dzērāji, ka nu gan par tādām lietām kā kandīza ražošana vai cita stipri dzērienu izgatavošana mājas apstākļos nav vēlas jāsmā. Gan gāb, kāpēc gan nosaka konfiskācēs dūmaros ari veikala. Tuklāt, ļoti pārdzīmtāros apsēbināšanās ģāvēkļos, pastāv risks saindēties.

Dzērāji tā tikai ņēkas. Jopņējāna netrūkst ne šo darvēkļu izgatavotāju, ne lietotāju. 16. aprīļa pulksten 8.00 padomju sāmniecības -Irlava- pārmaju uzbāzāmes iecirkni darba dienu sākās kā parasti. Vienīgi neviens nejaušā vēnādāmes dabū traktoristus Modri Ķēnseni un Uldi Alkšbērzu. Iecirkņa priekšnieksam Ilmārim Bērzavam nemaz pēnot, kur bērni nekļūjam pazudušie nacbunizācijā. Ceļā šīs vienu uz Mārtiņa Pakeres mājokli. Pulksten 8.10 vīka atvērtas šī dzīvokļa durvis. Vietvārē uz gaves pēts atradās 40 litru kanna, no kuras likumsta caunīte slavēja uz ūdens sili ... Par neizmitājam bija skaidrs, kas te nosēk. Otrajā istabā, kur valdīja apbēmojama nekārtība, pie galda sēdēja krietni -ieslīkušie- Uldis Alkšbērzs un Ilga Prosokoviča. Izrādījās, ka Ilga Prosokoviča nolēmusi -pārkārnāpavadīt atvajātajiņam. Pati dzīvokļa saimniece reibumā gulēja uz gnātas. Tobānī nekada pranga sauna ārzāmica, jo visus mināēna nācis nogādāt rajona ārkāhtīu dalās medicināskajā stākumtīvē, tai vajā vaērni -ārgāties- pēc gāvu rēžīmātajiem nākts darbiem.

Vēlāk par pīlsone Pakere mēģinājā izgahāt, ka gatavojusi tikai kvasnu savai jubilejai, ar ko pacēnājusi ari savus draugus. -Dzērāji- savīkārt apgalvoja ko citu – proti, ka Mārtiņa Pakere ķēpēdēkļā vakarā sākusi terināt kandīzi, bet nekas pamēja jau neesot sanācis, jo caunīte esot esot ārī tuešjās šāsi. Lietojot šo padzērienu, gan ņēzin kāpēc nācis ārzāmica tikai ārkārtīnvē.

21. aprīļī notika padomju sāmniecības -Irlava- pārmaju uzbāzāmes iecirkņa kolektīva sanāksme, kurā apspriesta Uldā Alkšbērzes, Ilgas Prosokovičas, Modra Ķēnsena un Mārtiņa Pakeres rīcība. Pārmāc tās stāgri nosodījās turpmāk šādās ārzāmās nepieļaut, bet Mārtiņa Pakere ari kolektīvam mēģinājā iegahāt, ka izgatavojusi tikai kvasīņu. Mārtiņā Pakerei nācās stāties ari tautas tiesas priekšā, jo viņas rīcība sodāma pēc Latvijas PSR Kriminālkodeksa 152. panta pirmās daļas. Tiesa viņa mēģinājā ieskaidrot, ka grībējusi kanālu secināt, jo pēmāja esot par mazu, lai veikalā varētu iegādāties alkoholiskos dzērienus dzīmšanas dienas svinībām. Tiesas lēmums – 250 rubļu sods par alkoholisko dzērienu izgatavošanu mājas apstākļos. [..]

I. Pavlovskis, vecākais iecirkņa inspektors, mākslas vēsturnieks Ķēnsens

Top apģērbi zēniem

3. jūnijs

Fabrikas-Bērnu apģērbs-Tukuma cеha jūnija dienas bijā sasprāgušas, sobēgīmam nivojas gada pirmā puse. Jau ķōmēnes mammas ar lielākem un mazākem zēniem pie sokas veikalos taņņā pēr jaunem apģērbiem. Skolas formas apģērbus zēniem šuj Tukuma un Daugavpilī. Ik mēnesi Tukuma cеha izgatavo gandrīz desmjas tūkstošus ceļu uzvalku. Tuņņas Sofonovas un Rutas Revinas brigāžu šuvēja ir labas sava amata meistares, tādēļ mūsu skolas zēni var būt apmierināmi, ja viņu kostīmīņāās rūpēs sandārt sīvu apģērbu. Skaņā ģērbtes paņņā ari mazajiem puišeņiem, kuri skolas dienās vēl nav vēnāli. Jāpaspēj apģērbi ari vajag. Un arī to dara Tukuma cеha šuvēja, kurām šovasar tālā sākotņā Tukuma rajona mācību un audzināšanas kombināta meitenes. Sonēnes sērādi 16 vēlmākēnieces, kas šūkāsas aosāņņamā apgavušas mācību gada laikā. Un sērādā bāt. Ari jūnijā kopā ar pieredzējušajām darbiņēcēm apģērbus mūsu zēniem darināsās jaunās šuvējas.

N. Vjada

Matkules ciema jaunā iela

10. jūnijs

Matkules ciema kolhozā -1. Maija-, lidzekļus jaunām fermām ir bāvet dzīvojamās mājās. Matkulnieki var lepoties ar vienu no pirmajiem kolhoza ciemiem rajonā. [..] Stāsta kolhozā -1. Maija- valdes priekšsēdētājs Vilnis Sīpekārbe. „Pēdējos gados strādājošo skaits saimniecībā ir palicis nemainīgs – 500 cilvēku. Tomēr ražošanas apjoms Matkules ciemā aug, jo mūsu mājās kopējāsas turēt lopu, sākopt dārzu. Vairāk ģimenes. Un saimniecībai šo iespēju nebēdz, dzīvāk gan sekme. Nekas jau tik ļoti nepiesaistās lvīkiem kā paša cеha māja, stādīts dārzs. Individuālo mājā bāvniecību plašāku vērienu guva pagājušajā pusgadā, kad sāpis spēka valdības lēmumi par avārejām mājām. Ik gadu tika nodots pa mājai."

1986. gada pirmajā pusgadā nodots divas individuālās mājas Vītolu ielā. Bet aotālu no tām veidojas jauna sēta, kuras gan vēl nav nosaukuma. Šīs individuālo mājā rajons veidojis dāka ozā pusē. Patlaban tiek cеltas pārcas individuālās mājas. Finansēs tās ekspluatācijā tiks nodotas 1987. gadā. [..]

J. Eversēnsa

Kāda biznesa gals

31. jūlijs

Drošbi Tukuma pilsētas un rajona iedzīvotāji droši vien bāsi ievērojuši skaņā ienākušu kaukū Tukumā, tīgus laukumā, no kura āin bieži tīk aicinoši plāda Žozēs Sīksnas un citu popularu dziedāņu balsis. [..] Kāsāka nejaušās ienācējas bijā sagādāja pāna vīnēts, kemeri iedzērušāja Viktors Burģelis, kas ārsāmā apsēnošānas kāstāu strādāja Tukuma sadzīves pakalpojumu kombinātā par skaņā ienākušā operatoru un laipni piedāvāja prēkt iemīļotā dziedāņa balss ierakstu kopā ar viņu ieāmu.

Ierakstā bijā kvalitātvi, apkalpošana āra un kulturāla, tādēļ sadzīves pakalpojumu kombinātā uzņēmums uz tīgas laukuma ārēja un plauka. Bijā apsāmēriāsāta kombinātā vadība, kam negribēri atmārā atbildībā noslēgajām ligumam saņēma no Burģeļa mēnēša ieņēmumu 202 rubļus un 50 kapeikas. Bijā apsāmēriāsāts ari Burģeļis, kas gādāj pelnīja savu 60 rubļu un 75 kapeikas mēnēsī vai mēņā daļā no ienākumiem.

Ieākustīes dzīļā, atklājās, ka skaņā ienākušā kiosks uz tīgas laukuma ir tikai Burģeļa darbības sākņņa- redzamā vīndēna daļa. Kīcēks pastāvēja tikai priekšmetiem īepieņņamajāmā un skaņā ienākušā realizācijā ar daļu ārēja tās ārēes nedēļā pa trim stundām.

Neapīvērtamā ledusākāna apakšdala atradās Burģeļa dzīvokļā Ķemeros, kur pēc visām noteikāmiem bija iekārtota skaņā ienākušā mēdja un, tīgus produkcīja cālojot, pilna spēnī darbojās divi japāņu stereo magnetofoni, piepalātot vēl vāsākiem pulmāņi nāņņāmiem. Pa rokai vīenmēr atradās daži simti vidēāāko importa kasešu, jo, kā jau teicu, Burģeļa un sadzīves pakalpojumu kombinātā kopīgais uzņēmums attīstījās veiksmīgi.

Protams, Tukuma sadzīves pakalpojumu kombinātā Burģeļī ar importa tīmeņa tehnīsko ekspīpūnu nodrošināt nespēja, tāpēc atbildīgā ieākļāpūmam tika sadalīta ari faktiāska peņņa: 202,5 mānus 60,75 rubļu kombinātam, ne mazāk ka 300 rubļu mēnēsī palam. Ierakstam sadāles proporcīja 1:2 pēc paša ieākata bijā pati smāgākā.

Tā Burģeļis 2–3 gadu laikā pēc paša apgūvēsa noveņņjuma nopelnāja 10 tūkstoņi rubļu. Šo savāstarpēji tādēņņo ierakstamā sadali pārtrauca biznesa lietas neatpratēāāe mākslas darbinieki, kuri Burģeļa sadarbību ar Tukuma sadzīves pakalpojumu kombinātu noveņņja ka priemurpeņņa ierāāas valsts uzņēmuma atzīņņā, priekšsēdētāja, vārda un telpu izmantošanu personīgās ieāvīsināāās nolūkos.

Galīgo noveņņjumu Burģeļa -uzņēmumam- deva Tukuma rajona tautas tiesa ieāmāāsāma sēde sadzīves pakalpojumu kombinātā: Burģeļim uz divām gadiem jāstrādā no vieņņa un bērnēm, jāpāņņa un pārējos stereo magnetofonus kopā ar nozīmēāāā ceļā iegūto naudu konfiscējot valsts labā. Tukuma sadzīves pakalpojumu kombinātā vadībai nosūtīta informācija pārdomāņņi par kontroles darba aktivitāti uzņēmumā.

A. Ziņņers,
Tukuma rajona prokurors

Pieņemts pieminekļis Tukuma Brāļu kapos

7. oktobris

Mūsu rajonā ierādīts Latvijas PSR Kultūras ministrijas nozīmētais skulptūru komisija, kuru vadīja I. Lukašs. Komisijas darbā piedalījās mākslinieks un arhitekti G. Cēbers, A. Gibuls un A. Zīle. Pieminekļu atzīšanas inspekcijas priekšniece J. Dambis sevišķu vērību veltīja pieminekļa un tā apkārtnes labiekārtošanas, nēsonātrākā un ērtākā risinājuma problēmām, salīdzinot projektu ar Tukuma vēsturisko centru apbēvēs regulācijas zonā, kam nav ņemta vērā, projektējot jauno skolu un sporta kompleksu. Gēbu akcentēs, ka bez J. Dambja akceptā nedrīkst notīkt pieminekļa remontu un restaurācijas darbi. Tas attiecas gan uz ārēju, gan iekšējo tīrīņņu.

Nepiedalīdami ka Padūna Engelsa ielas nams, kas atrodas pilsētas vēsturiskajā centrā, tiek kādēļ sārkanajos toņos (bez kādas sakņņošanas), ka gan ērkām domīne zaļganie toņi.

Komisijas darba centrālais jautājums bija pieminekļa -Māte Dzimtene- pieņņēšana. Tika atzīnīgi novērtēta rēālēcēs Lāpas Lācis monumentāla granīta cāsta pieminekļa apdares galarezultāts. Pagājušajā gadā pieminekļa tika tikai uzstādīts, bet šī vasara L. Lācē pagāja intensīva darba, lai veikto pieminekļa pēdējās apdares nobēgšanas darbus. Īpašākās debātes ar pilsētas galveno arhitektu E. Bērziņu un arhitekta A. Dēliņu komisijā izraisīja par pieminekļa apkārtnes un akācēs daļas rekonstrukcijas un labiekārtošanas plānu.

Projekta paredzētu divu augļejo kāpņu posmu likvidēšana. Tiek ierādīts likvidēt tikai augļejo posmu un uzmanīgi apsvērt par kāpņņu dekorativo koku likvidēšanas jautājumu, izņemot augļejo tensi. Steidzamā jāgādā, lai novērtētu pieminekļa pamatnes ietrupāņņa noteiku ādēņņu ieākāme (tā procesu jau notēkā). [..] Komisija apkārtņņa ar vietu, kur paceļāsies pieminekļu V. I. Ļeņņinam, kā ari uzsvēra problēmas, kas saistās ar vietu demonstrācijām un gājēņņiem jāmaņņā topošajā administrātīvajā centrā.

Ass ketīka tika izvēlēta par republikas nozīmes mākslas pieminekļa -Steķhērsks-, kuru darināja K. Zemdega. Pieminekļa apkārtne aragkārta, zālē ieņņgrā. Dzīvīņņš neapgāžās. Zāle ir jāuņņņņ un jāveic paskaņņņ, lai pieminekļa apkārtnī uzturēta kārtība. Šeit nēeksistē nekādi objektīvi un subjektīvi faktori. Komisija solīja risināt jautājumu par pieminekļa bojātas daļas atjaunošanu.

V. Vītols, rajona pieminekļu aizsardzības inspektors

SAGATAVOJA KANDAVAS NOVADA MUZEJA KRĀJUMA GLABĀTĀJA INĀRA ZNOTIŅA

DZĪVESZIŅA

Mēness dienu kalendārs

1. diena (jaunā mēness Mežāzīmē zīme) – gāzenākā, lanupa – cēlā parasti, pats sākums; ļoti labs, tīra un gaiša diena; jo ināku laiku tā ilgāt, jo uzcītīgāk tā jāizmanto – ļoti labs laiks dzīvotājiem sapņiem, ieceerem, plāniem visam nemesim uz priekšu; jāmēs darbos vēl neuāk; labumu nes vīna, kas, vīzēts uz gangu atīrīšanos; „mazo ādiņas saģāju" laiks; šaja diena dzimušajiem dzives ceļš ir kā paštāmes pats no sevis – viņi ir veiksmīgāki, sapņi un nodomi piepildās, ja nodomi un mērķi ir labi – no 14. decembra 18.16 līdz 15. decembra 9.58.

2. diena (jaunā mēness Mežāzīmē zīme) – pilnabus rajā: diena pārmērota, lai bibi izplānoto sātu ieakārt dzīve; visa uzpemšana sev – gan fizīskajā, gan garīgajā nozīmē; nesverā jaunā informācija vēlāk noderēs jāizvairās no skopuātības un alkotības; ieteicams nodoties mācībām, pētījumiem, ceļojumiem; labi veicas uzsākāte darbi; jāapdomā plāni un jāpārbauda resursi; šaja diena dzimušie atri aug, labi attīstās, bet ir esti nemierīgi; sapņi – neenģēji; tiem nevajag rīcēt – no 15. decembra 9.58 līdz 16. decembra 11.01.

3. diena (jaunā mēness Mežāzīmē zīme) – lēcenam gātavs ieopurdz: lielu enerģiju diena – pasāvīte ir bērnišna, tāpēc jānkojas; gaisā vīrmo agresīvāte, tāpēc jāievērās no konfliktiem. Jānoskaņojas uz pakāstazārdzibu, spēcīga ir organisma iekšēja enerģija; labi sokas ar metālisku saistīti darbi; šaja diena dzimušajiem var bot problemas ar veselību; diena laba tīem, kas aizstāv cēlākos mērķus; sapņi eti piepildās, bet var kļūt par sarūdabīgu spēku pārbaudi – no 16. decembra 11.01 līdz 17. decembra 11.44.

4. diena (jaunā mēness Ūdenszīmē zīme) – atzāmas koka; dienai divejāds raksturs – jebkurš taļā padarītais darbs sāks attiecēgi atalgots; vīns veicamais rūpīgi jāpardoma; var atklāties līdz šim neapjausta informācija; iespējami vilnajumi un kārtnājumi; šaja dienā dzimušie glābā sevi kāda kosmiska nodēpuma; sapņi, ja labi, var piepildāties (slikte sapņi ir brīdinājums) – no 17. decembra 11.44 līdz 18. decembra 12.11.

Saules dienu kalendārs

23. diena – 15. decembā no 9.00 līdz 15.45 – **Aroda diena.** Dzīvespieķes un pazīšu šodien apvienojas ar lielām darba spēļām, radošām spēļām un profesionālismu. Diena pieaicināta laika plānošanai, bērna izpaušanai, mīlestībai un ticībai. Diena jāpavada pēc brīva grafika, vadīet sociālās pasākumus, mainīet āeņo tēlu un frizūru, pasakstīet juridiskus dokumentus. Šodien ir brīnišķīga diena darbiem, mīlestībai, radošām lietām. Veiksmīga saules diena. Nepaļaidet to garām!

24. diena – 16. decembā no 9.01 līdz 15.46 – **Cītīga darba un atsāceibu pārbaužu diena.** Šodien svarīgi nepakļautīies provokācijām, veīet sevis un dzives selpas attīrīšanu, bet iejūrigam pret pasauli un sevī. Sirdspārpāsas, izturības un principu pārbaudes diena. Jāturās pie galvenā, acīpievērstot uzmanību sīkumiem, ieteicams īsāk, vaināk kīkstēt, uzkopt mājo, jāsaņem darbus nesāk un visu darāt pēc plāna. Nepieciešama gaišuma un dzīvā ugunsā. Sānāžāja Saules diena, ieteicams gāvēnes.

25. diena – 17. decembā no 9.01 līdz 15.46 – **Bērnu aizsardzības diena.** Diena, kas sāsātīta ar pamīcību, uzticību, harmoniju, pašu atmodu. Jāaugļaba skaistāku domās. Svarīgas lietas nedarīet, jo cīlvēki ir aizābēsi, tāpēc var piedzīt kļūdas. Saīāgotīet mācīu ar ieinteresētiekiem, atdodet paradus, dāvināet ziedus, mīlojet ģimenes svētkus, nodarbojieties ar mākslu. Iegādājieties kādu sev nozīmīgu lietu un noslēnojet mājas.

MĪNĒTAJU STURĪTIS

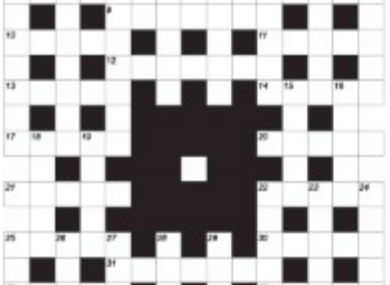

Sagatavoja **Sandra Vilsone**

Horizontāli: 1. Profesionāls amerikāņu golfists (1975), viens no vīņu laiku teātīkāņem golfieriem pasaulē. 6. Grieķu mitoloģijā – mēga dievs. 9. Patologisks dobums plaušās, kas sāsātīs ar tuberkulozes procesu. 10. Strauspu lidātgs neādojošs putns (Dienvidamerikā). 11. No negatīvu apstāsu šķāmes magņu pogāju sērā iegūta narkotiska viela. 12. Rīki dzīvnieku skābināšanai. 13. Eiropas valūtas vienība līdz 1998. gadam. 14. Lielā mencveidīgo kārtas zīvs Atlantijas okeānā. 17. Sievietes vārds jūnijā. 20. Āfrikā izplatīta indīga kobru dzimtas čūska (parasti) zālā krāsā. 21. Šantrupuciāna. 22. Skandaālās divkāsu izpildītājiem. 29. Pārsega ūdsardīnēs pret sārā, nokārājiem. 30. Vietas no daļīšteātrāna pamatveidiem. 31. Lāmpu apsegs. 32. Tāds, kas ir dārmats, veīdots pēc pagājušo laiku modes, stila. 33. Pilsēta Harju apriņķī, ģimnāzijā, netālu no Tālinas. 34. Vālsts lauksaimniecības uzņēmums bijušajā Padomju Savienībā. 35. Raudot kramgājami ievilkt elpu. 36. Senindiešu mākslas – ēsa ieguriņojuma tīze, tīciens.

Vertikāli: 1. Asinsstarēšiba Korsikā, Sardinijā. 2. Švīts. 3. Neliels mežs ar koku, krūmu pudsīs. 4. Augstas personas paradoksu leģitīms. 5. Pārpalikumi (biezumi), kas rodas sparta vai alus ražošanas procesā. 6. Liela nekārtība, jucekļis. 7. Planīcas. 8. Administrātīvi teritoriālā iedalījuma vienība Islandē. 15. Daži tropiski zaļkardīja dzimtas koki; šo kokiu vērtīgo koksni (sarkanīnīte) izmanto mēbeļu ražošanā. 16. Iegūt (ko) savā īpašumā, rīcībā. 18. Lielāka apdzīvota vieta Ventspils novadā. 19. Padarīt nespodru, blāvu. 22. Pasaulslāvens ASV basketbolists (1984); pašlaik spēle Losandželosas "Lakers" komandā NBA. 23. Izceļot no savas dzimtas zemes un pārcelties uz dzīvi citā valstī. 24. Apaļskūpsnu. 25. Grozāmpatīņš, valejas pātags. 26. Tāds auduma, kas tēgatavots no linu, kaņepēju šķiedrām. 27. Nojaust, saminēt (sar.). 28. Alejā. 29. Meklēt (ko vajadzīgu, velamo).

Iepriekšējās miklas atrisinājums

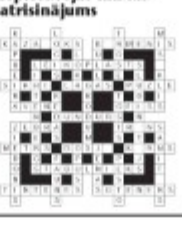

PĒRK

...autonoēlinas

Automašīnas. Labas cenas. Tālr. 27426140

Automašīnas. Tālr. 20234598

...lauksaimniecības tehniku

Traktoru, piekabes, inventāru. Tālr. 26104384

...mājas

Māju Kandavā. Tālr. 22045986, 29996703

...dzīvokļus

4 istabu dzīvokli Kandavā vai Pērē. Tālr. 22045986, 29996703

...mājlopus, mājputnus

SIA «Valsīnīte» pērk **liellopus, beļļus, teļus.** Svari. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434334

SIA «AIBI»
iepērk
liellopus, jaunlopus, teļus, jērus, zīrgus
Kautsvarā, dzīvsvarā
Atsākam iepirkt BIO liellopus
Pasaugstinātas cenas, ajorna pieņemšana. Tūlītēja samaksa. Svari
Tālr. **20238990**

...kokmateriālus, malku

ZS «Vecstūri» pērk mežā pie ceļa **zāģējkļus, bērza, alša, ozola finieri, taru, papīrmalku** un **malku.** Pērk mežu, ozolus. Tālr. 29154014

...citu

PSRS radioaparātus, aparatūru. Tālr. 20267575

Ragus. Tālr. 24782241

Senus traukus, vāzes, šķīvjus, porcelānu, grāmatas, aušas, zīmēļus, senu papīra naudu, monētas, fotogrāfijas, jebkurus citus senus mākslas darbus vai priekšmetus. Izbrauca pie klienta pa visu Latviju. Novērtēšana un samaksa tūlītēja. Tālr. 27644336

PĀRDOD

...mežrīvas tehniku

Jauru beļļeru (80 l) – 45 EUR. Tālr. 26863904

...lauksaimniecības produkciju

Karpas 2,90 EUR/kg **17. decembrī** Tukumā, **pie t/c RIMI.**

Kātsmīslas, melnzemi – mēslos un veļļās. Tālr. 29239179

Kviešus, mīļus ar piegādi. Tālr. 29121935

Lielos, pelēkos zīrgus. Tālr. 28605479

Lielos, pelēkos zīrgus, papīnas, sipolus, kāpostus, kartupeļus. Iespējama piegāde. Tālr. 26174522

Lapbārbas kartupeļus vairumā. Tālr. 29239813

Pārtrāstas dzērvenes. 0,50 litr 1 EUR/l. Tālr. 29377135

Pīrīkas kartupeļus. Tālr. 26786992

Pašaudzītu, svaigu cūkgaļu (ceturtdaļu vai puscūku) ar piegādi. Tālr. 27507646

Svaigi atdzesētus cūkgaļas pusfabrikātus (šnitelīši), vidējais pusfabrikāta svars 40-45 kg, cena 2,40 EUR/kg. Piegāde bezmaksas. Tālr. 28926174

...mājlopus, mājputnus

Tītarus (5 mēn., tēviņi) – 15 EUR/vienu, Kandavā. Tālr. 26147694

...kokmateriālus, malku

3 m malku. Tālr. 26458852

Ar piegādi – visu veidu **malku.** Tālr. 29126213

Bērza briketes no ražotāja. Tālr. 20479277

Bērzu, skuju skaidu **briketes, granulas.** Tālr. 27111145

Čīvēļtus **apdares dēļus** (kagonka). Var piegādāt. Tālr. 26658722

Jaukstu, sausu, skaidītu **lapkoku malku.** Tālr. 26667873

Malku (skaidītu, maisos), **briketes.** Tālr. 29545057

Malku – skaidītu un maisos. Tālr. 27111145

Sagatavotu **malku** un **šļūjas.** Tālr. 29279549

Sausa malku maisos ar piegādi. Tālr. 29729494

Sausa 25 cm **malku.** Tālr. 29149725

Sausu **lapkoku malku** (110 EUR). Tālr. 29239179

Sausu, skaidītu **malku.** Tālr. 25856993

Sausu, skaidītu **malku** no **šļūjas** (ar maisos). Piegāde krasta vietā. Tālr. 29103307

Skujkoku zāģmateriālus, brusas, dēļus, latas, līstes. Var piegādāt. Tālr. 26658722

Visu veidu **malku.** Tālr. 25450785

...citu

3 līšu elektriskā **rīgzāģi** un **ahardeonu.** Tālr. 25984736

Pīškara laika **rokas šujmašīnu** darba kārtībā – 25 EUR. Tālr. 29120399

Zīmēšanas vēstīs egītas – podos, arī nozāģētas (sudrab-, baltagles un parastās). Tālr. 26434558

DĀŽĀDI

...dažādi pakalpojumi

Apkures un citi **santehniskie darbi.** Tālr. 28887761

Automātiska veļasmašīna remonts. Izbrauc. Tālr. 29481816

Bistamo koku zāģēšana bez pacēlāja – pie šķām, pie vadiem un kapsētās; **kokaugu vainaga veidošana.** Tālr. 27833107

Dažādi **celtniecības un remontdarbi.** Tālr. 28670950

Mūrē un **fāra skarstepus** un **siltenvārus.** Tālr. 29638032

Piegādā **smilti, granti, šķembas, ēļus. Bobcat iekārtēja** un **minielekskavatora pakalpojumi.** Tālr. 27111145

Rokam dīķus un grāvjus. Tālr. 26458852

Ģimenes ārstes Lailas Rekšņas prakšē Tukumā, Raudas ielā 4

PROKTOLOGA PIEŅEMŠANA

Pirmdien, 21. decembrī, no 9.00 līdz 18.00

pieņems Lāzermedicīnas klīnika

Ar klīnikas Privātājā kartī ATLAIDE!
Pieņemam pacientus ar
ERGO un IF apdrošināšanas polišu

Ķirurģe, proktologe
Dr. med. Mārīte Kārkliņa

Iepriekšēja pieteikšanās uz ārsta **maksas** konsultāciju pa tālruni 67 374 747

Piegādā **smilšu, grants, šķembas, ojas, kūdru, kūtsmēslus.**
Tālr. 29288873

Skārdnieku darbnīca Lauku ielā 38A izgatave visu veidu skārda izstrādājumus. Metāla jumti un notekšistēmas no ražotāja.
Tālr. 28703643

SVEASKOG

BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM
laukus un citas aizaugušas platības
PĒRK
zaru, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu
Cena tiek noteikta, individuāli vienojoties.
Atra samaksa.

☎ 25 705 995 (Dāvis)

Zāģē malku, kokus, krūmus, grāvjus, privātmežus.
Tālr. 25439620

Sertificēta **skursteņslauķa** pakalpojumi. Tālr. 24559110

SIA «Tolmets Tukums»
Reģ.nr. 50 103 060 611

Iepērkam melnos un krāsainos metālūžņus

Griežam, kraujam, vedam
Tālr. 28376008
(Tukums, Stacijas ielā 4C)

Papildu informācija: www.tolmets.lv
S., Sv. – slēgts
Tīrauds līdz 160 eiro
www.facebook.com/tolmetstukums

IRĒ

...dzīvokļus

Nekustu 2 istabu **dzīvokli ar daļēju ērtībām.** Tālr. 24901153

IZĪRĒ

Labiekārtotu **4 istabu dzīvokli Slampē.** Tālr. 29929090

Loti labi mēbelēta, mājīga **1 istabas dzīvokli Mērķalnē** (39 m², 1. stāvs, ir internets, kociņš, pagrīdis, centrālapkure) 1–2 cilvekiem bez bērniem un mājdzīvniekiem.
Tālr. 29277874

PIEDĀVĀ DARBU

Meklē krāsns meistaru.
Tālr. 29379934 (V. Žāla)

SIA «ARBIO» (LV40003518973, Rīga) iela 69 aicina darbā **kurināmās-palīgstrādnieku, tapsētāju.** Alga 430-500 EUR.
Tālr. 29455429

Vajadzīga **aprūpētāja sievietei Kandavā.**
Tālr. 29511541 (Aina)

MEKLĒ DARBU

Jaunietis (17) var veikt **jebkādus darbus.** Tālr. 26073014

Jauns **vīrietis** meklē darbu Tukuma tuvumā. Izskalīs visas pienākumus. Tālr. 24851662

Sieviete meklē **darbu**, vēlams, **aprūpē.** Tālr. 26838500

Vīrietis (30) veic dažādus **galdniecības darbus, gabaldarbus:** maikas sagatavošana, terītorijas sakopšana. Tālr. 25388229

Vīrietis **ar automašīnu** (vieglais, pikaps) meklē darbu. Tālr. 20238788

PATEICĪBAS

Izsakām pateicību **radiem, draugiem, kaimiņiem, kolēģiem** un **visiem mīļajiem cilvēkiem** tuvumā un tālumā, kuri juta līdz un sniedza atbalstu bēdīgā, izvadot mūsu mīļo Dzidru Kanberga kapu kalnīņā.
Ģimene

LĪDZJŪTĪBAS

Air katra puķek dzīve,
Uz pasaules vārsts,
Bet ahnijas tik dārgas
Sirds āgā saglabās.

Izsaka visdziļāko līdzjūtību Vinetai un Normundam, māmiņu zemes klēpī guldot.
Ruoma

Ar skatienu es ceļāsta
Ceļu, pa kuru aiemy tu,
Sirdī kā putna krūšts saveicis,
Uz lēkdzīvi zvaigznē
mājo....
/S. Ķeņķi/

Izsakām patiesu līdzjūtību Sarmai Anģānai, dēlu Mārci pēkšņi zaudējot.
Kandavas novada domes kolektīvs

Dzedz darbuoj pavārt,
Dzedz sulīšī izlīcēt,
Lai nu vīgļī Zemes mātē
Pārdīļī savu palaidzīnu.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, **Rita Pumpiņi** zemes klēpī guldot.
Valucka ģimene

Visserniņīgākā līdzjūtība Vinetijai ar ģimeni, māmiņu pavadot aizsaulē.
Sandra un mamma

Rūtis ogļejīs atsāka sapņi
Un aizsauc Tevi sev līdz
Tai baltajā, bezbēdīgā mūžā,
Kur nesāp, kur nesaslimst,
kur sālts.
/A. Mīlenbaks/

Izsakām visdziļāko līdzjūtību piederīgajiem, **Ivetu Taraškeviču** mūžībā pavadot.
Aiga, Larisa, Gunita

Cik ātrāīgs mūžīgs
Starp bērt un nebēt,
Starp tuvumā palīst
Un projām iet...

Patiesa līdzjūtība tuviniekiem, **Ivaru Feteri** pēdējā gaitā pavadot.
SIA «Kandavas ceļi» kolektīvs

Es rītiņā atvāšīju uz brīdi ūu,
Lai redzētu, kā mani kāši zied.

Izsakām līdzjūtību Ivaram Terlipam, mātī mūžībā pavadot.
SIA «Spīgurs» kolektīvs

Gan saulītē dīenas,
gan gāsīt brīži,
Ir viss tālā klusā zemē līts...

Izsakām līdzjūtību Bērtulai un Zeltītei, dēlu un vīru Ivaru kapu kalnīņā guldot.
Mājas kaimiņi

Ir aizrāžīja mūžs pāsa auku,
Tā viss vārtas neletverī,
Vien palīdies
Tev par spēka mūku,
Ka varēju no Tevīs dzert.

Sentā! Esam kopā ar Tevi un piederīgajiem skumju brīdī, no audīrtāta atvadīties.
Zantes pamatskolas klases biedri un audzinātāja

Ir sāpes, ko cerēsjam dalīt uz pasaules,
Nav tāda vārsts,
Kas rīvenīnāt spēju....
Nostāsies blakus
tev draugs un klusā,
Lai tev palīdzētu.

Bēdīīs esam kopā ar Sarmu Anģānu, dēlu Mārci zaudējot.
Aija, Ļada, Dagnija

Izsakām līdzjūtību Vinetai un Normundam, mammu zaudējot.
Vija, Armands

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, **Ivaru Feteri** smilšu kalnīņā pavadot.
Zantes BUB

Izsakām visdziļāko līdzjūtību piederīgajiem, **Ivaru Feteri** mūžībā pavadot.
Medinieku klubs «Zante»

Kāda zīedu, dzīsmu klusa,
Nav ko citu dāvināt.
Viegles smilšu, saldu dusu
Kapu kalnā mārmulī.
/M. Ķencis/

Izsakām līdzjūtību Ilzei Timofejevai, māmiņu mūžībā pavadot.
KS «TUKUMA STRAUME» administrācija ar kolektīvu

Man palīdzi tavu vārsti,
Un ļeksu,
ka Aviemā zvaigznē
Vēl tavas acīs pretī mīedz.
/M. Jansons/

Skumju brīdī esam kopā ar Sarmu Anģānu, dēlu pārnagi zaudējot.
Darba kolēģi no Kandavas novada Kultūras un sporta pārvaldes un tūrisma kolēģi no Kandavas Tūrisma informācijas centra

Mūžs īsu vēl sālta.
Pavīsam nesen te bēju.
Tuvākoos vēl pāies.
Kūsums vēl skaļš.
/G. Ūzulis/

Izsakām dziļu līdzjūtību Jurim Anģānam, dēla Mārci traģiski zaudējot.
Medinieku klubs «Bebrups»

Mīļā Kāsaļļ palīekam...
Vīļ šalko un smārīca mūs.
Bet tava vieta,
kas bija tev dārīeļ,
Ir, bija un vīenmēr būs.
/A. Dzīmāte/

Izsakām līdzjūtību mūsu kolēģei Vinetai, mammīti zaudējot.
Strautiņšu nodaļa

Par vienu cilvēku tukšāk
Tev kapā mazāk bēs.
Sirds zaudēts
Līdz mūža galam neatgūs.
/J. Ūzulnieks/

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un skumju brīdī esam kopā ar mūsu kolēģi Ievu Jūrgensoni, māmuju mūžībā atvadot.
Darba kolēģi

Pārtrūcis ir darba pavedīens,
Ivosi mēlestības dzīja.
Tomēr sirds kopā bās sevīen
Gaismas brīžos,
kuŗ dzīed bēja.

Izsakām līdzjūtību Guntim Terlipam ar ģimeni, mātī zaudējot.
SIA «Sīle kūdras purvs» darba biedri

Pēkšņi ogļēīs notīcēt,
Sirds nesapņot,
Kam pēkšņi apdzīsusi
Tava dīena.
/K. Apīnītis/

Izsakām visdziļāko līdzjūtību un domās esam kopā ar Zeltītei Feteri un viņas ģimenei, vīru Ivaru mūžībā pavadot.
Zantes KN folkloras kopa «Vācelīte»

Smīļu puķeteņ!
Ņēja lēft mīnijā –
Mum mīsaskīeņ!...
/M. Laukmane/

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Sarmai Anģānai ar ģimeni, **Mārei Anģānu** zemes klēpī guldot.
Aija, Aksīda, Dāina, Indra, Ineso, Inta, Ķīrīja

Tuva cilvēka sāpēšana
Ir kā zābens spēriens.
Tuva cilvēka sāpēšana –
Mūžs pūna rāvas dzīdzīens.
/J. Ķeņķis/

Visdziļākā līdzjūtība mūsu Mārīte ģimenei.
Bijušie klasenbiedri un audzinātāja Kandavas K. Mīlenbaha vidusskolā

Un tā mēs aizejam –
Tā pēkšņi un pavisam.
Bez cēļa atpakaļ.
Smīļās kājas pāri visam.
/Z. Puķe/

Izsakām līdzjūtību Aigaram Feteram, tētī smīļu kalnīņā pavadot.
Anne, Kristīne, Andis un audzinātāja

Un mūžs mūžīem
Klāto dzīesma īsā...

Izsakām līdzjūtību Aivim Vilumsonam, no tēta uz mūžu atvadoties.
SIA «Kandavas ceļi» kolektīvs

SĒRU PAZIŅOJUMI

Tu aviem bāsi šai pasaulī,
Tai galamā,
ko atstāji mums,
Kaut arī sirds tava klusā,
Mūsos paliek šī
mantojums.
/A. Ūzulis/

Mūžībā devusies mūsu mīļā māmiņa, māte un māsa

Livija Stanga
(16.02.1929 – 11.12.2020.)

Atvadu vārdus teiksim ceturtdien, 17. decembrī 12.00, Meža kapos.
Tuvinieki

Šai zemē, šai saulē,
Šē atnāca viesoties;
Viņa saule, viņa zemē,
Tā visam mūžīgam.

Mūžībā aizgājuši:

Dzidra Kanberga (1933)
Daina Mākēvica (1955)
Benita Kalvāne (1963)
Inna Prusgūlkova (1940)
Augusta Čerepanova (1957)
Dzidra Valtere (1931)
Rita Pumpīte (1934)
Vera Terlipa (1936)

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem.
«Veselības Tekuma Ziņas»

LAIKA ZIŅAS

saule lec 8.21 rietās 15.45
ceļojiet mērenu

OTRDIEN 15.12
Apmācies, vakarpusē gaisma nedaži lietus.
Gaisa temperatūra dienā +1°C, naktī –3...0°C.
Dienā un naktī pūties D vējš 3 – 5 m/s.

TREŠDIEN 16.12
Apmācies un lietains.
Gaisa temperatūra dienā +1...+2°C, naktī 0...+4°C.
Dienā un naktī pūties DĀDR vējš 4 – 6 m/s.

CETURTDIEN 17.12
Apmācies.
Gaisa temperatūra dienā +4 °C, naktī +1...+5 °C.
Dienā un naktī pūties ZD vējš 2 – 6 m/s.

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālruņa!

Abonēt laikrakstu kļuvis vēl vienkāršāk!
Ir ar viedtālruni noskenē kodu!
Ir izvēlē abonēšanas periodu un piegādes adresi
Ir apmaksā pasūtījumu un saņem jau rītdienas laikrakstu!
ABONĒ LAIKRAKSTUS!

Otrdienas sarunas

Šodien no 17.00 līdz 18.00 pa tālr. **28444558** vai **63125216** jūs uzklausīs laikraksta žurnāliste

Agita Puķīte

Abonēšanas cenas 2021. gadam

1 mēn.	3 mēn.	6 mēn	12 mēn
8.00 EUR	24 EUR	48 EUR	96 EUR
Pensionāriem, invalīdiem un daudzbērnu ģimenēm			
1 mēn.	3 mēn.	6 mēn	12 mēn
7.00 EUR	21 EUR	42 EUR	84 EUR
Juridiskām personām			
1 mēn.	3 mēn.	6 mēn	12 mēn
10.00 EUR	30 EUR	60 EUR	120 EUR

Neatkarīgās TUKUMA ZIŅAS

Abonē pa tālruni!
631 25216
Rēķinu apmaksā internetbankā!

APTAUJA

Kā vērtējat "Covid-19" vīrusa, masku un citu krīzes laika ierobežojumu noliedzējus un viņu rīkotās akcijas?

Ilze (frizētāja):

– Man tādas akcijas kā iepriekšēja nedēļa nogāle ļoksas pavisam nevietā. Laikam, ka tur bijušie vienīgie tādi nosūtīt. Redzēju, ka vajadzētu tik ka intervēti, bet bija sajūta, ka viņi nemaz neziņo, kur un kāpēc viņi ir atnākuši, ja problēma būtu tikai Latvijā un notiekoši ari būtu tikai pie mums, tad varētu kaut kā pamatot. Bet ja tas ir visā pasaulē un visu pasaule ar to slimību cīnās... Ja paklausās un paveic, tad mums vēl ir salīdzinoši labi. Pārkāpēji ir pat labi, ka ir atsevišķu ļoti tirdzniecības aizlegumus, jūtams, ka cilvēki mazāk staigā apkārt... Īpaši jau pa veikaliem. Tā ka viņā šajā traksnī vajag atrast kaut ko pozitīvu. Pati strādāju par frizieri, un man sanāk pamanīties ar jos daudzām cilvēkiem, un manu pazīju loka nebija nevienu, kas šādu protestu akciju atbalstītu.

Liene (dzīvo Dobelē):

– Tā kā man ģimenē un rados ir daudz medicīnas un es zinu, kā viņi ar šo vīrusu sekām cīnās, esmu tikai par masku lietošanu. Un šādas protesta akcijas neatbalstu. Mums visiem kaut kā ir jāpielāvo šī situācija... Protams, ka mums ierobežojumi nepatīk ierobežojumi... Bet tas jau nevēlētu nāve vaibā. Mēs varam uz savu vaļaļiku dzīmonies vai ne – ārkas tāču nemainīsies. No jāsāpemas un kopā tos vīrusu ir jāpaveic, ka mēs nesmakam tik taču kā Francija, kur tika ieviestas kaunināšanas – kad bērni vispār netiek! Un ko tad darīsim? Tas jau būtu vēl teikt...

Dagnija (tukumniece):

– Par protesta akciju: cilvēki bieži vien protestē pret to, ko vēl nav nemaz saprātuši – nav iedziļinājušies, nav nemaz mēģinājuši saprast... Vienkārši tāču ir aizies un protestē... Mums cilvēkiem patīk sešet savā komfortā zonā un neko nemainīt. Gan jau mēs kāda un domas savādāk. Es par savu vārdu pateikšu, ka necenšu tā, kas ies uz ielas un protestēs, jo, lai to darītu, nākdīsi ti ir jāzīna dzīdz apgūmmu, kāpēc to darīt. Bīstīgi par masku, mūsu vīrieši šāda vestā tiek parādās tas, ko mēs nezinajām. Vārbūt kādam nav pārpratums, ka ir jēvalā masku, bet es to pieņemu. Katrām ir atkarīgs no elpošanas sistēmas – kam mēs esam atkārīgi. Bet, atrodoties, piemēram, veikalā, kam ir daudz cilvēku, ir ti ir nākotnē un baksērīju sistēma, kas sā piepūsa, lai mēs šo masku lietotu.

Rasma (strādā skolā):

– Na tā masku tāču ir jāiet – vajag!... Protesta akcijas neatbalstu, dīez vai tas kaut ko līdz. Cilvēkam tāču pašam ir jāsaprot, ka tā maska ir vajadzīga, un – ne tikai savai, bet ari līdzcilvēku dēļdēļ. Un vēl tu iešanu lielos baros... Bet man jau šķiet, ka cilvēki vienu ceru pārskata, lai maska būtu uzlikta. Man ari, skolā strādājot, maska ir jāiet, un neteiktu, ka man tas patīk... Bet – es to darīšu...

BAIBA REISNONE

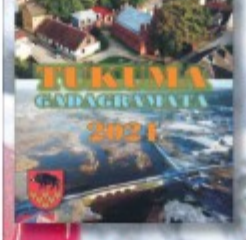

Laikraksta abonements – labākā dāvana Ziemassvētkos!

Tukuma Gadagrāmata 2021. gadam jau nopērkama laikraksta redakcijā Tukumā, Brīvības laukumā 10 un piektdienās Kandavā, Abavas ielā 2

Laikraksta 2021. gada abonentiem cena – 2 Eur, pārējiem – 6 Eur

Abonenti kopā ar laikrakstu 5. janvārī bez maksas saņems pārliekamo sienas kalendāru.

Redakcijas tālrunis:
631 25216
e-pasts: ntz@ntz.lv
reklama@ntz.lv